

Souhrnná teritoriální informace Rusko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem
ČR v Moskvě (Ruská federace) ke dni 01.06.2016

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.22)
3. Vztahy země s EU (s.29)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.31)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.40)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.45)
7. Kontakty (s.68)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. Oficiální název státu, složení vlády
- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1. Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu:

- Ruská federace
- Rusko
- Российская Федерация - Россия

Hlava státu:

Hlavou státu je od 7. května 2012, prezident Vladimir Vladimirovič Putin, který vyhrál prezidentské volby konané 4. března 2012 se ziskem 63,6 % hlasů v prvním kole voleb.

Složení vlády:

Aktualizovaná informace o struktuře vlády RF na [webu ruské vlády](#).

- **předseda vlády:** MEDVEDEŤV Dmitrij Anatoljevič
- **první místopředseda:** ŠUVALOV Igor Ivanovič
- **místopředsedkyně:** GOLODEČ Olga Jurjevna
- **místopředseda:** DVORKOVIČ Arkadij Vladimirovič
- **místopředseda:** KOZAK Dmitrij Nikolajevič
- **místopředseda a vedoucí Úřadu vlády:** PRICHOĐKO Sergej Eduardovič
- **místopředseda:** ROGOZIN Dmitrij Olegovič
- **místopředseda a zmocněnec prezidenta v Dálnovýchodním federálním okruhu:** TRUTNĚV Jurij Petrovič
- **místopředseda a zmocněnec prezidenta v Severokavkazském federálním okruhu:** CHLOPONIN Alexandr Gennadijevič

I. Federální ministerstva, jejichž činnost řídí prezident RF:

Ministerstvo vnitra RF (MVD)

ministr: KOLOKOLCEV Vladimír Alexandrovič
119049 Moskva, Žitnaja 16,
tel.: +7 495 667-45-79, +7 495 677 22 21
web: www.mvd.ru

Ministerstvo pro civilní obranu, mimořádné situace a likvidaci následků živelných pohrom RF (MČS)

ministr: PUČKOV Vladimír Andrejevič
103012 Moskva, Těatralnyj projezd 3,

tel.: +7 495 926 35 00, +7 495 926 39 01, +7 495 626-39-01, +7 495 449-90-88.

web: www.mchs.gov.ru

Ministerstvo zahraničních věcí RF (MID)

ministr: LAVROV Sergej Viktorovič
119200 Moskva, Smolenskaja-Sennaja pl. 32/34,
tel.: +7 499 244 16 06, +7 499 (499) 244 16 06
web: www.mid.ru

Federální agentura pro otázky SNS, krajanů v zahraničí a mezinárodní humanitární spolupráce (Rossotrudničestvo)

Vedoucí: GLEBOVA Ljubov Nikolajevna
125009 Moskva, ul. Vozdviženka 18/9,
tel.: +7 495 690 12 45
web: www.rs.gov.ru

Ministerstvo obrany RF (Minoborony)

ministr: ŠOJGU Sergej Kužugetovič
119160 Moskva, ul. Znamenka 19,
tel.: +7 495 696 84 37, +7 495 696 88 00
web: www.mil.ru

- Federální služba pro vojensko-technickou spolupráci
- Federální služba pro technickou a exportní kontrolu RF
- Federální agentura pro speciální výstavbu

Ministerstvo spravedlnosti RF (Minjust)

ministr: KONOVALOV Alexandr Vladimirovič
119991 Moskva, Žitnaja ul. 14,
tel.: +7 495 955 59 99
web: www.minjust.ru

- Federální vězeňská služba (Federální služba výkonu trestů)
- Federální služba výkonu soudních rozhodnutí

II. Federální služby a agentury, jejichž činnost řídí prezident RF:

Státní služba kurýrního spojení RF

TICHONOV Valerij Vladimirovič
109240 Moskva, Soljanka 8,
tel.: +7 495 606 13 40
web: www.gfs.ru

Služba vnější rozvědky RF

ředitel: FRADKOV Michail Jefimovič
119034 Moskva, ul. Ostoženka 51/10,
tel.: +7 495 245 33 68, +7 495 255 79 38
web: www.svr.gov.ru

Federální služba bezpečnosti RF (FSB)

ředitel: BORTNIKOV Alexandr Vasiljevič
107031 Moskva, ul. Bolšaja Lubjanka 1/3,
tel.: +7 495 224 70 69
web: www.fsb.ru

Federální službavojsk Národní gardy RF (Rosgvardija)

ředitel: ZOLOTOV Viktor Vasiljevič

Federální služba ochrany Ruské federace

ředitel: MUROV Jevgenij Alexejevič
103132 Moskva, Kreml, tel. +7 495 910 41 33

web: www.fso.gov.ru

Federální služba pro finanční monitoring (Rosfinmonitoring)

ředitel: ČICHANČIN Jurij Anatoljevič
107450, Moskva, Mjasnickaja 39, str, 1
tel.: +7 495 627 33 97
web: www.fedsmf.ru

Hlavní správa speciálních programů prezidenta RF

vedoucí: LINEC Aleksandr Leonidovič
103132 Moskva, Staraja ploščad' 2/14,
tel.: +7 495 606 43 24, fax. +7 495 606 29 48
web: www.gusp.gov.ru

Hospodářská správa prezidenta RF („Upravdělateli“)

vedoucí: KOLPAKOV Alexandr Sergejevič
109012 Moskva, Nikitnikov per. 2, 5. podjezd,
tel.: +7 495 606 35 63
web: www.udprf.ru

Federální archivní agentura (Rosarchiv)

ředitel: ARTIZOV Andrej Nikolajevič
103132 Moskva, ul. Iljinka 12
tel: +7 495 606 35 31
web: www.archives.ru

III. Federální ministerstva, jejichž činnost řídí vláda RF:

Ministerstvo zdravotnictví RF (Minzdrav)

ministřyně: SKVORCOVA Veronika Igorevna
127994 Moskva, Rachmanovskij pereulok 3,
tel.: +7 495 628 44 53, +7 495 627 24 00
web: www.minzdrav.ru

- Federální služba pro dozor v oblasti zdravotnictví
- Federální lékařsko-biologická agentura

Ministerstvo kultury RF (Minkultury)

ministr: MEDINSKIJ Vladimír Rostislavovič
125993 Moskva, Malyj Gnězdnikovskij per. 7/6, budovy 1 a 2,
tel.: +7 495 629 20 08
web: www.mkrf.ru

- Federální archivní agentura (Rosarchiv)
- Federální agentura pro cestovní ruch (Rosturizm)

Ministerstvo školství a vědy RF (Minobrnauki)

ministr: LIVANOV Dmitrij Viktorovič
125993 Moskva, Tverskaja 11,
tel.: +7 495 629 70 62
web: www.mon.gov.ru

- Federální služba pro dozor v oblasti školství a vědy (Rosobrnadzor)
- Federální agentura pro záležitosti mládeže (Rosmoloděž)

Ministerstvo přírodních zdrojů a ekologie RF (Minprirody)

ministr: DONSKOJ Sergej Jefimovič
123995 Moskva, B. Gruzinskaja 4/6,
tel. +7 495 254 48 00

web: www.mnr.gov.ru

- Federální služba pro hydrometeorologii a monitoring životního prostředí (Rosgidromet)
- Federální služba pro dozor v oblasti využívání přírodních zdrojů (Rosprirodnadzor)
- Federální agentura vodních zdrojů (Rosvodresursy)
- Federální agentura pro využívání nerostného bohatství (Rosnedra)
- Federální agentura lesního hospodářství (Rosleschoz)

Ministerstvo průmyslu a obchodu RF (Minpromtorg)

ministr: MANTUROV Denis Valentinovič
109074 Moskva, Kitajgorodskij projezd 7,
tel. +7 495 539 21 87
web: www.minpromtorg.gov.ru

- Federální agentura pro technické regulování a metrologii (Rosstandard)

Ministerstvo RF pro rozvoj Dálného východu (Minvostokrazvitija)

Ministr pro rozvoj Dálného Východu:
GALUŠKA Alexandr Sergejevič
680030 Chabarovsk, ul. Šeronova 22,
tel. +7 4212 97 00 10,
109544 Moskva, ul. Školnaja 25, 119121 Moskva, ul. Burdenko 14
web: www.minvostokrazvitia.ru

Ministerstvo pro otázky Severního Kavkazu

ministr: KUZNECOV Lev Vladimirovič
109240, Moskva, Gončarnaja 15, str. 1
tel.: +7 495 771 76 77
web: <http://www.minkavkaz.gov.ru/>

Ministerstvo spojů a masových komunikací RF (Minkomsvjaz)

ministr: NIKIFOROV Nikolaj Anatoljevič
125375 Moskva, Tverskaja 7,
tel. +7 495 771 81 00, +7 495 771 81 21
web: www.minsvyaz.ru

- Federální služba pro dozor v o oblasti spojů, informačních technologií a masových komunikací (Roskomnadzor)
- Federální agentura pro tisk a masové komunikace (Rospečat')
- Federální agentura spojů (Rossvjaz)

Ministerstvo zemědělství RF (Minselchoz)

ministr: TKÁČOV Aleksandr Nikolajevič
107139 Moskva, Orlikov per., 1/11,
tel. +7 495 607 80 00
web: www.msx.ru

- Federální služba pro veterinární a fyto-sanitární dozor (Rosselchoznadzor)
- Federální agentura pro rybolov (Rosrybolovstvo)

Ministerstvo sportu RF (Minsport)

ministr: MUTKO Vitalij Leontjevič
105064, Moskva, ul. Kazakova 18,
tel. +7 495 720 53 80,
web: www.minsport.gov.ru

Ministerstvo pro výstavbu a bytové komunální hospodářství (Minstroj)

Ministr: MEŇ Michail Alexandrovič
127994, Moskva, ul. Sadovaja-Samotěčnaja, 10/23, str. 1
Tel.: +7 495 734 85 80, +7 495 645 72 96

web: www.minstroyrf.ru

Ministerstvo dopravy RF (Mintrans)

ministr: SOKOLOV Maxim Jurjevič
109012 Moskva, Rožděstvenka 1, budova 1,
tel. +7 495 626 10 10
web: www.mintrans.ru

- Federální služba pro dohled v oblasti dopravy (Rosnadzor)
- Federální agentura letecké dopravy (Rosaviacija)
- Federální silniční agentura (Rosavtodor)
- Federální agentura železniční dopravy (Rosželdor)
- Federální agentura námořní a říční dopravy (Rosmorrečflot)

Ministerstvo práce a sociální ochrany RF (Mintrud)

ministr: TOPILIN Maxim Anatoljevič
127994, GSP-4, Moskva, ul. Iljinka 21,
tel. +7 495 606-00-60, +7 495 606-15-20, +7 495 587-88-89.
web: www.rosmintrud.ru

- Federální služba pro otázky práce a zaměstnanosti

Ministerstvo financí RF (Minfin)

ministr: SILUANOV Anton Germanovič
109097 Moskva, Iljinka 9,
tel. +7 495 987 91 01
web: www.minfin.ru

- Federální daňová služba (FNS Ruska)
- Federální finanční úřad (Kaznačejstvo Ruska)
- Federální celní služba (FTS)
- Federální služba pro regulování trhu s alkoholem (Rosalkogolregulirovanije)

Ministerstvo ekonomického rozvoje RF (Minekonomrazvitija)

ministr: ULJUKAJEV Alexej Valentinovič
125993 Moskva, 1.Tverskaja-Jamskaja 1, 3,
tel. +7 495 694 03 53
web: www.economy.gov.ru

- Federální státní registrační, katastrální a kartografická služba (Rosjesetr)
- Federální agentura pro státní rezervy (Rosrezerv)
- Federální agentura pro správu státního majetku (Rosimušestvo)
- Federální akreditační služba (Rosakreditacija)
- Federální služba intelektuálního vlastnictví

Ministerstvo energetiky RF (Minenergo)

ministr: NOVAK Alexandr Valentinovič
107996 Moskva, ul. Ščepkina 42,
tel.: +7 495 631-98-58
web: www.minenergo.gov.ru

Ministr Ruské federace

odpovědný za činnost vládní komise koordinující systém „Otevřená vláda“:
ABYZOV Michail Anatoljevič
tel.: +7 495 989 57 82
web: www.open.gov.ru

IV. Federální služby a federální agentury, jejichž činnost řídí vláda RF

Federální antimonopolní služba (FAS Ruska)

vedoucí: ARTÉMJEV Igor Jurjevič
123995 Moskva, Sadovaja-Kudrinskaja 11,
tel.: +7 495 795 76 53
web: www.fas.gov.ru

Federální státní statistická služba (Rosstat)

vedoucí: SURINOV Alexandr Jevgeňjevič
103540 Moskva, ul. Mjasnickaja 39.
tel.: +7 495 607-49-02
web: www.gks.ru

Federální migrační služba (FMS Ruska)

vedoucí: ROMODANOVSKIJ Konstantin Olegovič
107078 Moskva, ul. Verchňaja Radiščevskaja 4, budova 1.
tel.: +7 495 698 00 78
web: www.fms.gov.ru

Federální služba pro dozor v oblasti ochrany spotřebitelských práv a životní úrovně obyvatelstva (Rospotrebnadzor)

POPOVA Anna Jurevna
127994 Moskva, Vadkovskij per. 18, budovy 5 a 7
tel.: +7 499 973 26 90
web: www.rospotrebnadzor.ru

Federální celní služba (FTS Ruska)

vedoucí: BELJANINOV Andrej Jurjevič
121087 Moskva, Novozavodskaja 11/5,
tel.: +7 495 449 72 35, +7 495 449 72 03
web: www.customs.ru

Federální služba ekologického, technologického a jaderného dozoru (Rostěchnadzor)

vedoucí: ALEŠIN Alexej Vladislavovič
109147 Moskva, ul. Taganskaja 34, budova 1 (Právnícká adresa)
105066 Moskva, B-66, ul.A.Lukjanova 4, budova 8 (poštovní adresa)
tel.: +7 495 263 97 75, +7 495 411 60 38
web: www.gosnadzor.ru

Federální agentura vědeckých organizací (FANO)

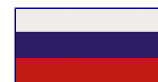
vedoucí: KOTJUKOV Michail Michajlovič
119334, Moskva, Leninskij prospekt 32a (právnícká adresa)
109992, Moskva, Soljanka 14 (poštovní adresa)
tel.: +7 495 698 52 94, +7 499 606 01 01
web: www.fano.gov.ru

Federální služba pro otázky národností

vedoucí: BARINOV Igor Vjačeslavovič
121069 Moskva, Trubnikovskij pereulok 19
tel.: +7 495 966 44 20
web: www.fadn.gov.ru

1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národností, náboženských skupin)

Počet obyvatel ke dni 1. 1. 2016 činil 146,5 mil. lidí (z toho v Krymském federálním okruhu 2,32 mil.) a za rok 2015 vyrostl o 277,4 tis. lidí (0,19 %). Počet obyvatel se zvýšil jak díky přirozenému, tak i migračnímu přírůstku (přirozený přírůstek v roce 2015 činil 32,7 tis. obyvatel). (Po mezinárodně neuznaném referendu, které proběhlo na Krymu dne 16. 3. 2014, Ruská federace dne 18. 3. 2014 anektovala Krym. Česká republika tento jednostranný krok Ruska neuznává. Již za rok 2014 udává ruská

statistika údaje za RF včetně Krymu, přičemž údaje za rok 2013 jsou přepočítány se zohledněním dat za Republiku Krym a město Sevastopol.)

Hustota obyvatel je 8,55 na 1 km² (k 1. 1. 2016). 68,2 % obyvatelstva žije v evropské části Ruska, která činí 20,85 % území. Ve městech bydlí 74,14 %.

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva činí 76,6 mil. čili 52,2 % celkového počtu obyvatel. Věk ekonomicky činného obyvatelstva činí 15 až 72 let.

Celkem se v roce 2015 narodilo 1944 tis. dětí. Zemřelo 1911 tis. lidí. Počet narozených převyšuje počet zemřelých ve 44 subjektech RF.

Počet mužů v RF činil 67,78 mil. (46,3%), počet žen 78,56 mil. (53,7%). Tato značná nevyrovnanost v počtu mužů a žen je charakteristická především pro střední a starší věkové kategorie. Ve věkových skupinách do 30 let nepatrně převládají muži. Od věku 30 let začíná převládání počtu žen a od věku 70 let již převyšuje skoro 2,5 krát (na 1000 mužů připadá 2400 žen).

V roce 2015 bylo uzavřeno 983 tis. sňatků, rozvodů manželství bylo 502 tis.

Průměrná délka života činila v roce 2015 71,6 let (66,7 u mužů a 76,5 u žen).

Migrační přírůstek za rok 2015 činil 245 384 osob.

Národnostní složení:

- Rusové: 77,71 % (111 017 tis.)
- Tataři: 3,72 % (5 311 tis.)
- Ukrajinci: 1,35 % (1 928 tis.)
- Baškirové: 1,11 % (1 585 tis.)
- Čuvaši: 1,01 % (1 436 tis.)
- Čečenci: 1,00% (1431 tis.)
- Arméni: 0,83 % (1 182 tis.)
- Národnost nevedlo 3,99 % (5 629 tis.) obyvatel

V Rusku žije asi 180 dalších národností a etnických skupin. V roce 2010 bylo evidováno 22 národností, u kterých počet převyšuje 400 tis. lidí. Národnostní složení Krymu je podle sčítání z října 2014 následující: Rusové 67,90 %, Ukrajinci 15,68 %, Krymští Tataři 10,57 %, Tataři 2,05 %, Bělorusové 0,99 %, Arméni 0,50 %.

Změny v národnostním složení obyvatelstva souvisí se třemi faktory: přirozený přírůstek různých skupin, změna etnického sebeuvědomění pod vlivem smíšených manželství, vnější migrace.

Náboženské složení:

Ruská sčítání obyvatel se nedotazují na náboženské vyznání, následující přehled vychází z průzkumu Levada-centra z roku 2013:

- pravoslavní – 73,6 % pokřtěných (20 % alespoň částečně praktikujících),
- starověrci – 1,4 % (kolem 2 mil., kam patří hlavně Rusové, ale také Ukrajinci, Bělorusové, Karelové, Komi, Udmurti, Čuvaši a jiní)
- muslimové – 7 %
- katolíci – 1 % (Poláci, Litevci, Němci a jiní)
- protestanti – 1 %
- buddhisté – 1 % (kolem 900 tis.)
- judaismus vyznává 1 % obyvatel
- ateisté (v Rusku terminologicky často „agnostici“) přibližně 14 % obyvatel.

Administrativně správní členění, hlavní město a další velká města

Ruskou federaci tvoří 85 subjektů - 22 republik, 3 města federálního významu (Moskva, Sankt Petěrburg, Sevastopol), 9 krajů, 46 oblastí, 1 autonomní oblast (Židovská autonomní oblast), 1 pronajímané teritorium (město Bajkonur v Kazachstánu), 8 federálních okruhů a 1099 měst. Všechny subjekty RF (regiony) jsou rozděleny do devíti federálních okruhů na základě Rozhodnutí prezidenta RF ze dne 13.května 2000 č. 849 – O pravomocném zástupci prezidenta RF ve federálním okruhu. Podle tohoto Rozhodnutí bylo zřízeno 7 federálních okruhů: Centrální, Jižní, Severozápadní, Dálnovýchodní, Sibiřský, Uralský a Povolžský.

Rozhodnutím prezidenta RF ze dne 19.ledna 2010 č. 82 „O úpravě seznamu federálních okruhů“ byl ze složení Jižního federálního okruhu vyčleněn Severokavkazský federální okruh. Devátý okruh byl vytvořen rozhodnutím prezidenta RF ze dne 21. března 2014 č. 168 „O vytvoření Krymského federálního okruhu“. Každý okruh má administrativní centrum. Ústavní pravomoc prezidenta RF na území federálního okruhu realizuje pravomocný zástupce prezidenta RF. Dle ústavy RF není federální okruh subjektem administrativního dělení Ruska. Okruhy byly zřízeny na základě bývalého vojenského okružního členění RF.

Centrální federální okruh: Bělgorodská oblast, Brjanská oblast, Vladimírská oblast, Voroněžská oblast, Ivanovská oblast, Kalužská oblast, Kostromská oblast, Kurská oblast, Lipecká oblast, Moskevská oblast, Orlovská oblast, Rjazanská oblast, Smolenská oblast, Tambovská oblast, Tverská oblast, Tulská oblast, Jaroslavská oblast a město Moskva. **Administrativní centrum** - Moskva.

Severozápadní federální okruh: Karelská republika, Republika Komi, Archangelská oblast, Vologodská oblast, Kaliningradská oblast, Leningradská oblast, Murmanská oblast, Novgorodská oblast, Pskovská oblast, Něněcký autonomní okruh a město Sankt Petěrburg. **Administrativní centrum** - Sankt Petěrburg

Severokavkazský federální okruh: Dagestánská republika (Respublika Dagestán), Ingušská republika (Respublika Ingušetija), Kabardinsko-Balkarská republika, Karačajevsko-Čerkeská republika, Severoosetinská republika - Alanie, Stavropolský kraj, Čečenská republika. **Administrativní centrum** - Pjatigorsk.

Jižní federální okruh: Adygejská republika (Respublika Adygeja), Kalmycká republika (Respublika Kalmykija), Krasnodarský kraj, Astrachanská oblast, Volgogradská oblast a Rostovská oblast. **Administrativní centrum** - Rostov na Donu.

Povolžský federální okruh: Baškirská republika (Baškortostán), Marijská republika (Marij El), Mordvinská republika, Mordvinská republika, Tatarská republika (Tatarstán), Udmurtská republika, Čuvašská republika - Čavaš republiki, Permský kraj, Kirovská oblast, Nižegorodská oblast, Orenburgská oblast, Penzenská oblast, Samarská oblast, Saratovská oblast, Uljanovská oblast. **Administrativní centrum** - Nižnij Novgorod.

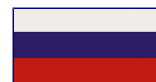
Uralský federální okruh: Kurganská oblast, Sverdlovská oblast, Tjumenská oblast, Čeljabinská oblast, Chanty-Mansijský autonomní okruh - JUGRA a Jamalsko-Něněcký autonomní okruh. **Administrativní centrum** - Jekatěrinburg.

Sibiřský federální okruh: Altajská republika, Burjatská republika, Tuvská republika, Chakaská republika, Altajský kraj, Krasnojarský kraj, Zabajkalský kraj, Irkutská oblast, Kemerovská oblast, Novosibirská oblast, Omská oblast a Tomská oblast. **Administrativní centrum** - Novosibirsk.

Dálnovýchodní federální okruh: Republika Sacha (Jakutsko), Přímořský kraj, Chabarovský kraj, Amurská oblast, Kamčatský kraj, Magadanská oblast, Sachalinská oblast, Židovská autonomní oblast a Čukotský autonomní okruh. **Administrativní centrum** - Chabarovsk.

Krymský federální okruh: Republika Krym, město Sevastopol. **Administrativní centrum** - Simferopol.

Přijetí do Ruské federace nebo vytvoření v jejím rámci nového subjektu upravuje federální ústavní zákon.

Hlavní město Moskva má 12 330 126 obyvatel (1. 1. 2016)

Města s počtem obyvatel nad milion:

- Moskva, Sankt-Petěrburg (bývalý Leningrad), Nižnij Novgorod (bývalý Gorkij), Novosibirsk, Samara (bývalý Kujbyšev), Jekatěrinburg (bývalý Sverdlovsk), Omsk, Čeljabinsk, Kazaň, Perm, Rostov-na-Donu, Ufa, Volgograd, Krasnojarsk, Voroněž.

Republiky (22):

- Республика Адыгея (Adygeja)
- Республика Алтай (Altaj)
- Республика Башкортостан (Baškortostán)
- Республика Бурятия (Burjatija)
- Республика Дагестан (Dagestán)
- Республика Ингушетия (Ingušetie)
- Кабардино-Балкарская Республика (Kabardino-Balkarská)
- Республика Калмыкия (Kalmykie)
- Карачаево-Черкесская Республика (Karačajevo-Čerkesská)
- Республика Карелия (Karélie)
- Республика Коми (Komi)
- Республика Крым (Republika Krym)
- Республика Марий Эл (Marij El)
- Республика Мордовия (Mordvinská)
- Республика Саха (Якутия) (Sacha – Jakutsko)
- Республика Северная Осетия – Алания (Severní Osétie-Alánie)
- Республика Татарстан (Tatarstán)
- Республика Тыва (Тыва)
- Удмуртская Республика (Udmurtská)
- Республика Хакасия (Chakásie)
- Чеченская Республика (Čečenská)
- Чувашская Республика – Чувашия (Čuvašije)

Kraje (9):

- Алтайский край (Altajský)
- Забайкальский край (Zabajkalský)
- Камчатский край (Kamčatský)
- Краснодарский край (Krasnodarský)
- Красноярский край (Krasnojarský)
- Пермский край (Permský)
- Приморский край (Přimořský)
- Ставропольский край (Stavropolský)
- Хабаровский край (Chabarovský)

Oblasti (46):

- Амурская область (Amurská)
- Архангельская область (Archangelská)
- Астраханская область (Astrachanská)
- Белгородская область (Belgorodská)
- Брянская область (Brjanská)

- Владимирская область (Vladimirská)
- Волгоградская область (Volgogradská)
- Вологодская область (Vologodská)
- Воронежская область (Voroněžská)
- Ивановская область (Ivanovská)
- Иркутская область (Irkutská)
- Калининградская область (Kaliningradská)
- Калужская область (Kalužská)
- Кемеровская область (Kemerovská)
- Кировская область (Kirovská)
- Костромская область (Kostromská)
- Курганская область (Kurganská)
- Курская область (Kurská)
- Ленинградская область (Leningradská)
- Липецкая область (Lipecká)
- Магаданская область (Magadanská)
- Московская область (Moskevská)
- Мурманская область (Murmanská)
- Нижегородская область (Nižegorodská)
- Новгородская область (Novgorodská)
- Новосибирская область (Novosibirská)
- Омская область (Omská)
- Оренбургская область (Orenburgská)
- Орловская область (Orlovská)
- Пензенская область (Penzenská)
- Псковская область (Pskovská)
- Ростовская область (Rostovská)
- Рязанская область (Rjazanská)
- Самарская область (Samarská)
- Саратовская область (Saratovská)
- Сахалинская область (Sachalinská)
- Свердловская область (Sverdlovská)
- Смоленская область (Smolenská)
- Тамбовская область (Tambovská)
- Тверская область (Tverská)
- Томская область (Tomská)
- Тульская область (Tulská)
- Тюменская область (Tjumenská)
- Ульяновская область (Uljanovská)
- Челябинская область (Čeljabinská)
- Ярославская область (Jaroslavská)

Autonomní oblast (1):

- Еврейская автономная область (Židovská autonomní oblast)

Autonomní okruhy (4):

- Ненецкий автономный округ (Něněcký)
- Ханты-Мансийский автономный округ – Югра (Chanty-Mansijský – JUGRA)
- Чукотский автономный округ (Čukotský)

- Ямало-Ненецкий автономный округ (Jamalo-Něněcký).

Pronajímané teritorium (1):

- Город Байконур (město Bajkonur, Kazachstán)

Zdroje:

- www.gks.ru - Federální služba státní statistiky
- www.perepis-2010.ru - výsledky sčítání lidu v roce 2010
- www.bankgorodov.ru/region/fo.php
- www.skfo.gov.ru/skfo
- www.ufo.gov.ru/index.php
- www.sreda.org/arena

1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvatel (mil.)	142,9	143,4	143,6	146,3	146,3*
Inflace (%)	6,1	6,6	6,8	11,4	12,9**
HDP (mld. rub.)	54 369,0	62 357,0	66 689,0	71 406,4	80 412,5
HDP (%)	4,3	3,6	1,3	0,6	-3,7
HDP (na 1 obyv. v tis. rub)	380,5	438,0	466,3	489,1	549,6
Přímé zahr. investice (mld. USD)	18,4	39,0	26,1	18,5	6,7
Reálné příjmy (%)	0,8	4,2	5,2	-4,7	-4,0***
Nezaměstnanost (mil. osob)	5,0	4,1	4,1	5,4	4,3
Obrat zahr. obchodu (mld. USD)	821,3	884,1	867,6	782,9	655,7
Export (mld. USD)	516,0	530,7	523,3	496,9	447,7

Import (mln. USD)	305,3	353,4	344,3	286,0	208,0
-------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Údaje: Rosstat, Ministerstvo ekonomického rozvoje RF, Centrální banka, Federální celní služba

* údaje včetně Krymu cca 2,3 mil. obyvatel

** s vyloučením sezónních faktorů činilo snížení 1,3 %.

*** údaje bez Krymu a Sevastopolu

Podíl jednotlivých sektorů na tvorbě HDP v roce 2014 (v %)

HDP	zemědělství	průmysl + stavebnictví	služby
100	4,4	33,2	62,4

Zdroj: Rosstat

V roce 2015 se ruská ekonomika i nadále nacházela ve stádiu hospodářské recese s poklesem růstu HDP. **Meziroční pokles HDP Ruska dosáhl 3,7 %.**

Ekonomický růst ve sledovaném roce podkopával především pokles cen ropy na světových trzích spolu s geopolitickou nestabilitou včetně prodloužení sankčního režimu. K těmto faktorům se přidaly i pokles spotřebitelské poptávky pod vlivem poklesu reálných příjmů a také snížení investičních aktivit. Dále pokračovaly výkyvy v kursu domácí měny. K dalším negativním tendencím vnitřního charakteru patří dlouhodobě neřešené strukturální problémy, problémy bankovního a finančního sektoru, vysoká úroveň korupce a hospodářské kriminality, nízká konkurenceschopnost aj. Negativní tendence ve vývoji ruské ekonomiky se odrazily v sociální oblasti, když došlo ke zvýšení chudoby. Počet obyvatel s úrovní příjmů nižších než je tzv. životní minimum (cca 9700 rublů) dosahoval cca 14 % celkového počtu obyvatel země. Na druhé straně bylo v daných podmínkách s pomocí nástrojů Centrální banky aj. vládních institucí dosaženo určité makroekonomické stabilizace, což se za využití volně plovoucího kursu, politiky v oblasti klíčové sazby Centrální banky a cca 16% devalvace měny mj. projevilo v posílení salda běžného účtu platební bilance.

Podle korigované prognózy ministerstva pro hospodářský rozvoj RF by se HDP země měl v roce 2016 snížit o 0,3 %, zatímco mezinárodní ratingová agentura Moody's odhaduje snížení hospodářského růstu na 2,5 %, agentura SP na 1,7 % a Fitch na 1,5 %.

Světová banka prognózuje **snížení hospodářského růstu Ruska v roce 2016 o 1,9 %**. Obnovu mírného hospodářského růstu v RF SB očekává až v průběhu roku 2017, a to na úrovni kolem 1 %. Expertní odhady počítají s průměrnou cenou ropy typu Urals na úrovni 40 USD/barel, inflací 8,5 %, odlivem kapitálu ve výši cca 40 – 50 mld. USD a průměrným kursem rublu 68,2 rublů/USD.

Mezinárodní ratingová agentura Standard and Poor's počátkem roku 2016 potvrdila svůj rating Ruska na úrovni BB+ s negativním výhledem.

1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

V roce 2015 dosáhly příjmy státního rozpočtu podle údajů ministerstva financí RF o plnění rozpočtu 13 600 mld. rublů tedy cca 17 % HDP. Rozpočtové výdaje dosáhly úrovně 15 600 mld. rublů, což představuje cca 19 % HDP. Deficit federálního rozpočtu činil 190 mld. rublů, resp. cca 2,4 % HDP.

S ohledem na ekonomický vývoj (pokles cen ropy, změny kursu rublu aj.) v průběhu roku 2015 byl schválený rozpočet několikrát upravován, jak v příjmové, tak i ve výdajové části. Federální rozpočet RF pro rok 2015 byl stále do značné míry závislým na příjmech plynoucích z ropy a plynu. Nicméně jejich

podíl oproti minulým obdobím poklesl z cca 50 % na cca 43 %. Důvodem byl značný pokles cen ropy na světových trzích.

Ruský federální rozpočet (mld. RUB)

	2011	2012	2013	2014	2015
příjmy	11 352,2	12 858,3	13 020,0	14 496,1	13 650,0
výdaje	10 935,7	12 871,1	13 330,0	14 824,1	15 610,0
saldo	+416,5	-12,8	-310,0	-328,0	-196,0

Zdroj: údaje Ministerstva financí RF, Ministerstva ekonomického rozvoje RF

Část prostředků státního rozpočtu RF je evidována a spravována v tzv. Rezervním fondu odděleně s cílem financování výdajů státního rozpočtu v případě, že dojde k výpadku příjmů státního rozpočtu plynoucích z ropy a plynu vlivem významného snížení cen těchto surovin na světových trzích. Objem Rezervního fondu a objem příjmů z ropy a plynu používaný k financování rozpočtových výdajů je zákonem vymezen procentním poměrem k vytvořenému HDP.

Druhým samostatným fondem je Fond národního blahobytu RF, který slouží k spolufinancování dobrovolného penzijního připojištění občanů RF a k zabezpečení vyváženého rozpočtu (k pokrytí eventuálního deficitu) Penzijního fondu RF. Fond národního blahobytu RF akumuluje zdroje z prodeje ropy a plynu, které vzniknou v případě převýšení příjmů ropného a plynového sektoru nad odvody do Rezervního fondu a nad prostředky použité na financování výdajů státního rozpočtu.

Celkový objem prostředků ve fondech dosáhl u rezervního fondu k 1. 1. 2016 hodnotu 49,95 mld. USD a v případě fondu národního bohatství 71,7 mld. USD (v roce 2014 to bylo 87,9 mld. USD, resp. 78 mld. USD).

1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance (v mld. USD)

	2011	2012	2013	2014	2015
Běžný účet	101,1	66,8	32,6	59,5	69,6
Kapitálový účet	-0,12	-5,2	-0,4	-42,0	-0,2
Finanční účet	-86,0	-26,5	-43,0	-50,6	-69,8

Zdroj: Centrální banka RF, Ministerstvo hospodářského rozvoje RF

Devizové rezervy RF (v mil. USD)

	2011	2012	2013	2014	2015
--	------	------	------	------	------

Devizové rezervy	498 600	537 600	509 600	385 460	368 100
------------------	---------	---------	---------	---------	---------

Zdroj: Centrální banka RF, Ministerstvo hospodářského rozvoje RF

Platební bilance RF v roce 2015 byla ovlivňována stejně jako v průběhu roku 2014 složitou vnitřní ekonomickou situací, jakož i zhoršenou konjunkturou na zahraničních trzích a sílícími geopolitickými riziky. Určité snížení salda obchodní bilance v důsledku nízkých cen ropy a oslabené poptávky po dovozech bylo doprovázeno nárůstem kladného salda běžného účtu pod vlivem podstatného snížení záporného salda služeb a investičních příjmů včetně krácení obsluhy vnějšího dluhu.

Čistý vývoz kapitálu soukromým sektorem činil 56,9 mld. USD, přičemž hlavní strukturální částí tohoto vývozu bylo právě splácení soukromého vnějšího dluhu. V podmínkách omezeného přístupu na vnější trhy užití devizových rezerv umožnilo do určité míry kompenzovat vzrůstající nerovnováhu na vnitřním devizovém trhu. Ke zvýšení kladného salda běžného účtu oproti roku 2014 došlo v důsledku větší dynamiky snižujících se dovozů před umírněným tempem snižujícího se exportu. Záporné saldo finančního účtu vzrostlo v důsledku oslabení vnější zdrojové základny ruské ekonomiky.

Devizové rezervy se za rok 2015 snížily oproti roku 2014 o cca 17,4 mld. USD a k počátku roku 2016 dosáhla jejich hodnota výše 368,1 mld. USD.

Průměrný kurs rublu v roce 2015 činil 60,66 RUB/USD. Situace na kursovém trhu ve sledovaném období vykazovala značnou volatilitu. Za celý rok 2015 tak rubl například reálně oslabil vůči USD o 24 %, k EUR o 14,6 %.

Zadluženost

Podle údajů Centrální banky RF se souhrnný vnější dluh Ruska v roce 2015 snížil o 14 % z 599 mld. USD na 515,3 mld. USD. Ke snížení o 4,4 mld. USD došlo i u státního vnějšího dluhu, který tak ke konci roku 2015 vykázal hodnotu cca 50 mld. USD. Na bankovní a korporátní sektory připadlo 132,3 mld. USD (snížení o 22,8 %), resp. 340,6 mld. USD (snížení o 9,2 %). Celková hodnota oficiálně vykazovaného vnitřního státního dluhu RF činí cca 7 100 mld. rublů, resp. 7,3 % HDP.

Zadluženost vůči ČR

Otázka zadluženosti vůči ČR byla završena v roce 2013, kdy 10. 9. 2013 byl v Moskvě podepsán příslušný dodatek k mezivládní dohodě o vypořádání zadluženosti.

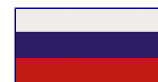
1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

V Ruské federaci existuje tzv. dvoustupňový bankovní systém. První úroveň představuje Centrální banka jako emisní centrum a hlavní regulátor bankovního sektoru a druhou úroveň reprezentují úvěrové organizace, tj. komerční banky a nebankovní úvěrové organizace. Podle formy vlastnictví fungují v RF státní a soukromé banky, bankovní instituce se zahraničním kapitálem či 100% vlastněné zahraničním subjektem.

Státní banka se v Rusku definuje jako banka, ve které vlastní stát kontrolní balík akcií včetně 100% vlastnictví a dále banka, kterou kontroluje Centrální banka, státní organizace či regiony. Takových bank je v současné době v Rusku 25. Jedná se například o Sberbanku, Rosselchozbanku, VTB, Roseximbanku, Bank Mosky, Gazprombanku, Dálněvýchodní banku aj.

Top 20 největších bank RF (podle výše aktiv, stav ke konci roku 2015)

Název banky	Čistá aktiva v mld.rublů	Přirůstek aktiv v roce 2015 (%)
-------------	--------------------------	---------------------------------

Sberbank Rossii	22 433,2	9,7
VTB Bank	8 742,5	13,3
Bank GPB	4 984,3	10,0
Bank VTB 24	2 873,6	3,8
Bank FK Otkrytie	2 813,4	86,5
Rosselchozbank	2 551,8	20,7
Alfa Bank	2 166,3	2,0
Bank Moskvy	1 753,6	-27,8
Nacionalnyj kliringovyj centr	1 397,0	22,7
Unicreditbank	1 320,7	9,8
Promsvjazbank	1 221,4	21,5
Kreditnyj bank Moskvy	1 113,7	99,8
Rosbank	885,9	-0,5
Raiffaisen bank	874,0	138,7
Binbank	756,3	29,4
Bank Rossija	558,5	5,8
Bank Sankt Peterburg	549,2	6,8
Chanty Mansijsky Otkrytie	511,5	-18,1
Sovcombank	491,8	162,1
Akbars	488,9	14,7

Zdroj: www.banki.ru

Poznámka: V tabulce není uveden Vněšekonombank, neboť se nejedná o banku, ale o státní korporaci.

Základní charakteristiky bankovního sektoru k 1. 12. 2015 (v mld. RUB)

	Stav k 1.12.2014	Stav k 1.12. 2015
Bankovní aktiva	77 652	83 000*
Vlastní kapitál bank	7 928	8 891
Úvěry právnickým osobám	29 535	33 854
Úvěry fyzickým osobám	11 329	10 672
Vklady obyvatelstva	18 552	21 491
Zisk běžného roku	589	264
Průměrná úroveň kapitálové přiměřenosti	12 %	13 %

Zdroj: Centrální banka RF

* stav k 1.1.2016

Pro ruský bankovní sektor je stále charakteristická pokračující koncentrace. V pěti největších bankách je soustředěno cca 60 % všech bankovních aktiv. Určitým novým fenoménem se v roce 2015 stal růst významu soukromého sektoru pro konsolidaci bankovního systému. Navzdory očekávanému růstu významu státních bank se jejich podíl nezvýšil a např. podíl pěti největších státních bank na aktivech stagnoval. Naopak se zvýšila úloha soukromé bankovní skupiny Otkrytie aj., jejichž podíl se v průběhu roku 2015 na celkových aktivech zvýšil ze 6,6 % do 16,3 %. K 1. 1. 2016 bylo centrální bankou RF registrováno 1021 úvěrových organizací, z toho bankovních 947, ze kterých reálně fungovalo 681.

Se zahraniční kapitálovou účastí bylo registrováno 199 úvěrových organizací, z nichž 68 bylo se 100% zahraničním kapitálem a 38 s kapitálem vyšším než 50 %. Podíl zahraničních subjektů na ruském bankovním trhu se opětovně za poslední rok poněkud snížil, a to o cca 1 % na celkových 21,7 %.

Pro efektivní bankovní finanční činnost na ruském trhu je s ohledem na současnou situaci velmi pravděpodobné další omezování počtu bank, případně jejich fúzí, ale také likvidací aj. forem konsolidace na příslušném trhu, a to podle informací CB RF až do roku 2018. Proces odebrání bankovních licencí v rámci tzv. očisty bankovního sektoru pokračoval i v průběhu roku 2015, kdy byla odebrána licence 93 bankám oproti 84 v roce 2014.

Hospodářská recese a provázející problémy ruské ekonomiky v roce 2015 včetně sankcí ovlivnily negativně rozvoj bankovního sektoru země. Zaostávání je zřejmé zejména v úloze jeho financování (úvěrování). Úvěry zůstávají stále drahé. Klíčová sazba Centrální Banky RF po poslední úpravě v roce 2015 byla poněkud snížena na 11 % s cílem další adaptace ruské ekonomiky na aktuální vývoj situace, a to jak ve vnějším, tak i ve vnitřním ekonomickém prostředí. Pro ruské investory se zúžily možnosti zdrojové základny na zahraničních finančních trzích. Tato situace zvýšila poptávku po tuzemských úvěrech a současně prohloubila problémy s likviditou na trhu. Pokles cen ropy a její volatilita na světovém trhu pak přispěly ke znehodnocení ruské měny zejména v závěru roku 2015.

Devalvace rublu, sankce aj. faktory se projeví v samotném bankovním sektoru v průběhu roku 2015 například i tím, že navzdory nižší dynamice dále vzrostla aktiva o 6,9 %. Nicméně se započítáním změn kursu rublu nebylo růstu u tohoto ukazatele prakticky dosaženo. Objem vkladů u právnických osob se zvýšil o 14,6 %. Vklady fyzických osob se naopak snížily o 5,9 %. Samostatný problém představovaly v roce 2015 splátky hypoték, jež byly denominovány v zahraniční měně a v důsledku devalvace tuzemské měny jejich splátky v rublech značně podražily. V segmentu spotřebitelských úvěrů došlo v průběhu roku 2015 k jejich poklesu o 5,7 % v porovnání s jejich růstem v roce 2014 o 13,8 %. Důvodem byly mj.

regulační opatření CB a nižší podnikatelská aktivita. Tato situace se projevila i v činnosti banky Home Credit na ruském trhu mj. v podstatném snížení personálu a regionálních poboček.

Některé tendence charakterizující vývoj bankovního sektoru Ruska v roce 2015:

- Další snížení ziskovosti, resp. zvýšení ztrátovosti některých bank, což dokumentuje například hodnota zisku sektoru ke konci roku 2015, která vykazala částku 263,7 mld. rublů. To představuje skoro trojnásobné snížení oproti roku 2014. Jedním z důvodů nižší ziskovosti bank je růst nákladů na vytvoření příslušných rezerv.
- Růst úvěrů s prošlou lhůtou splatnosti nad 90 dní, který v segmentu fyzických osob činil cca 11 % a v oblasti korporativních úvěrů cca 6 %.
- Nárůst odebraných bankovních licencí.
- Růst podílu soukromých bankovních skupin na celkových bankovních aktivech.
- Další mírné snížení podílu zahraničních bank na ruském trhu.
- Růst vkladů obyvatel o 25,2 % (očištěný o kursové vlivy růst představoval cca 16 %). Na banky z první desítky připadlo cca 69 % všech vkladů obyvatel země.
- Růst úvěrů pro právnické osoby o cca 12,7 %, přičemž očištěný nárůst o kursové vlivy představoval pouhých 2,5 %. Objem spotřebitelských úvěrů poklesl cca o 5,7 %.
- Neadekvátní dynamika změn sazeb úvěrů a vkladů v návaznosti na změny klíčové sazby CB RF.

Pro další vývoj bankovní finanční sféry bude nutné přijetí řady dalších koordinovaných kroků ze strany vlády a Centrální banky ke kontrole rozpočtových prostředků, zejména na jejich výdajové straně k zabezpečení dlouhodobé stability v oblasti veřejných financí včetně přijetí příslušných legislativních předpisů. V oblasti vkladů se dá očekávat nepříznivý vliv snížení reálných příjmů obyvatel. Někteří ruští experti očekávají také další navýšení podílu tzv. problémových úvěrů (s prošlou lhůtou splatnosti nad 90 dní) z 11 % do 14-16 % v roce 2016, zatímco např. vedoucí mezinárodní ratingové agentury (Moody's, SP, Fitch) očekávají možné navýšení tohoto ukazatele až na cca 24 %.

Jedním z opatření přijatých ruskou vládou v roce 2015 s cílem další stabilizace bankovní soustavy je vytvoření oficiálního seznamu 10 tzv. systémově významných bank, u nichž bude CB pravidelně kontrolovat vybrané ukazatele s cílem předejít případným komplikacím pro celý bankovní systém RF.

V rámci tzv. protikrizového vládního programu přijatého v roce 2014 pokračoval i v roce 2015 proces navýšení kapitálu vybraného počtu bank (27) v hodnotě cca 800 mld. rublů prostřednictvím státních obligací aj. Tento proces však zaznamenal určité zpoždění svého náběhu (fakticky až v průběhu druhého pololetí roku 2015).

Parlamentem RF byl v roce 2015 přijat zákon, který stanoví, že podíl zahraničního kapitálu v ruských bankách nesmí přesáhnout 50 % z celkového bankovního kapitálu, v opačném případě může CB přikročit k restriktivním opatřením. Tento zákon se netýká jednotlivých společností. Uvedený předpis obdobně jako v pojišťovací sféře byl přijat v kontextu závazků Ruska vyplývajících z jeho členství ve WTO.

V roce 2015 probíhala také prověrka Basilejského výboru v RF. Jejím výsledkem je závěr, že systém bankovní regulace v Rusku v zásadě odpovídá jeho standardům. Některé nové požadavky na ukazatele a normativy vstupují v platnost od 1. 1. 2016 (kapitálová přiměřenost, úvěrová rizika apod.).

Specifickým problémem v roce 2015 byla krizová situace ve státní korporaci Vněšekonombance (instituce rozvojového charakteru), jejímž problémem byla vzrůstající zadluženost a špatná finanční situace v ekonomických podmínkách krize a sankcí. S ohledem na její význam v ruské ekonomice ruský stát rozhodl o navýšení jejího kapitálu a provedl personální změny ve vedení této instituce.

Pojišťovny

Největší pojišťovny a jejich ratingy (stav k 1.1. 2015)

	Název pojišťovny	Rating
1	Rosgosstrach	A++
2	Sogaz	A++
3	Reso Garantija	A++
4	Ingostrach	A++
5	Alfa strachovanije	A++
6	VSK	A++
7	Sberbank strachovanije žizni	A++
8	VTB strachovanije	A++
9	Soglasije	A++
10	Renesans grup	A++

Zdroj: Ministerstvo financí RF a Centrální banka RF

Na ruském pojišťovacím trhu působilo ke konci roku 2015 cca 340 registrovaných společností, z čehož cca 200 bylo více méně funkčních. Celkový objem kapitálu ruských pojišťovacích společností dosáhl hodnoty 189,2 mld. rublů, což představuje oproti roku 2014 pokles o 14 %. Z této částky připadá 39,6 mld. rublů na zahraniční investory. Podíl zahraničního kapitálu v ruských pojišťovacích společnostech dosáhl ke konci roku 2015 cca 21 %, resp. zvýšení o cca 6 % oproti roku 2014, čehož bylo dosaženo především na úkor snížení tuzemského kapitálu v důsledku odebrání licencí mnohým domácím pojišťovacím společnostem. V roce 2015 bylo na ruském pojišťovacím trhu odebráno více než 20 licencí. Na 10 největších pojišťoven v RF připadá cca 65 % objemu pojistného.

Podle ruské legislativy nesmí podíl zahraničního kapitálu v tomto sektoru přesáhnout 50 % z celkového kapitálu, toto omezení se netýká jednotlivých společností. Dříve se omezení týkalo hranice 25 %, ale v souvislosti se vstupem Ruska do WTO byla hranice posunuta na uvedených 50 %.

1.7. Daňový systém

Stávající daňový systém RF tvoří daně a poplatky federální, regionální, místní, tzv. anulované a zvláštní daňové režimy. Jeho legislativní podoba je publikována v Daňovém kodexu RF. Jedná se o dva federální zákony – Daňový zákoník (kodex), část první ze dne 31. července 1998, č. 146-FZ a Daňový zákoník (kodex), část druhá ze dne 5. srpna 2000, č. 117-FZ – v platném znění.

Federální daně a poplatky

- Daň z přidané hodnoty (18 % a na některé zboží 10 %)
- Akcízy (spotřební daně) – alkohol, výrobky z tabáku, benzín aj. (pohyblivá sazba v závislosti mj. od technické specifikace)
- Daň z příjmu fyzických osob (základní sazba 13 %)
- Daň ze zisků organizací (základní sazba 20 %)
- Daň z těžby nerostných surovin
- Daň z vody
- Platby za právo využívat přírodní bohatství a za využívání vodních biologických zdrojů
- Státní clo

Regionální daně a poplatky

- Daň z majetku organizací
- Dopravní daň
- Daň z hazardních her

Místní daně a poplatky

- Pozemková daň
- Daň z majetku fyzických osob
- Obchodní daň

Anulované daně

- Jednotná sociální daň (zrušena k 1.1. 2010 a nahrazena pojistnými poplatky)

Zvláštní daňové režimy

- Jednotná zemědělská daň
- Zjednodušený daňový systém (účetnictví a výkaznictví pro subjekty malého podnikání, daňové režimy zón volného obchodu a uzavřených administrativních jednotek, režimy koncesních smluv a smluv o dělení produkce aj.)
- Daně z patentů

Pozn. Bližší podrobnosti lze získat na webových stránkách: www.minfin.ru a www.nalog.ru

Hlavní směry daňové politiky

Vládní dokument „Základní směry daňové politiky na rok 2014 a plánované období 2015 a 2016“ určuje priority v daňové oblasti, jenž mj. předpokládá realizaci daňového manévru, který spočívá ve snížení daňového zatížení na práci a kapitál a v jeho zvýšení v části spotřeby včetně drahých nemovitostí a příjmy z renty při těžbě nerostných surovin. S cílem daňových stimulů se předpokládají změny v následujících směrech:

- Podpora investic a rozvoje lidských zdrojů
- Zdokonalení systému zdanění operací s cennými papíry
- Vytvoření zvláštních daňových režimů pro malé a střední podnikání
- Provedení nezbytných daňových úprav u spotřební daně, ve sféře těžby surovin, nemovitostí aj. s cílem zvýšení rozpočtových příjmů
- Optimalizace v oblasti regionálního a místního zdanění
- Další zdokonalení systému daně ze zisku
- Zdokonalení systému daňové administrace
- Přehodnocení systému daňových zvýhodnění

Daňová politika bude perspektivně směřovat k překonání následků ekonomické stagnace a vytvoření podmínek pro nastartování pozitivního tempa ekonomického růstu.

Problematickým s ohledem na probíhající a zvažované daňové úpravy se jeví návrh prezidenta RF z prosince 2014 na zavedení daňového moratoria pro podnikatelskou sféru do roku 2018. Navíc celou situaci komplikuje pokračující ekonomická recese a rozpočtové problémy.

Zdokonalení mezirozpočtových vztahů

V této oblasti se předpokládá dokončení procesu rozdělení rozpočtových kompetencí mezi právníky osobami Ruské federace. Prezident podporuje návrhy vlády týkající se stimulování subjektů Ruské federace a municipalit ke snižování úrovně dotací z federálního rozpočtu. Je třeba také pokračovat v postoupení některých investičních projektů z federální na regionální úroveň s cílem jejich financování z regionálních a místních rozpočtů.

Některé změny v oblasti daní v roce 2015

V průběhu roku 2015 došlo v daňové legislativě mj. ke změnám definujícím rezidentství subjektů pro daňové účely. Zákon nově stanoví, že okolnost, kdy příslušná společnost realizovala většinu zasedání jejího výkonného výboru na území Ruské federace není důvodem proto, aby tato společnost byla považována za ruského daňového rezidenta.

Další změny se týkají především daňové administrace u individuálních fyzických osob podnikatelů a také u právnických osob v oblasti malého a středního podnikání. Mezi hlavní nová opatření patří:

- **DPH**
  - zavedení nové deklarace, která zpřesňuje stávající daňovou evidenci,
  - zavedení povinné formy elektronické verze deklarace, v opačném případě jsou stanoveny sankce,
  - změna ve lhůtách podání daňového přiznání, lhůta prodloužena o 5 dní.
- **daň ze zisku**
  - možnost zahrnutí úroků z dluhů bez omezení při definici sumy určené ke zdanění.
- **daň z nemovitostí**
  - individuální a právníky osoby působící v tzv. zjednodušené formě daňového systému musí platit daň z nemovitosti, která se počítá z katastrální hodnoty majetku.
- **dopravní daň**
  - změny se týkají metodiky výpočtu samotné daně v případě drahých automobilů v hodnotě nad 3 mil. rublů.
- **daň ze zemědělské půdy**
  - individuální podnikatelé jsou nyní osvobozeni od povinného daňového podání v této oblasti. Placení daně bude probíhat ve zjednodušené podobě, resp. v souladu s oznámením daňového orgánu příslušnému podnikateli.

Postupně jsou také zaváděny některé daňové úlevy pro tzv. teritoria přednostního rozvoje, zejména v oblasti Dálného východu a Sibiře.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Ruský zahraniční obchod, resp. jeho obrat v roce 2015 v porovnání s rokem 2014 poklesl o cca 33,7 %. Recese ruské ekonomiky a pokles cen surovin, které tvoří rozhodující složku ruského vývozu, především pak energetické suroviny determinovaly zápornou dynamiku zahraničního obchodu. K tomu se připojil vliv globálního faktoru a sankce. Negativní tendence ve vývoji ruského zahraničního obchodu ve sledovaném období byly pak dále ovlivněny nepříznivou strukturou ruské ekonomiky, kdy řada odvětví zpracovatelského průmyslu je závislá na dovozu komponentů a dílů a v řadě případů neexistují ruské ekvivalenty příslušné produkce na tuzemském trhu.

Kladné saldo zahraničního obchodu dosáhlo v r. 2015 hodnoty 146,3 mld. USD, což představovalo pokles oproti roku 2014 o cca 9 %, a to především díky nárůstu poklesu dovozu.

Ruský vývoz v roce 2015 meziročně poklesl o 31,6 %, což v hodnotovém vyjádření představuje 340,3 mld. USD. Vývoji v oblasti vývozu nepomohlo ani oslabení rublu. Pokles světových cen energetických surovin spolu se sankcemi se rovněž podepsaly na negativním vývoji ruského exportu v roce 2015.

V dovozu bylo zaznamenáno meziroční snížení o 37 %, tj. v hodnotovém vyjádření dovoz dosáhl 194,1 mld. USD. Snížení dovozu bylo způsobeno mj. devalvací tuzemské měny, stagnací spotřebitelské a investiční poptávky a v neposlední řadě i sankcemi uvalenými na Rusko v důsledku anexe Krymu a vývoje událostí na jihovýchodě Ukrajiny.

Vývoj zahraničního obchodu RF v uplynulých pěti letech dokumentuje následující tabulka:

Obchodní bilance - vývoz, dovoz, saldo

	2011	2012	2013	2014	2015
Obrat (Index)	821,2 (126,5)	837,2 (101,8)	867,6 (100,5)	782,9 (93,0)	534,4 (66,3)
Vývoz (Index)	516,0 (128,9)	524,7 (101,6)	523,3 (99,1)	496,9 (94,2)	340,3 (68,4)
Dovoz (Index)	305,2 (122,7)	312,5 (102,2)	344,3 (102,6)	286,0 (90,8)	194,1 (63,0)
Saldo	210,8	212,2	93,08	210,9	189,7

Zdroj: Údaje Federální celní služby RF, Centrální banky RF a Rosstat (údaje v mld. USD)

2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Největším zahraničně-obchodním partnerem RF zůstaly i v roce 2015 země EU, jejichž podíl na obratu zahraničního obchodu činil 44,8 %, což ale znamenalo další pokles oproti roku 2014 (48,2 %). Podíl zemí SNS v roce 2015 představoval 12,5 % a pohyboval se tak cca na úrovni roku 2014 (v roce 2014 činil 12,2 %). Podíl zemí APEC naopak dále mírně vzrostl na 28,1 % (v roce 2014 činil 27 %). Celkový podíl zemí

tzv. vzdáleného zahraničí (za hranicemi zemí SNS) dosáhl prakticky podílu jako v roce 2014, a to 87,5 % (v roce 2014 představoval 87,7 %). Podíl zemí Eurasijské hospodářské unie na zahraničním obchodu RF se v roce 2015 poněkud zvýšil a to ze 7,1 % v roce 2014 na 8 % v roce 2015.

Hlavní tendencí v teritoriální struktuře zahraničního obchodu v roce 2015 byla stagnace podílu zemí tzv. vzdáleného zahraničí, zatímco podíl zemí EU dále poklesl o 3,4 %. Naopak podíl zemí skupiny APEC mírně vzrostl o 1 %, v případě skupiny zemí SNS nebyla meziročně zaznamenána významnější změna jejich podílu na zahraničně obchodním obrátu RF. Významnou charakteristikou teritoriální struktury zahraničního obchodu RF v roce 2015 bylo mírné zvýšení podílu Číny z 11,3 % v roce 2014 na 12,1 % v roce 2015, a to navzdory snížení fyzického objemu obrátu vzájemné výměny zboží.

V žebříčku největších obchodních partnerů na prvních 10 příčkách došlo v průběhu roku 2015 k určitým změnám v pořadí (např. Německo se posunulo na druhou příčku namísto Nizozemí) a také se do žebříčku TOP 10 znovu zařadila Francie místo V. Británie. Ostatní země jako takové zůstaly v porovnání s rokem 2014 v tomto přehledu beze změny.

V roce 2015 činil podíl České republiky na zahraničně obchodním obrátu RF 1,2 % (v roce 2014 to bylo 1,3 %).

Zahraněční obchod Ruska v teritoriálním členění

	2014			2015		
	Obrat	Vývoz	Dovoz	Obrat	Vývoz	Dovoz
Celkem v mld. USD	782,9	496,9	286,0	534,4	340,3	194,1
Meziroční index	93,0	94,2	90,8	66,3	68,4	63,0
z toho:						
Země vzdáleného zahraničí	687,3	433,4	253,9	460,3	298,7	161,6
Meziroční index	93,0	97,6	86,4	66,9	68,8	63,7
SNS	95,6	63,6	32,0	65,6	644,8	20,8
Meziroční index	75,2	81,9	64,3	67,7	70,0	63,4

Zdroj: celní statistika, www.customs.ru, Ministerstvo pro ekonomický rozvoj RF, Centrální banka RF, Rosstat

Hlavní obchodní partneři RF v roce 2015 (top 10) - podle obrátu (v mld. USD)
 (země vzdáleného zahraničí) a podílu na obchodní výměně s Ruskem

- Čína: 63,5 (12,1 %)
- Německo: 45,8 (8,7 %)
- Nizozemí: 43,9 (8,4 %)

- Itálie: 30,6 (65,8 %)
- Turecko: 23,4 (4,4 %)
- Japonsko: 21,3 (4,1 %)
- USA: 20,9 (4,0 %)
- Jižní Korea: 18,0 (3,4 %)
- Polsko: 13,8 (2,6 %)
- Francie: 11,6 (2,2 %)

2.3. Komoditní struktura

Nehledě na nepříznivý vývoj konjunktury na zahraničních trzích ve vztahu k mnohým vývozním komoditám Ruska i v roce 2015 **v ruském vývozu** tradičně dominovaly palivově-energetické suroviny, jejichž podíl ve zbožové struktuře vývozu Ruska dosáhl 62,9 % (v roce 2013 to bylo 74,4 %). Podíl kovů a výrobků z nich dosáhl 9,6 % (v roce 2014 tento podíl činil 7,9 %). Podíl chemické produkce se zvýšil na 7,4 % (v 5,1 %) a skupina strojů a zařízení navýšila svůj podíl ve vývozu z 3,7 % na 7,4 %. Podíl potravinářské produkce a zemědělských surovin vzrostl z 3,2 % v roce 2014 na 4,7 % v roce 2015.

V roce 2015 i přes výrazné dočasné cenové zvýhodnění v důsledku devalvace rublu nedošlo k výrazným změnám v komoditní struktuře ruského vývozu. Hlavními vývozními položkami kromě ropy a plynu zůstávají především zase další komodity.

V ruském dovozu v roce 2015 největší podíl zaujímaly tradičně výrobky strojírenského charakteru, jejichž podíl se ale ve srovnání s rokem 2014 snížil z 50,5 % na 44,8 %. Podíl chemické produkce se v porovnání s rokem 2014 naopak zvýšil z 16,8 % na 18,6 %. Podíl zemědělské produkce a potravin zaznamenal mírný růst svého podílu v ruském importu z 13,4 % v roce 2014 na 14,5 % v roce 2015.

Zdroj: Federální celní služba RF, Centrální banka RF, Rosstat

2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Zóny volného obchodu (ZVO) se v RF začaly objevovat po roce 1990. Většinou šlo nikoliv o výrobní, ale o obchodní zóny. K původnímu záměru – nalákání zahraničních investic – nebyly mimo ustavujícího právního dokumentu v mnoha případech vytvářeny další podmínky pro jejich řádné fungování (absence slibovaných celních úlev). Z tohoto důvodu jsou dnes ZVO prakticky nefunkční.

Ruská vláda s cílem podpory rozvoje zpracovatelských odvětví ekonomiky a dopravní infrastruktury, zdokonalování vysokých technologií, vývoje nových druhů výrobků, rozvoje rekreace a turismu přijala koncem roku 2005 sérii usnesení vytvářejících předpoklady pro zakládání tzv. zvláštních ekonomických zón (ZEZ), tj. území se zvláštním režimem pro podnikatelskou činnost. Zřídily se na 49 let. Základní cíle ZEZ definuje federální zákon č. 116 – FZ „O zvláštních ekonomických zónách“ z 22.06.2005. Nařízením vlády č. 117 bylo 5.10. 2009 rozhodnuto o zjednodušení systému řízení a přechodu z tříúrovňového na dvouúrovňový (OAO „OEZ“ – Ministerstvo ekonomického rozvoje RF). Zmíněná agentura byla zrušena a její funkce byly fakticky předány Ministerstvu ekonomického rozvoje.

V současné době se efektivnost ZEZ vyhodnocuje. Počet investorů i celkový objem jimi vložených prostředků však zatím zaostává za očekáváním federální vlády.

V souladu se zmíněným federálním zákonem č. 116 – FZ, včetně následných změn z 3.6. 2006, se v RF mohou zřizovat 4 typy ZEZ: 1/ průmyslově-výrobní (PVZ), 2/ technicko-aplikační (TAZ), 3/ turisticko-rekreační (TRZ) a 4/ logistické (LZ).

1. Průmyslově-výrobní zóny

(6 zón v roce 2014) - Alabuga (Tatarstán) - výroba automobilových komponentů a speciální petrochemické produkce; Lipeck (Lipecká oblast) – výroba spotřební elektrotechniky, nábytku, autokomponentů, energetického zařízení atd; probíhá výstavba Togliatti (Samarská oblast) – automobilový průmysl, stavební materiály, spotřební zboží a Titanové doliny (Sverdlovská oblast) – aerokosmický průmysl, letecká technika, mikroelektronika a robotika, Moglino (Pskovská oblast) –

železniční, zemědělské a komunální zařízení, bytová technika) Ljudinovo (Kaľuzská oblast) – zařízení pro lékařství, autokomponenty. Uvažuje se rovněž o výstavbě dalších tří PVZ v Tjumeňské oblasti.

Základní charakteristika PVZ:

- umístění objektů průmyslového charakteru
- plocha zóny – maximálně 20 km²
- investiční projekt musí obsahovat kapitálový vklad v RUB v částce odpovídající min. 3 mil. EUR (v průběhu roku od data podpisu dohody – min. 1 mil. EUR) dle aktuálního kurzu CB RF

2. Technicko-aplikační zóny

(5 zón v roce 2014) - Dubna (Moskevská oblast) - vývoj jaderných a fyzikálních technologií; Zelenograd (Moskva) - vývoj mikroelektroniky; Sankt Peterburg (Petrohrad) - vývoj informačních technologií; Tomsk (Tomská oblast) - vývoj nových materiálů, Innopolis (Republika Tatarstán) – informační a komunikační technologie, nanotechnologie, biotechnologie, medicínské technologie.

Základní charakteristika TAZ:

- provádění technicko-aplikační (inovační) činnosti
- možnost provozování sofistikované a technicky náročné výroby založené na aplikaci nejnovějších vědecko-výzkumných poznatků
- vytváří se maximálně na 2 částech administrativního celku, s celkovou plochou nepřevyšující 3 km²

Základní legislativní a ekonomicko-provozní aspekty nově zřizovaných PVZ a TAZ:

- ZEZ se zřizují na dobu 49 let
- importované výrobní zařízení není zatěžováno dovozním clem ani DPH (úspora cca 30 %)
- osvobození od majetkové (2,2%) a pozemkové (5 - 10%) daně
- až dvojnásobně rychlejší odpisy výrobního zařízení
- možnost v následujícím roce odepsat 100 % ztráty z hospodaření v předchozím roce
- náklady na výzkum a vývoj mohou být odepsány i v případě neúspěšného výsledku
- úlevy z daně ze zisku (cca 4 %)

3. Turisticko-rekreační zóny

(4 zóny v roce 2014) – původně vzniklo celkem 7 zón na základě Rozhodnutí Vlády RF z 18.1. 2007, a to v následujících regionech: Severní Kavkaz (6 lyžařských středisek v rámci severokavkazských republik), Stavropolský kraj, Altajský kraj, Republika Altaj, Republika Burjatija, Irkutská oblast a Primorskij kraj. V roce 2014 však byly některé zrušeny a v současné době (od září 2014) jsou v RF celkem 4 zóny: Dolina Altaja, Bajkalskaja gavaň, Birjuzovaja Katuň a Vorota Bajkala. Hlavním cílem TRZ je stimulace cestovního ruchu a zkvalitnění pohybu osob a zboží.

4. Logistické zóny

(2 zóny v roce 2014) - se zřizují na základě Federálního zákona č. 240-FZ z 31.12. 2009 - O změnách Federálního zákona „O zvláštních ekonomických zónách v RF“ s cílem podpory a rozvoje přístavního hospodářství a služeb. S ohledem na dlouhou návratnost vložených investic budou fungovat po dobu 49 let.

LZ mohou být zřizovány v blízkosti významných dopravních uzlů. Na základě zvláštních nařízení vlády byly zřízeny celkem 2. První je na letišti ve městě Uljanovsk a má za hlavní úkol poskytovat služby spojené s výrobou, opravou a dopravou letecké techniky. Druhá LZ byla zřízena a v námořním přístavu Sovětskaja Gavaň (Chabarovský kraj), spojená s opravou lodí, logistikou, zpracování mořských produktů a přepravou nákladů. V roce 2010 byla vytvořena i ZEZ Murmansk, pro nezáměr potenciálních rezidentů však byla zrušena. Výše minimálního kapitálového vkladu činí na základě stávajícího znění zákona 3–10 mil. EUR podle předmětu činnosti rezidentů.

Kromě výše uvedených zón v RF existují také ZEZ vytvořené na základě samostatných federálních zákonů. Týká se to ZEZ v Magadanské oblasti a ZEZ v Kaliningradské oblasti.

K výše uvedenému je třeba dodat, že aktivní regiony RF založily desítky vlastních ZEZ, ve kterých rezidentům poskytují různé výhody na základě regionální legislativy. Tyto zóny nejsou řízeny Ministerstvem ekonomického rozvoje Ruské federace, ale přímo regionálními orgány. Mezi nejaktivnější regiony v tomto smyslu patří Kalužská oblast, dále pak např. Republika Tatarstán, Novosibirská oblast a další.

2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Za první tři čtvrtletí roku 2015 se výrazným způsobem propadly přímé zahraniční investice v Ruské federaci. Důvodem je nejasná a nepředvídatelná budoucnost ruského trhu, vysoké výkyvy kurzu ruského rublu, nízké světové ceny ropy a ekonomické nejistoty mj. s ohledem na blížící se ruské volby. Tato situace bude s největší pravděpodobností pokračovat i v roce 2016.

Přímé zahraniční investice v RF (mln. USD)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Přímé zahraniční investice	36,5	43,1	55,0	50,5	69,2	22,8	1,3*

Zdroj: Centrální banka RF, duben 2016

* za rok 2015 se jedná o data prvních tří čtvrtletí

Největší část zahraničního kapitálu plynula v roce 2014 jako obvykle do tzv. ostatních investic, kde se skrývají obchodní úvěry, úvěry mezinárodních úvěrových organizací, vládní úvěry jiných zemí garantované ruskou vládou a další finanční zdroje včetně krátkodobých spekulativních vkladů peněz.

Odvětvová struktura odpovídá zhruba odvětvové struktuře exportu, což znamená, že na prvním místě se nachází ropa a její produkty, na druhém místě železné kovy a následují neželezné (barevné) kovy.

Po otřesech bankovního sektoru a následné finanční a hospodářské krizi je jednou z ruských priorit podnětí přímých zahraničních investic, které by stimulovaly obnovu ruské ekonomiky. Což podporuje i vládní program na podporu lokalizace průmyslové výroby v Ruské federaci.

Nejvíce přímých zahraničních investic do Ruské federace v roce 2015 z teritoriálního pohledu investoval: Kypr, Bahamy, Švýcarsko, Francie, Čína a Nizozemí. (Pozn. u prvních dvou uvedených zemí lze předpokládat, že se reinvestuje kapitál vlastněný ruskými občany)

2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Mezi kladné stránky ruského investičního klimatu patří:

- rozsáhlost trhu
- tempo růstu ekonomiky (resp. obnovení dynamiky po propadu v roce 2009)
- levná a kvalifikovaná pracovní síla
- makroekonomická stabilita

Naopak, mezi tradičními slabiny lze jmenovat:

- nové geopolitické ambice Ruska
- nejistota politického prostředí s dopady na ekonomiku

- administrativní a byrokratické překážky
- korupce na všech úrovních státní správy
- nerozvinutost infrastruktury všeho druhu

Neoddiskutovatelnou slabinou je vysoký podíl netržního sektoru v ruské ekonomice, kdy z celkového počtu 70 mil. zaměstnaných pracuje v oblasti přirozených nebo regionálních monopolů (zejména plyn, energie, železnice, komunální hospodářství) 5,5 mil. osob a dalších cca 15 mil. je zaměstnáno v rozpočtové sféře.

Rozporuplná je rovněž snaha o posílení vlivu státu ve všech tzv. strategických podnicích. V této souvislosti byl dne 29.4. 2008 přijat Federální zákon č. 57 – FZ „**O pravidlech uskutečnění zahraničních investic v hospodářských oblastech majících strategický význam pro zabezpečení obrany země a bezpečnosti státu**“.

Ruská vláda v této souvislosti přijímá opatření, která mají pokud možno eliminovat jak administrativní překážky, tak příležitosti ke korupci. Jedním z posledních opatření bylo vytvoření institutu investičního zmocněnce prezidenta RF pro každý federální okruh RF. Ze své činnosti se zodpovídají přímo prezidentu RF. Ruské vedení si rovněž uvědomuje nutnost zlepšit úroveň infrastruktury.

Výše uvedené skutečnosti byly mj. motivem k přijetí nových nástrojů k přilákání zahraničního kapitálu k investicím v RF. Rusko se podle některých expertů pokouší o tzv. asijský model rozvoje jak prostřednictvím rozsáhlé státní podpory tak i za pomoci zahraničního kapitálu (Japonsko v 50. letech, Korea v 60. letech a Čína v současné době). Aktuální investiční mechanismus má následující součásti:

- **Zvláštní ekonomické zóny (ZEZ)**, které mají vytvořit pro investory příznivé klima, omezit byrokratické překážky, zajistit příznivé ekonomické podmínky a pokud možno omezit vsudyprítomnou korupci. Postupně byly legislativní cestou zformovány čtyři typy ZEZ (výrobní, vědecko-technologické, turisticko-rekreační a přístavní).
- **Investiční fond (IF) státního rozpočtu RF**, jeho činnost řídí Ministerstvo ekonomického rozvoje Ruské federace. IF podporuje investice zejména do infrastruktury, s využitím mechanismu PPP, tedy formou poskytnutí státních garancí, spolufinancováním nebo vkladem do základního kapitálu společného podniku. Bližší informace o činnosti IF lze nalézt na webových stránkách [ministerstva \(www.economy.gov.ru\)](http://www.economy.gov.ru).
- **Koncese**, jejichž poskytování je upraveno zákonem z července 2005 platným od 1.1. 2006, mají zabezpečit přilákání soukromých společností, které by podnikaly ve sféře infrastruktury a služeb. Mohlo by jít např. o budování resp. rekonstrukci objektu s jeho následným využíváním (silnice s mýtným, rozvodná síť apod.). Rozsáhlejší využití této formy v praxi však zatím není známo.
- Důležitou institucí je státní společnost „**Banka rozvoje a vnější ekonomické činnosti**“, (Vněšekonombank - www.veb.ru). Smyslem banky je stimulovat investice a ekonomický růst včetně podpory zahraničních investic do ruské ekonomiky a podpory ruských investic a vývozu do zahraničí. Do skupiny Vněšekonombank patří i Ruská exportní pojišťovací agentura – EKSAR, jakási obdoba našeho EGAP, která vznikla koncem roku 2011 (www.exiar.ru).
- Kromě výše zmíněných nástrojů v Rusku existují ještě tzv. Národní projekty, Federální investiční programy a Rizikový fond (Venčurnyj fond).

Privatizace významných ruských státních podniků dostala nový impuls začátkem roku 2016, kdy se Ruská federace rozhodla prodávat některé vybrané podniky (např. Rosněfť). Nicméně v současné době není optimální doba pro prodej. Ruská strana očekává růst cen ropy, proto zvolila v první polovině roku 2016 vyčkávací taktiku.

V rámci širšího vedení RF (vláda, administrativa prezidenta, mocné státní korporace) existuje velmi silná, vlivná a dobře organizovaná opozice nejen vůči konkrétním termínům privatizace (snahy o odklad), ale i vůči myšlence privatizace jako takové. Prozatím se jako nejpravděpodobnější jeví scénář, kdy privatizace sice bude postupně probíhat, nicméně tento proces bude velmi pozvolný a nepřítliš důsledný.

Výše uváděné formy nového investičního mechanismu jsou součástí snahy ruské exekutivy urychlit vstup zahraničního kapitálu do ruské ekonomiky, který by se měl stát jedním z nástrojů jejich strukturálních přeměn, bez nichž je dlouhodobý rozvoj ekonomiky nemožný.

Podle Federální agentury pro správu státního majetku jsou připraveny k privatizaci tyto státní společnosti: naftařská Rosněft, provozovatel vodních elektráren RusGidro a letecká společnost Aeroflot aj. Ruská vláda uvádí, že současná situace na mezinárodních trzích je špatná a nepřeje privatizačnímu procesu, proto se privatizace se zastavila. V roce 2016 se dle dostupných informací reálnými kroky připravuje pouze privatizace Sovkomflotu, což je námořní přepravní společnost se 100 % vlastnictvím státu.

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1. Zastoupení EU v zemi

V Ruské federaci reprezentuje politiku EU a zastupuje její zájmy standardně **delegace Evropské komise v RF**:

Velvyslanec: Vygaudas Ušackas

Vedoucí ekonomického úseku: Luis Portero

Adresa: Kadashevskaya nab. 14/1, 119017, Moskva

Kontakty: Delegation-Russia@eeas.europa.eu, +7 495 721 20 00

Internetový odkaz: www.eeas.europa.eu/delegations/russia/index_en.htm

V Rusku působí též řada zájmových a lobbistických skupin, z nichž nejvýznamější je organizace Asociace evropského byznysu (Association of European Business, AEB) se sídlem v Moskvě. Její členskou základnu v současné době tvoří více než 600 společností z členských zemí EU a EFTA. Členy asociace je také několik významných společností z Ruska, Spojených států, Japonska a dalších zemí. Hlavním posláním AEB je zastupovat a prosazovat zájmy evropských společností podnikajících v Ruské federaci, resp. podnikajících s Ruskou federací. Členy AEB jsou v současné době také tři české firmy. Jako národní zástupce ČR je aktuálně v AEB nominován Daniel Růžička, ředitel společnosti Mikenopa pro Rusko (podrobnější informace k AEB na www.aebus.ru/).

3.2. Obchodní vztahy země s EU

Obchodní vztahy mezi EU a RF byly v roce opět 2015 poznamenány propadem ruské ekonomiky a dopady sankčních opatření a poklesu cen ropy na světových trzích.

EU zůstává i přes výrazný propad vzájemného zahraničního obchodu zůstává hlavním obchodním partnerem Ruska. (Podrobně k teritoriální struktuře obchodu RF – viz kapitola 2.2)

Naopak Rusko si neudrželo své třetí místo mezi nejvýznamnějšími partnery EU a propadlo se na čtvrtou pozici. (Pozn.: Největší obchodní partneři EU v roce 2015: 1. USA: 619 mld. EUR (podíl 18 %), 2. Čína: 521 mld. EUR (15 %), 3. Švýcarsko: 253 mld. EUR (7 %), 4. Rusko: 210 mld. EUR (6 %).)

Mezi třemi největšími partnery pro export členských zemí EU se Rusko umístilo jen ve dvou případech (na 1. místě u Litvy a na 2. místě u Lotyšska). Co se týče importu zboží do EU, umístilo se Rusko mezi třemi největšími partnery 5krát (na 1. místě u Litvy, na 2. místě u Bulharska a na 3. místě u Řecka, Polska a Finska).

Obchodní výměna EU s Ruskou federací v letech 2011–15 (mld. EUR)

	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014 (%)
Vývoz EU	108,6	123,4	119,5	103,2	73,8	71,5
Dovoz EU	201,3	215,1	206,9	181,8	135,7	74,6
Obrat	309,9	338,5	323,4	285,0	209,5	73,5

Saldo	-92,7	-91,7	-87,5	-78,5	-61,9	-
-------	-------	-------	-------	-------	-------	---

Zdroj: EK - DG Trade, duben 2016

<http://exporthelp.europa.eu/thdapp/index.htm>

Celkově došlo v obchodní výměně mezi EU a RF v roce 2015 k poklesu oproti předchozímu roku téměř o 38 %, a to v důsledku zmíněného propadu ruské ekonomiky, poklesu cen ropy a uplatňovaných sankčních opatření. V roce 2015 poklesl vývoz EU do RF na 73,8 mld. EUR (ze 103,2 mld. EUR v r. 2014). Dovoz EU z Ruska v roce 2015 činil 135,7 mld. EUR (181,8 mld. EUR v roce 2014).

Hlavními vývozními položkami EU do RF zůstaly tradičně stroje, strojní zařízení, dopravní prostředky, produkce chemického průmyslu a léky. Nízký stav byl zachován po prudkém pokles v roce 2014 v oblasti zemědělských a potravinářských produktů a to kvůli aplikovanému embargu na dovoz těchto položek ze strany RF. Opačným směrem putovala především ropa, ropné produkty, zemní plyn a další nerostné suroviny.

Na propad obchodu v roce 2015 měl vliv také fakt, že v roce 2014 byla ještě realizována řada již dříve uzavřených kontraktů, což se do statistik za rok 2015 již nepromítlo.

3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Hlavním grantovým nástrojem EU vůči Ruské Federaci je program „European Neighbourhood and Partnership Instrument“, v jehož rámci existuje řada nástrojů na podporu rozvoje různých sfér společnosti a ekonomiky.

Mezi hlavní oblasti podpory ze strany EU patří následující nástroje:

- European Instrument for Democracy & Human Rights (EIDHR)
- Nuclear Safety Cooperation Instrument (NSCI)
- Environment and Sustainable Management of Natural Resources Including Energy
- Non-state Actors and Local Authorities in Development
- Food Security
- Migration and Asylum
- Investing in People
- Instrument for Stability
- Speciálním programem na rozvoj infrastruktury je NIF (The Neighbourhood Investment Facility)

Více o jednotlivých nástrojích na:

<http://www.enpi-info.eu/files/publications/EU%20funding%20Handbook%20-%20Final%2026Feb.pdf>

V oblasti ekonomiky existuje také program Aid for Trade, jehož prostředky jsou určeny např. na obchodní politiku a regulaci, rozvoj obchodu, rozvoj potřebné infrastruktury, výstavbu produkčních kapacit a další oblasti svázané s obchodem.

Rusko může také dle platných pravidel využívat pomoci Evropské investiční banky a Evropské banky pro obnovu a rozvoj (ta v reakci na vývoj na Ukrajině ale v roce 2014 dočasně zmrazila nové investiční programy v Rusku, což platilo i v roce 2015).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let
- 4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu
- 4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb
- 4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce
- 4.5. Smluvní základna mezi oběma státy
- 4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Vývoj obchodní výměny mezi ČR a RF (údaje dle celní statistiky ČR v mil. USD)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014 (+/-)
Vývoz ČR	3 535,4	5 220,3	6 035,3	5 942,8	5 455,0	3 179,8	-41,7 %
Dovoz ČR	6 822,0	8 102,9	7 934,7	7 774,1	6 255,2	4 284,3	-31,5 %
Obrat	10 357,4	13 323,1	13 970,0	13 716,9	11 710,2	7 464,1	-36,7 %
Saldo OB	-3 286,6	-2 882,6	-1 899,4	-1 831,2	-800,2	-1 104,5	-

Zdroj: Český statistický úřad, duben 2016

V roce 2015 pokračoval propad zahraničního obchodu ČR s Ruskem z minulého roku. Český vývoz do Ruska klesl meziročně o 41,7 % (z 5,5 mld. USD na 3,2 mld. USD) a český dovoz z Ruska se propadl o 31,5 % (z 6,3 mld. USD na 4,3 mld. USD). Celkově se vzájemný obchod snížil o 36,7 % (z 11,7 mld. USD na 6,9 mld. USD). V důsledku většího poklesu vývozu se přerušil několikaletý trend snižování záporného salda pro ČR.

Rusko se v roce 2015 umístilo na 13. místě v pořadí zemí, do kterých ČR vyváží. V dovozu do ČR Rusko zaujímá 6. místo. V roce 2015 se snížil podíl Ruska na celkovém vývozu ČR, a to na 2 % (v roce 2014 to bylo 3,1 %).

Příčiny poklesu vzájemného obchodu ČR s Ruskem v roce 2015 byly především způsobeny devalvovaným rublem, vnitřními hospodářskými problémy a především dopady ekonomických sankcí.

4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Český export v r. 2015 (klasifikace zboží dle SITC 3/) (3 179 791 000 USD*)

Třída	Název zboží	USD (tis.)
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	359 106
784	Díly a příslušenství vozidel motorových	263 361

781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	223 514
894	Kočárky dětské, hračky, hry a potřeby sportovní	141 197
741	Zařízení k ohřevu a chlazení a jejich díly jn.	120 342
778	Přístroje elektrické jn. (baterie, žárovky ap.)	108 498
542	Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	96 456
731	Stroje kovoobráběcí třískové	84 545
713	Motory pístové s vnitřním spalováním a díly jn.	82 168
743	Čerpadla (ne na kapaliny), kompresory, ventilátory ap.	81 489

Zdroj: ČSÚ, duben 2016

Český import v r. 2015 (klasifikace zboží dle SITC 3/) (4 284 259 000 USD*)

Třída	Název zboží	USD (tis.)
333	Oleje ropné, oleje z nerostů živičných surové (ropa)	1 658 006
343	Plyn zemní, případně zkapalněný	*/
718	Zařízení ostatní k výrobě elektrického proudu a díly	180 857
684	Hliník	126 109
522	Prvky, kysličníky anorganické chemické, soli halové	98 149
281	Ruda železná a koncentráty	86 578
672	Ocel, železo v ingotech aj. odlitcích, polotovary	71 415
232	Kaučuk syntetický, regenerovaný, odpad, úlomky	61 870

625	Pneumatiky pryžové a duše	53 243
512	Alkoholy, fenoly, fenolalkoholy a jejich deriváty	39 328

Zdroj: ČSÚ, duben 2016
 (x/ SITC = Standard International Trade Classification)
 * - Individuální hodnota

V českém **vývozu** převládaly ve sledovaném období následující položky podle nomenklatury SITC (2): **silniční vozidla** (v hodnotě 504 341 tis. USD), **kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat** (v hodnotě 378 675 tis. USD), **stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu** (v hodnotě 369 856 tis. USD) a **elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče** (v hodnotě 261 489 tis. USD).

V **dovozu** dominovala **ropa** (v hodnotě 1 662 066 tis. USD) a **zemní plyn** (v hodnotě 1 477 282 tis. USD); z ostatních položek pak zejména **stroje a zařízení k výrobě energie** (v hodnotě 200 713 tis. USD) a **neželezné kovy** (v hodnotě 174 705 tis. USD).

Výrazné zpomalení vzájemného obchodu, ke kterému došlo v r. 2015, se týká prakticky všech položek. Struktura položek u dovozu i vývozu zůstává obdobná jako v r. 2014. Za snižováním bilaterálního obchodu stojí kromě uvalených sankcí na Rusko také ruská ekonomická krize.

4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Vývoj výměny služeb mezi ČR a RF (mil. USD)

	Dovoz ČR	Vývoz ČR	Obrat	Saldo
2004	99,9	439,9	539,8	340,0
2005	133,0	472,2	605,2	339,2
2006	164,1	463,5	627,6	299,4
2007	246,2	624,2	870,4	378,0
2008	287,8	875,7	1 163,5	587,9
2009	242,2	699,6	941,8	457,4
2010	498,3	969,1	1 467,4	470,8
2011	655,2	1 381,0	2 036,2	725,9
2012	962,7	1 760,3	2 723,0	797,6
2013	1 210,5	2 330,1	3 540,7	1 119,5

2014	1 126,9	2 170,7	3 297,7	1 043,8
2015*	406,8	1 009,5	1 416,4	602,7

Zdroj: Centrální banka RF, duben 2016

* Data dostupná pouze za první 3. čtvrtletí 2015

V roce 2015 se podíl ČR v obchodním obratu Ruské federace se službami dle ruských statistických údajů snížil. ČR poskytla RF služby v objemu 1009,5 mil. USD a RF poskytlo českým subjektům služby v hodnotě 406,8 mil. USD. Na rozdíl od zboží výměny zůstává vzájemná bilance obchodu službami výrazně aktivní ve prospěch ČR (objem ruských služeb vyvezených do ČR je nižší než objem služeb dovezených z ČR). Ve vzájemném obratu můžeme i přes chybějící data ze 4. kvartálu potvrdit signifikantní pokles.

Struktura exportu a importu služeb, nejvíce vyvážené a dovážené služby

Z hlediska struktury vzájemné výměny služeb mají dlouhodobě největší význam služby spojené s cestovním ruchem a služby dopravní. Mezi ostatní přijímané a poskytované služby patří služby z oblasti spojů, stavebnictví, IT, služby pojišťovací a finanční, ostatní služby obchodní povahy a další.

České firmy působící v oblasti služeb, vyhodnocení zájmu českých poskytovatelů služeb o teritorium.

Jednou z klíčových českých firem pro vzájemný obchod službami je společnost ČSA, která v současné době nabízí až 44 letů týdně do Ruské federace a zpět, což zajišťuje dopravu ruských turistů a tím vytváří podmínky pro další české poskytovatele služeb. Přitom nejde jen o spojení mezi Prahou a Moskvou (3x denně) – v současné době nabízí ČSA lety z Prahy do Petrohradu (6x týdně), do Rostova na Donu (3x týdně – jen do 26.6.2016)), Jekatěrinburgu (3x týdně) a Samary (3x týdně do 28.10.2016). Rovněž poskytuje spojení Karlovy Vary – Moskva (3x týdně) a Karlovy Vary - Petrohrad (1x týdně). V roce 2016 byly do letového provozu zařazeny 2x lety týdně do Kazaně a 2x týdně do Ufy (sezónní lety).

Převážná část českých poskytovatelů služeb operuje na zdejším trhu samostatně, resp. prostřednictvím místních partnerů (společnosti v oblasti stavebnictví, cestovního ruchu, dopravy, IT a atd.). Se žádostí o radu se na zastupitelský úřad obrací nově firmy, které na ruském trhu teprve začínají a neznají veškerá specifika této relace. V posledních letech lze pozorovat zvýšený zájem českých operátorů o poskytování finančních a právních služeb, či služeb v oblasti IT a telekomunikací. V roce 2015 v Moskvě působily tři české právní kanceláře.

Vyhodnocení poptávky po českých službách

Z dostupných statistických informací a rovněž dotazů, žádostí a požadavků českých i ruských firem však lze vysledovat, že zájem ruských klientů o české služby se v posledních letech stagnuje. Navíc dochází ke stále větší diverzifikaci poskytovaných služeb ve prospěch sofistikovaných produktů, jako jsou finanční, právní, zprostředkovatelské služby, zpracovávání projektové dokumentace aj. Svědčí o tom i např. aktivity českých firem specializovaných na právní, daňové či finanční poradenství. Některé takové firmy v posledních letech založily své pobočky na území RF a svoji přítomnost neustále rozšiřují. Růst českého vývozu služeb tak není tažen pouze cestovním ruchem, ale je dán i stále se prohlubující spoluprací mezi českými a ruskými podnikatelskými subjekty.

Překážky a bariéry bránící českým poskytovatelům služeb proniknout na trh

Největší překážkou na trhu služeb RF jsou zejména existující administrativní bariéry, kam lze zařadit:

- zdlouhavost a neprůhlednost procedur pro zakládání filiálek, dceřiných společností atd.;
- měnící se legislativa upravující pravidla podnikání a působení zahraničních firem v zemi;
- nutnost pracovních povolení pro cizince; certifikace řady činností a produktů;
- průtahy při vyřizování různých povolení či certifikátů;

- používání pololegálních či přímo nelegálních schémat činnosti místními firmami, což někdy značně znevýhodňuje zahraniční firmy, jež tyto praktiky obvykle odmítají
- omezení přístupu zahraničních subjektů do vybraných odvětví ruské ekonomiky (tzv. strategické obory);
- vypisování tendrů „na míru“, oficiální i neoficiální preference místním dodavatelům;
- nedostatek spolehlivých zástupců z řad občanů RF, vysoká fluktuace místních manažerů (hlavně v Moskvě), kteří často vykazují nízkou efektivitu práce (zejména nedostatek iniciativy) a mají navíc přehnané finanční požadavky;
- nutnost trvalého (dlouhodobého) působení na ruském trhu;
- obvykle nezbytná fyzická přítomnost českého zástupce na místě (nelze řídit telefonem, resp. faxem), což je velmi nákladné;
- Ruské sankce vůči Evropské unii.

Na druhou stranu je třeba bohužel konstatovat, že někteří čeští manažeři nemají dostatečné znalosti „specifik“ ruského trhu, podceňují jeho odlišnosti, mají tendence „učit“ klienty, jak jednat a podnikat, a mnohdy ani neskrývají své předsudky vůči této zemi. V takových případech jsou vyhlídky na úspěšné etablování se na ruském trhu zcela mizivé.

Perspektivy českých firem v oblasti služeb

S ohledem na stávající a očekávaný vývoj ekonomiky RF a s přihlédnutím ke struktuře exportních možností ČR se jako nejperspektivnější pro české exportéry jeví tyto sektory služeb:

- výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie; shromažďování, úprava a rozvod vody);
- stavebnictví;
- maloobchod, velkoobchod a opravárenství (obchod, opravy a údržba motorových vozidel);
- IT, ICT a telekomunikace;
- podnikatelské činnosti (pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy; pronájem výrobků pro osobní potřebu i pro potřeby podnikání; výzkum a vývoj; poradenství v oblasti podnikání a řízení; činnosti v oblasti řízení holdingových společností);
- ostatní veřejné, sociální a osobní služby (čištění odpadních vod a zpracovávání odpadů).

4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Podle dat České národní banky činil celkový objem českých investic za rok 2014 v Ruské federaci 190,5 mil. USD, přičemž základní kapitál tvořilo 86,6 mil. USD, reinvestovaný zisk 60,2 mil. USD a ostatní kapitál 47,5 mil. USD.

Mezi nejperspektivnější obory pro investice patří kromě tradičních palivo-energetických a dřevozpracujících odvětví finanční sektor, stavebnictví, sektor služeb, obalový průmysl, cestovní ruch, masová výroba spotřebního a potravinářského zboží.

Tabulka významných českých investorů a vývozců investičních celků do Ruské federace

Společnost	Obor	Významné investiční případy
Škoda Auto	výroba automobilů a jejich komponentů	založení výrobního závodu v Kaluze společně se společností VW Group (1,3 mld. EUR), závod v Nižním Novgorodě spolu s GAZ
PPF (Home Credit)	bankovní, finanční a pojišťovací služby, portfoliové investice do různých společností	založení OOO Home Credit & Finance Bank, majetková účast ve společnostech Polymetal, Eldorado,

		RAV Agro-Pro, PPF Strachovanije Žizni
PPF Real Estate Russia	developerství, stavebnictví, operace s nemovitostmi	Comcity – kancelářský park na okraji Moskvy (430 tis. m ²) TRC – M5 Moll – obchodní a zábavné centrum, Rjazaň TRC Jarmarka – obchodní centrum, Astrachaň Mitino Park – obchodní a sportovní zábavní centrum, Moskva Južnye varota – výrobní komplex, Moskevská oblast, Trilogy Park Tomilino, Moskevská oblast
Hamé	výroba trvanlivých a chlazených potravin	založení výrobního závodu Bogoljubovo (Vladimírská oblast)
Škoda Holding	strojírenství, výroba dopravních prostředků, energetika	majetková účast ve společnosti Sibelektroprivad (Novosibirsk)
Alta	dodávky investičních celků především z oblasti strojírenství, metalurgie a energetiky	dodávka válcovací tratě do MMK (Magnitogorského metalurgického kombinátu) společně s PSG International (850 mil. USD); Dodávky průmyslového zařízení a technologického vybavení pro koncern Uralvagonzavod (Nižnij Tagil, Sverdlovská oblast – včetně dosud neuskutečněných dodávek až 1 mld. EUR); válcovací linka v Ašinském metalurgickém závodě (330 mil. EUR); dodávka techniky do Jelisensvarského kombinátu (25 mil. EUR); majetková účast ve společnosti Atomnasos
PSG International	dodávky investičních celků ve stavebnictví, energetice a petrochemii	generální dodavatel v rámci montáže paroplynových elektráren Krasavino (90 mil. EUR), Polyarnaya (210 mil. EUR) a Kurgan (8,5 mld. Kč), generální dodavatel při stavbě řady obchodních a administrativních objektů
Moravské naftové doly	těžba ropy a zemního plynu	100% vlastníci společnosti Saratovneftedobycha a Belisar, vlastníci ropného terminálu Oktjabrskij

PSJ	obchodně administrativní, průmyslová i bytová výstavba	výstavba obchodních center v Rjazani (120 mil. EUR), Soči (52 mil. EUR), výstavba multifunkčního komplexu v Kazani (32 mil. EUR), výstavba závodu Kalívala na výrobu OSB desek (3,8 mld. CZK)
Chemoprojekt	dodávky investičních celků v oblasti chemického průmyslu	zřízení nové výrobní jednotky na výrobu kyseliny dusičné, jednotky na výrobu amoniaku a jednotky na výrobu amonitrátu pro závod J.M. Sverdlova, Dzeržinsk (200 mil. EUR), výrobní jednotky na výrobu čpavku ve městě Kingisepp (30 mil. EUR)
Farmtec	výstavba moderních zemědělských farem na klíč	projekt výstavby mléčné farmy na klíč včetně dodávky plemenného skotu pro firmu Alikor Trede Samarská oblast (89 mil. EUR); dodávka závodu na zpracování mléka pro ruskou společnost Agrofirma Bayramgul, Učalinský rajón, (3,9 mil. EUR), KFCH Artemida, Baškortostán
Favea	rekonstrukce a dodávky vybavení pro farmaceutická a zdravotnická zařízení	výstavba provozu na výrobu farmaceutických masť a dále se připravuje projekt výstavby provozu na výrobu léčivých přípravků v ampulích, vše pro společnost Tatchimfarmpreparaty, Kazaň (10 mil. EUR), výstavba výrobní gelů v OAO Nižfarm (206 mil. RUR)
Sitel	výroba a prodej technologií a prvků pro výstavbu tras a kabelovodů	majetková účast ve společnosti Voronež-Plast
Koh-i-noor	výroba psacích a kancelářských potřeb	podíl ve společnosti Sibirskij karandašnyj zavod, vytvoření dceřinných společností Koh-i-noor Tomsk a STYL +
AGC Flat Glass Czech	výroba plochého skla	Investice do Sklářského závodu v Klinu (150 mil. USD)
Unistav	obchodně administrativní, průmyslová i bytová výstavba	Výstavba farmaceutického komplexu Rafarma v Těrbuny (900 mil. CZK)

Další české investice:

- **PePa Pardubice a Mercia Chrudim** – společný podnik **KaPePa** v Kaluze s ruskou společností **Agraria Holding** – výroba cukrovinek;
- **Dakon** – společný podnik **Dakon-Krasnodar** s ruskou společností **Stantechmontáž** – výroba zařízení pro vytápění, ohřev a přívod vody pro různé druhy objektů;
- **Zlín Aircraft** (dříve Moravan) – v roce 2001 založil společný podnik **ARB Moravan** v Togliatti. Firma dodává bezpečnostní pásy a jejich součásti většině ruských automobilek, jako je UAZ, Kamaz, AvtoVaz a další;
- **SORED Zlín** – v r. 2011 údajně založen společný podnik Remo v Rybinsku (Jaroslavská oblast) s OAO NPO Saturn a Stankoimport. Podnik se zabývá revitalizací a modernizací výrobních linek a zařízení;
- **CEGELEC Praha** – podíl na modernizaci tramvají v Moskvě a dalších Ruských městech;
- **Bauer-technics** – výstavba a rekonstrukce řady zemědělských objektů (Kaliningradská oblast, St. Peterburg a další);
- **MPS Gradior** – dodávka potrubních uložení pro firmu Tatněř.

4.5. Smluvní základna mezi oběma státy

Dnem 2.12.1997 vstoupil v platnost Protokol o inventarizaci smluvní základny. Ve vztazích mezi ČR a RF byla potvrzena platnost 49 smluv, které byly sjednány právními předchůdci ČR a RF.

Politická oblast

Název	Místo a datum podpisu
Smlouva mezi Českou republikou a Ruskou federací o přátelských vztazích a spolupráci	Praha, 26. srpna 1993
Protokol o konzultacích mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí Ruské federace	Moskva, 26. března 1993
Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o spolupráci v oblasti kultury, vědy a školství	Moskva, 5. března 1996
Protokol mezi vládou ČR a RF o inventarizaci smluvně-právní základny a platnosti dvoustranných smluv a dohod ve vztazích mezi ČR a RF	Moskva, 18.7. 1997
Dohoda mezi vládou ČR a vládou RF o statutu vojenských hrobů	Moskva, 15.4. 1999
Dohoda mezi vládou ČR a vládou RF o odvracení nebezpečné vojenské činnosti	Praha, 9.10. 2001
Dohoda mezi vládou ČR a vládou RF o vojensko-technické spolupráci	Praha, 9.10. 2001
Ujednání mezi MŠMT ČR a MŠ RF o spolupráci v oblasti školství a vědy na léta 2001–2004	Praha, 9.10. 2001

Program spolupráce mezi MK ČR a MK RF na období 2002–2004	Moskva, 16.4. 2002
Ujednání mezi MO ČR a MO RF o spolupráci	Moskva, 16.4. 2002
Program spolupráce mezi MK ČR a Ministerstvem kultury a hromadných sdělovacích prostředků RF na léta 2007 – 2009 (automaticky prodloužena do uzavření nové smlouvy, případně do jejího vypovězení)	Moskva, 27.4. 2007
Smlouva mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení (platnost od 1.11.2014)	Moskva, 8.12. 2011

Konzulární oblast

Pro Ruskou federaci ve vztazích s Českou republikou zůstávají i nadále v platnosti smlouvy a dohody uzavřené mezi ČSSR a SSSR. Z hlediska konzulární agendy jsou to:

Název	Místo a datum podpisu
Konzulární úmluva mezi ČSSR a SSSR	č.143/1973 Sb.
Smlouva mezi ČSSR a SSSR o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních	č.95/1983 Sb.

4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

Ruská federace nepatří podle platné Koncepce ZRS ČR 2010-2017 mezi prioritní ani projektové země zahraniční rozvojové spolupráce ČR. V roce 2015 tak nebyla v Ruské federaci žádná česká rozvojová aktivita. V tomto ohledu se neočekává žádná změna do roku 2017.

Problematika rozvojové pomoci není po právní stránce v RF uceleně upravena. Právní definice termínu oficiální rozvojová pomoc (Official Development Assistance, ODA) neexistuje, ačkoliv tento termín je v mezinárodních dohodách a souvisejících dokumentech používán.

Poskytování rozvojové pomoci náleží do působnosti Ministerstva zahraničních věcí RF (www.mid.ru), Ministerstva financí RF (www.minfin.ru) a Ministerstva ekonomického rozvoje RF (www.economy.gov.ru). Záležitosti vnitrostátní i zahraniční humanitární pomoci spravuje Ministerstvo pro civilní obranu, mimořádné situace a likvidaci následků živelných pohrom RF (www.mchs.gov.ru), respektive Agentura EMERKOM (www.emercom.ru), která je humanitární agenturou.

Prioritními oblastmi jsou vzdělání, zdravotnictví a energetika a RF počítá s poskytováním pomoci v rámci dohod G8 i v dalších letech.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

ZÚ Moskva ve spolupráci s Generálním konzulátem ČR v Sankt Petěrburku a Generálním konzulátem ČR v Jekatěrinburku zpracovalo svůj příspěvek do **mapy globálních oborových příležitostí** pro české exportéry, který průběžně aktualizuje.

Perspektivní obory pro export do Ruska

V Rusku jsou identifikovány následující příležitosti: http://www.mzv.cz/file/1535280/MOP_2015.pdf

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 2201 – Voda, vody minerální, sodovky neslazené, led HS 2202 – Voda, vody minerální, sodovky slazené ne šťávy HS 2203 – Pivo ze sladu HS 2204 – Víno z čerstvých hroznů mošt vinný jiný HS 8432 – Stroje, nářadí pro zemědělství, lesnictví ap. HS 8436 – Stroje ost. pro zemědělství, lesnictví ap. líhně HS 8438 – Stroje pro prům přípravu, výrobu potravin aj.
Automobilová doprava Dopravní průmysl a infrastruktura	HS 8548 – Části elektrických strojů přístrojů jn.
Železniční doprava	HS 8702 – Vozidla motorová pro dopravu veřejnou osobní
	HS 8708 – Části součásti vozidel motor osob aj. traktorů
	HS 7302 – Materiál pro stavbu tratí železnic tramvaj

	<p>HS 8602 – Lokomotivy, lokotraktory, ostatní tendry</p> <p>HS 8603 - Vozy motorové železniční aj. dopravy kolejové</p> <p>HS 8605 - Vozy osobní zavazadlové pošt aj. bez pohonu</p> <p>HS 8606 - Vagóny nákladní pro žel aj. dopravu kolejovou</p> <p>HS 8607 - Části součásti vozidel žel aj. dopravy kolej</p> <p>HS 8608 - Materiál kolejový svrškový přístr. návěstní ap</p>
Energetický průmysl	<p>HS 7311 - Nádoby tlakové pro plyn z železa oceli</p> <p>HS 7321 - Kamna kotle vařiče aj. plynové z železa oceli</p> <p>HS 8402 - Generátory pro výrobu páry vodní a jiné</p> <p>HS 8406 - Turbíny na páru vodní nebo jinou</p> <p>HS 8413 - Čerpadla i se zař. měřícím zdviže na kapaliny</p> <p>HS 8414 - Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory ap.</p> <p>HS 8503 - Části motorů elektr. generátorů soustrojí ap.</p> <p>HS 8504 - Transformátory el. měniče statické indukory</p>
Letecká doprava	<p>HS 8526 – Přístr. radiolok a radiové pro řízení dálkové</p> <p>HS 8801 - Balony, vzducholodě, kluzáky, rogala apod,</p>

	<p>HS 8802 - Aerodynamy ost. lodě kosmické nosiče startovací</p> <p>HS 8803 - Části balonů větroňů ap. lodí kosmických</p> <p>HS 8805 - Katapulty letecké aj. příst. pro výcvik letecký</p>
Strojírenský průmysl	<p>HS 8407 - Motory píst. zážehové spalovací vratné rotační</p> <p>HS 8415 - Stroje přístroje klimatizační</p> <p>HS 8419 - Stroje ke zpracování materiálů změnou teplot</p> <p>HS 8438 - Stroje pro prům. přípravu výrobu potravin aj</p> <p>HS 8457 - Centra obráběcí, stroje obráběcí stavebnicové</p> <p>HS 8458 - Soustruhy pro obrábění kovů</p> <p>HS 8459 - Stroje obráb. pro vrtání frézování řezání apod</p> <p>HS 8462 - Stroje tvářecí k opracování kovů buchary apod.</p> <p>HS 8463 - Stroje tvářecí jiné pro opracování kovů apod.</p> <p>HS 8465 - Stroje obráběcí na opracování dřeva korku ap.</p> <p>HS 8479 - Stroje mechanické s vlastní indiv. funkcí jn...</p>
Vodohospodářství, odpadní průmysl	<p>HS 8414 - Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory ap.</p> <p>HS 8421 - Odstředivky přístroje k filtrování čištění</p>

Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 3006 Zboží farmaceutické jiné
	HS 9018 Nástroje lékařské chirurgické, zubolékařské, aj.
	HS 9022 Přístroje rentgenové aj. používající záření
	HS 9019 Přístroje pro mechanoterapii, masážní, dýchací, aj.
	HS 9402 Nábytek lékařský, chirug. ap., pro holičství aj.
	CPA 86 Zdravotní péče

Při snaze exportovat české zboží na ruský trh musí exportéři počítat se zvýšeným tlakem na lokalizaci a zesíleným požadavkem na zajištění exportního financování. Dále pak z větší nestabilitou investičního prostředí, vyšší mírou korupce a nižší vymahatelností práva, než jsou zvyklí z ČR.

5.2. Kalendář akcí

V Ruské federaci průběžně probíhá mnoho akcí určených pro české podnikatele a firmy. Většinu z nich pořádají státní instituce a organizace – Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu a další resorty, velvyslanectví ČR v Moskvě a generální konzuláty v Sankt-Petěrburgu a Jekatěrinburgu, specializované vládní agentury CzechTrade, CzechTourism – samostatně nebo společně ve spolupráci s komorami, asociacemi, svazy, finančními institucemi a dalšími partnery.

Velvyslanectví ČR v Moskvě ve spolupráci s generálními konzuláty v Petrohradu a Jekatěrinburgu připravují akce na podporu českého exportu, které především vycházejí ze zpracované mapy oborových příležitostí pro Ruskou federaci, tj. identifikovaných prioritních sektorů pro český export. Mezi tyto akce patří například projekty ekonomické diplomacie, podnikatelské mise a oborové prezentace.

Zároveň se Velvyslanectví ČR v Moskvě ve spolupráci s generálními konzuláty a pobočkami agentury CzechTrade v Petrohradu a Jekatěrinburgu soustřeďují na posilování přímé spolupráce s vybranými ruskými regiony.

Hlavním nástrojem bilaterální ekonomické spolupráce je Mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědecko-technickou spolupráci (MVK) mezi ČR a RF, v rámci které pracuje více než 15 sektorových a regionálních pracovních skupin.

Vybrané hlavní akce pro české podnikatele v roce 2016:

- 3. 3., Moskva: Seminář k technické regulaci a standardizaci na Eurasijské ekonomické komisi;
- 22. – 23. 3., Praha: 9. zasedání Mezivládní komise včetně jednání jednotlivých pracovních skupin;
- 29. – 30. 3., Dubna: České dny ve Spojeném ústavu jaderných výzkumů v Dubně;
- 21. 4., Uljanovsk: Pracovní cesta ministra průmyslu a obchodu J. Mládka do Uljanovské oblasti;
- 26. 4., Skolkovo: Prezentace Inovačního Centra Skolkovo pro firmy ze zemí V4;
- 23. – 24. 5., Kaliningrad: Podnikatelská mise do Kaliningradské oblasti;
- 26. – 27. 5., Samara, Toljatti: Podnikatelská mise do Samarské oblasti;
- 31. – 1. 6., Moskva: Jednání pracovní skupiny Ministerstva průmyslu a obchodu ČR s Vládou Moskvy;
- 9. – 10. 6., Novokuzněck: Podnikatelské fórum v rámci výstavy Ugol Rossii;

-
- 22. – 24. 6., Omsk, Čeljabinsk: Podnikatelská mise vedená ministrem průmyslu a obchodu J. Mládkem;
  - 20. – 23. 9., Nižnij Novgorod, Rostov na Donu: Prezentace českých firem z oblasti telematiky.

Ve výše uvedeném seznamu jsou hlavní akce pořádané v Ruské federaci českou stranou. Přehled hlavních výstav pro české výrobce a podnikatele konaných v Rusku v roce 2016 je uveden v kapitole 6.4.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Způsob využití distribučních a prodejních kanálů závisí na komoditě, strategii firmy a na délce jejího působení na ruském trhu. Distribuční síť v RF se zásadně neliší od evropských zvyklostí. Na ruském trhu fungují velká distribuční centra, síť velkoobchodů, supermarketů apod.

V mnoha sektorech, např. ve strojírenství, se obchody realizují často na základě tradičních a osobních vazeb. Hodně zástupců českých firem pracuje s klienty z dob svého předchozího působení (náhradní díly k již dříve prodaným strojům a nové kontrakty získané na základě dobrých zkušeností s českým zbožím). Přesto **je nutno počítat s velkou konkurencí**, zejména ze strany čínského a německého strojírenského průmyslu.

Nejobvyklejší způsob vstupu na ruský trh je vyhledání zájemce o zboží či služby, resp. zájemce o zastupování, distribuci (výhradní / nevýhradní), obecně o spolupráci, od které však on často očekává jednostranné výhody. **Místní trh se dá jen obtížně zpracovávat na dálku.** Kvůli nutnosti poskytovat nezbytný rozsah služeb, které lze těžko zajistit ze zahraničí, je tudíž téměř nezbytné mít silnou vlastní (dceřinou společnost nebo reprezentaci), resp. zprostředkované zastoupení (ruská fyzická nebo právnická osoba), které plnohodnotně prosazuje firmu na trhu a jedná aktivně dle požadavků trhu a aktuální situace.

K prosazování českého zboží v ruských regionech pomáhají mj. proexportní akce MZV ČR, MPO ČR, MZe ČR a MMR ČR nebo Hospodářské komory ČR a státní agentury CzechTrade, umožňující efektivní ekonomickou prezentaci se státní podporou na vybraných výstavních akcích nezařazených do kategorie oficiálních účastí. Rovněž podnikatelské mise do ruských regionů pořádané ZÚ Moskva mají své nezastupitelné místo při rozvíjení regionální spolupráce („otevírání dveří“ českým výrobcům a exportérům).

Kromě toho ZÚ Moskva společně s Business Centrem ČC-ČD Moskva pravidelně organizuje prezentace českých i ruských firem a regionů ČR i RF, umožňující českým podnikatelům získat aktuální informace o podnikatelském prostředí a investičních plánech v jednotlivých regionech, vč. navázání přímých pracovních kontaktů se zástupci exekutivy a podnikatelských kruhů těchto regionů.

V Moskvě, St. Petěrburgu a Jekatěrinburgu působí zastoupení státní agentury pro podporu exportu CzechTrade (<http://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/evropa/rusko/>), jejíž zástupci poskytují na základě konkrétních požadavků firem asistenční služby, konzultace v oblasti podnikání, založení firmy, případně provádějí marketingový průzkum trhu, dále mohou vyhledat vhodné obchodní partnery a případně ověřit jejich zájem o nabízený produkt.

MZV ČR v roce 2015 také zprovoznilo Klientské centrum pro export (<http://www.businessinfo.cz/cs/zahranicni-obchod-eu/klientske-centrum-pro-export/sluzby.html>) a připravilo katalog exportních služeb, které poskytuje českým firmám ve všech teritoriích působnosti českých zastupitelských úřadů. Jednotlivé české firmy se tak mohou obracet na velvyslanectví s dotazy týkajícími se např.: vstupní exportní konzultace a přípravy jednání v dané zemi, vyhodnocení aktuální ekonomické situace v daném teritoriu, či pomoc při zprostředkování kontaktů či získání informací od místních státních či regionálních úřadů a institucí a asistence při jednání s nimi.

Od počátku roku 2016 působí na ZÚ Moskva také specializovaný zemědělský diplomat, který poskytuje další informace a pomoc firmám působícím v zemědělském a potravinářském sektoru (včetně strojírenských a technologických oblastí).

6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Regulace aktivit v oblasti vnějších ekonomických vztahů na ruském trhu včetně dovozních podmínek jsou definovány Celním zákoníkem a dalšími normativními akty vydávanými Federální celní službou (FTS) Ruska. V praxi však současně platí nebo jsou připravovány legislativní předpisy v rámci různých integračních uskupení na postsovětském prostoru (např. Celní unie (Rusko, Bělorusko, Kazachstán), Eurasijská hospodářská unie (Rusko, Bělorusko, Kazachstán, Arménie a v průběhu roku 2015 by se měl stát členem Kyrgyzstán).

Od 1.1. 2010 na území států Celní unie platí Jednotný celní sazebník a společná netarifní omezení dovozů. Nové znění Celního zákona bylo vydáno 16.7. 2012 pod evid. č. 54. Celní sazby platné pro území Celní unie je možné najít také na webových stránkách [Euroasijské ekonomické komise](http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade) (www.eurasiancommission.org/ru/act/trade). Tento zákon se stal povinnou normou pro všechny firmy, jež působí v oblasti vnějších ekonomických vztahů. Praktický význam národních zákonných norem v dané oblasti byl tímto značně okleštěn.

Celní zákon Celní unie uvádí do souladu národní právní úpravu v celní oblasti s legislativou CU. Zákon je rozdělen na dvě části týkající se celních plateb a kontroly. V jednotlivých kapitolách zákonné normy mj. stanovují zásady organizace činnosti celních orgánů, jejich funkce a povinnosti, definují odpovědnost celních orgánů a úředních osob. Jsou zde popsány základní principy pohybu zboží při dovozu a vývozu do (z) CU, při přepravě zboží po území CU pod celním dohledem. Zákon definuje pravidla určení země původu zboží a způsob aplikace celních postupů v podmínkách fungování CU. Tato zákonná úprava také stanoví požadavky na celní přepravce, celní zástupce, vlastníky dočasných a celních skladů, bezcelních obchodů a ostatní účastníky zahraničně-obchodní činnosti. V obecné části je také definován pojem celní hodnoty, celní statistiky a jednotné celní nomenklatury zboží.

Každá osoba má dle Celního zákona právo podat stížnost na jednání a rozhodnutí celních orgánů, a to v souladu s podmínkami a lhůtami, které stanoví zákon.

V období 2013/2014 byl v rámci celních reformních kroků realizovaných v souladu s příslušnou cestovní mapou uveden do provozu portál elektronické celní deklarace v systému Internet. V důsledku elektronizace celní procedury by mělo dojít ke zkrácení časových lhůt pro odbavení zboží.

V roce 2014 probíhaly mj. práce spojené s harmonizací technických reglementů s mezinárodními standardy. Nicméně hlavní pozornost byla soustředěna na dopracování návrhu **nového Celního zákoníku Eurasijské hospodářské unie (EHU), která vznikla k 1.1. 2015**. Nová legislativní úprava celního procesu v rámci vzniklého integračního uskupení by měla platit po ukončení ratifikačního procesu v členských zemích unie od/v průběhu roku 2016 (bližší informace lze nalézt na webových stránkách Eurasijské ekonomické komise (www.eurasiancommission.org)). **V průběhu roku 2015** probíhala intenzivní jednání o změnách k Celnímu zákoníku EHU, která však nebyla ukončena mj. z důvodu rozšíření ČS EHU a s tím spojených procedurálních průtahů. Termín platnosti nového zákoníku se posouvá minimálně do 1.1. 2017. V praxi se ukazuje, že řada celních pravidel (např. týkající se klasifikace celních kódů, specifikace celní hodnoty, celní dokumentace a procesní otázky) jak v rámci EHU tak i národním je odlišně interpretována, což komplikuje stanovené úkoly v oblasti optimalizace celního procesu.

Další informační zdroje lze rovněž nalézt na stránkách: www.customs.ru (ruská a anglická verze) a www.tsouz.ru. V roce 2015 rovněž proběhly určité úpravy v celní legislativě, resp. rozdělení některých funkcí mezi MF RF a FTS RF.

Celní zákoník CU dovoluje aplikovat následující celní režimy:

základní celní režimy:

- propuštění do volného oběhu,
- export,
- mezinárodní celní tranzit,

ekonomické celní režimy:

- zpracování na celním území,
- zpracování pro vnitřní potřebu,
- zpracování mimo celní území,
- dočasný dovoz,
- celní sklad,
- volná celní zóna (svobodný sklad),

dokončující celní režimy:

- reimport,
- reexport,
- zničení,
- zřeknutí se ve prospěch státu,

zvláštní celní režimy:

- dočasný vývoz,
- bezcelní prodej,
- jiné zvláštní celní režimy.

Dokumentace:

Při celním odbavení dováženého zboží je nutno vedle základních dokladů (dodací list a faktura – zajišťuje odesílatel a celní deklarace - zajišťuje příjemce) předložit celnímu úřadu další doklady:

- obchodní smlouvu
- průvodní list obchodního případu, tzv. "pasport sdělki" – nástroj kontroly státu proti nelegálnímu vývozu peněz
- certifikát shody, potvrzuje soulad produkce a služeb s požadavky státních standardů. Certifikáty vydává Gosstandart RF, v ČR vydávají tento certifikát orgány akreditované v systému GOST R – organizace GOST v Evropě. Informačně-certifikační středisko Gosstandartu v Praze, Petržílkova 29/2514, P.O.BOX 185, 158 00 Praha 58, tel./fax: +420 251 612 654, +420 251 613 597.
- další certifikáty, jako fyto-certifikát – u některých druhů zboží živočišného a rostlinného původu, hygienický certifikát – pro všechny výrobky určené pro děti (obuv, oděvy, kočárky, hračky, dětský nábytek), bezpečnostní certifikát u některých druhů elektroniky apod.

Pro zdárné zajištění celního odbavení zboží se doporučuje každý obchodní případ detailně projednat s příjemcem zboží a s příslušným celním úřadem, resp. celním brokerem.

V případě potřeby získání doplňujících údajů a informací lze kontaktovat FTS RF na telefonním čísle: + 7 499 449 72 05, +7 499 449 83 83.

Informaci o clech podává rovněž organizace "**Rostamožinform**", tel. +7 499 975 44 54, fax +7 495 265 99 51 nebo také specializovaná konzultační firma CustomRus: tel. +7 495 7974381. Konzultaci lze získat také na příslušném celním výboru Asociace evropského byznysu v Moskvě (AEB - www.aebrus.ru).

Další poplatky a opatření při dovozu zboží:

- poplatky za vydání licencí
- poplatky za vydání kvalifikačního osvědčení odborníka pro celní řízení
- celní poplatky za celní řízení – za celní řízení v souvislosti se zbožím se vybírají celní poplatky v měně RF ve výši 0,1% celní hodnoty
- celní poplatky za uskladnění zboží
- celní poplatky za celní doprovod zboží
- poplatky za informace a konzultace
- poplatek za předběžné rozhodnutí
- dovozní depozita
- zálohové platby
- markování zboží - vztahuje se především na alkoholické nápoje (kromě piva), které musí být povinně opatřeny speciálními akcizními známkami
- popis v ruském jazyce, v souladu se Zákonem o ochraně práv spotřebitelů je povinný pro všechny potravinářské i nepotravinářské výrobky
- čárový kód.

Ochrana domácího trhu

Rusko patří mezi země s největší ochranou domácího trhu. Podle některých odhadů se na ochranářských opatřeních skupiny zemí tzv. G-20 Rusko podílí až jednou třetinou.

V RF je aplikována následující celní ochrana:

Zvláštní ochranářská opatření

Uvedená opatření se mohou přijímat v případech, že objemy dovozů určité produkce ohrožují domácí výrobu. Kroky podobného charakteru se přijímají na nediskriminačním základě a nezávisle od země původu zboží. V případě jejich zavedení se daná opatření vztahují na příslušné zboží, jež se dováží do celního prostoru CU, resp. Eurasijské hospodářské unie z třetích zemí. Od **1.1. 2015 se vznikem tzv. Eurasijské hospodářské unie** platí v jejím rámci jednotná opatření na ochranu vnitřního trhu (bližší informace lze nalézt na stránkách www.eurasiancommission.org). Příslušná ochranářská opatření sice vycházejí z norem WTO, ale s jejich uplatňováním v praxi jsou v některých případech určité problémy (viz. níže). Konkrétní výčet opatření je uveden v protokolu č. 8 "O užití zvláštních ochranářských opatření vůči třetím zemím, který je součástí Dohody o Eurasijské hospodářské unii ze dne 29.5. 2014.

Ochranou vnitřního trhu Eurasijské hospodářské unie se zabývá oddělení ochrany vnitřního trhu Eurasijské ekonomické komise (mail: tradedefence@ecommission.org, www.eurasiancommission.org). Na příslušných stránkách lze nalézt i Jednotný seznam zbožových položek, jež jsou zakázány či omezeny při dovozu/vývozu v rámci Eurasijské hospodářské unie.

Antidumpingová a kompenzační opatření

Na rozdíl od zvláštních opatření se tyto aplikují na selektivním základě, resp. ve vztahu ke zboží ze zemí, jejichž exportéři realizují dodávky do celního prostoru Celní unie za podmínek dumpingu nebo státní subvencí při vývozu, dopravě či výrobě daného zboží.

Fytosanitární/veterinární předpisy, certifikace

Další skupinu ochranářských opatření tvoří i předpisy v oblasti fytosanitárních, veterinárních předpisů, technických reglementů, certifikace apod. Tato skupina opatření v mnohých případech komplikuje přístup zboží na ruský trh včetně produkce z ČR.

Celní sazby

dovozní clo - sazba se stanoví

- v % z celní hodnoty dováženého zboží
- taxativně na měrnou jednotku zboží
- kombinací obou variant

zvláštní clo

- speciální clo
- antidumpingové clo
- kompenzační clo

sezónní clo - slouží k operativní regulaci dovozu či vývozu (max. na 6 měsíců)

Další nástroje

- daň z přidané hodnoty (DPH);
- spotřební daň, tzv. "akcíz", je stanoven v procentech z celní hodnoty, nebo v závislosti na množství, obsahu čistého lihu, popř. podle obsahu válců u osobních automobilů. Touto daní je zatíženo 10 druhů zboží (líh, alkoholické výrobky, pivo, produkce tabákového průmyslu, klenoty, automobily, nafta, motorový benzín, motorové oleje), suroviny (ropa, plyn) a některé obchodní operace (Daňový kodex);
- dovozní kvóty;
- dovozní licence.

Události ovlivňující ochranná opatření RF**Rusko a WTO**

Dne 23.8. 2012 Rusko oficiálně završilo přístupový proces a stalo se 156. členem Světové obchodní organizace (WTO). V průběhu několika následujících let lze očekávat liberalizaci přístupu na ruský trh. Nicméně, jak ukazuje současná praxe, jsou ruskou stranou stále poměrně často využívána ochranná opatření.

Události roku 2015*Spory v rámci WTO*

V průběhu roku 2015 EU se počet obchodních sporů mezi Ruskem a EU v rámci WTO rozšířil ze 6 na 7 (tři ze strany RF a 4 ze strany EU). V praxi jde o spory ve věci recyklačních poplatků na automobily, dovozy některých výrobků zemědělského charakteru (živá prasata, vepřové maso a některé masné výrobky, antidumpingová cla na vybranou chemickou a hutní produkci a spory týkající se energetického balíčku EU. Úsilí o celkové řešení včetně mimosoudního některých z těchto sporů bude podle ruské strany pokračovat i v roce 2016. Navíc v reakci na ruská opatření vyjádřily v průběhu roku 2015 svůj záměr zavést příslušné spory s RF v rámci WTO i Ukrajina a Turecko. Podle EU dochází také k porušení pravidel WTO při tranzitu přes ruské území do Kazachstánu.

TIR karnety

V roce 2015 došlo z ruské strany k částečnému uvolnění celních bariér a omezení v oblasti potvrzování knížek karnet TIR. Další normalizace v dané oblasti se očekává v průběhu roku 2016. Obnovena byla také spolupráce mezi federální celní službou RF a sdružením v oblasti automobilové dopravy tzv. ASMAP.

Vliv ukrajinských událostí/sankce

V letech 2013-2015 RF uplatňovala selektivně zpřísněný celní režim a blokaci kamiónů na hranicích s Ukrajinou včetně omezení nákladní dopravy ukrajinského zboží na území RF a jeho tranzitu do třetích zemí (vymezení pouze jednoho hraničního přechodu na hranici RF/BY pro nákladní dopravu). Symptomatickým se jeví i problémy v oblasti automobilové dopravy mezi RF a Polskem, resp.

příslušnými povolenkami (požadavek ruské strany na tzv. třetizemní povolení pro dopravu zboží, které nebylo vyrobeno v dané zemi). Od 1.1. 2016 platí také zákaz dovozu některých potravin a zemědělských produktů z Ukrajiny.

Kontext dohody DCFTA mezi UA a EU

Novým fenoménem, jež ovlivňuje režim dovozu se stalo pozastavení ruskou stranou v prosinci 2015 Dohody o zóně volného obchodu v rámci SNS ve vztahu k Ukrajině v reakci na platnost dohody DCFTA, která byla uzavřena mezi Ukrajinou a EU. Implikace tohoto kroku se projeví v uplatnění režimu tzv. MFN vůči Ukrajině, resp. zvýšení celních sazeb, posílení administrativních kontrol a celkové snížení objemu dovozu z Ukrajiny.

Státní zakázky

V roce 2015 se dále rozšířila příslušná omezení pro zahraniční subjekty v oblasti státních zakázek – viz. kapitola Trh veřejných zakázek.

Rusko-turecká relace

V reakci na sestřelení ruského vojenského letounu byla v listopadu 2015 ruskou stranou přijata příslušná nařízení v ekonomické oblasti, jejichž cílem je zákaz či omezení dovozu příslušného zboží (zejména agrárního charakteru) z Turecka do RF včetně limitů na sféru stavebních/investičních kontraktů, letecké dopravy aj.

6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zahraníční firma může v RF podnikat prostřednictvím účasti v ruské právnické osobě

- společnost s ručením omezeným (OOO – obščestvo s ograničenoj otvěstvennostju)
- uzavřená akciová společnost (ZAO – zakrytoje akcioněrhoje obščestvo)
- otevřená akciová společnost (OAO – otkrytoje akcioněrhoje obščestvo)

nebo jako pobočka „filial“ (branch, subsidiary office) či zastoupení firmy „predstavitelstvo“ (representative office), Zahraniční investor - fyzická osoba může rovněž podnikat jako živnostník.

Jednotlivým aspektům podnikání na ruském trhu se podrobněji věnuje studie „Nejčastěji kladené otázky ve vztahu k podnikání v Ruské federaci“. Tento materiál je zveřejněn na [portálu BusinessInfo](#) v sekci zahraniční obchod pod souhrnnou teritoriální informací z Ruské federace.

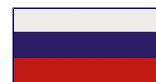
Při založení firmy v RF může být vhodné využít služeb právních kanceláří (v Moskvě působí i pobočky českých právních kanceláří, které se mimo jiné specializují i na tuto problematiku). Od 1. ledna 2015 přešla pravomoc akreditovat pobočky a reprezentační kanceláře, jakož i pravomoc vést jejich rejstřík z Obchodní a průmyslové komory RF, resp. ze Státní registrační komory při Ministerstvu spravedlnosti RF, na Federální daňovou službu. Příslušný k výkonu této pravomoci je určen 47. inspektorát Federální daňové služby (daňový inspektorát). Tyto služby jsou zpoplatněny.

V jednotném státním registru daňových poplatníků, který je zveřejněn na internetových stránkách Federální daňové správy (www.nalog.ru) je možné vyhledávat podle názvu firmy nebo podle registračního čísla. Ve srovnání s internetovou verzí českého rejstříku jsou však tyto informace velmi omezené.

Mimořádné podmínky a pomoc při zakládání zastoupení českých firem v Moskvě poskytuje Český dům Moskva, který může poskytnout nejen kanceláře, ale i byty pro začínající obchodní zástupce a je připraven pomoci s vyřízením potřebné administrativy.

Kontakty:

Ředitel Českého domu v Moskvě – Mgr. Jiří Podhola
<https://cesky-dum.czechcentres.cz/cs>
mail: ceskydum@czech.cz
Tel: +7 495 787 78 54 / 55

Fax: +7 499 251 32 27

6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Náklady na reklamu v ruských hromadných sdělovacích prostředcích (HSP) jsou vysoké, proto české firmy tento způsob propagace příliš nevyužívají. Vzhledem k převažujícímu profilu českých obchodních zastoupení (převážně dodavatelé výrobků strojírenského, metalurgického, elektrotechnického průmyslu) není ani reklama v HSP pro tento druh zboží typická. Na moskevských ulicích lze vidět billboardy propagující česká piva (někdy bohužel i čistě ruská piva, která se za česká jen vydávají) či automobily Škoda, dále pak některé druhy potravin s českou značkou rovněž licenčně vyráběné v RF. Některé firmy využívají služeb odborných periodik, které jsou zaměřeny na konkrétní segment trhu a umožňují oslovit konkrétní skupinu potenciálních zákazníků a partnerů přímo v oboru. Je možné samostatně nebo s pomocí specializovaných soukromých nebo státních organizací uspořádat vlastní prezentace. Na významu nabývá reklama prostřednictvím internetu.

Efektivní reklamou je účast českých firem na specializovaných mezinárodních a regionálních výstavách i veletrzích. Místní výstavy a veletrhy pořádané s mezinárodní účastí dosáhly v posledních letech poměrně vysoké úrovně. Na renomovaných výstavních akcích lze vidět nejnovější výrobky a technologie firem z celého světa. Je však žádoucí akceptovat místní zvyklosti, čímž je míněna zejména komunikace s potenciálními místními zákazníky v ruském jazyce, katalogy a další propagační materiály by měly být rovněž v ruštině. V roce 2014 a 2015 byl v Rusku zaznamenán kvůli sankcím i kvůli propadu ruské ekonomiky znatelný úbytek západních vystavovatelů, a to na všech mezinárodních výstavách a veletrzích napříč obory.

Účasti firem na výstavách či veletrzích v rámci tzv. Oficiální účasti ČR (akce s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a některých dalších ministerstev, kdy je zúčastněným firmám poskytován příspěvek na výstavní plochu) nebo Společné účasti na Specializovaných výstavách a veletrzích v zahraničí – SVV (osobní účast firem na zahraničních veletrzích s využitím finanční podpory z evropských strukturálních fondů) jsou jednou z forem státní podpory exportu. Přehled těchto marketingových akcí na příslušný rok je publikován na internetových stránkách příslušných ministerstev a vládní agentury CzechTrade.

České firmy, které mají zájem o provedení individuálních nebo skupinových prezentací nebo průzkumu trhu na území RF, se mohou obrátit se svými požadavky na CzechTrade, případně na některou z mnoha soukromých marketingových a poradenských agentur realizujících projekty na zakázku dle přání zákazníka.

Významné veletrhy a výstavy:

Pro rok 2016 byly zařazeny do kategorie „**Oficiální účast ČR**“ následující čtyři výstavy v RF:

- Ecology of the big city (ekologie): 6. – 8. 4. 2016, Petrohrad
- Energetika a elektrotechnika (energetika): 17. – 20. 5. 2016, Petrohrad
- Agrosalon (zemědělství/strojírenství): 4. – 7. 10. 2016, Moskva
- Powergen (energetika): 25. – 27. 10. 2016, Moskva

Další možností podpory určené zejména pro malé a střední podniky je společná účast na vybraných specializovaných veletrzích a výstavách, nicméně pro rok 2016 nebyly na Rusko ještě žádné vypsány.

K nejvýznamnějším výstavám v Rusku z českého pohledu patří:

- ProdExpo (potravinářství): 8. – 12. 2. 2016, Moskva
- Mir klimata (životní prostředí): 2. – 5. 3. 2016, Moskva
- MITT (cestovní ruch): 23. – 26. 3. 2016, Moskva
- MosBuild (stavebnictví): 5. – 8. 4. 2016, Moskva
- Něžtėgaz (ropa, plyn): 18. – 20. 4. 2016, Moskva

- Miningworld (energetika): 26. – 28. 4. 2016, Moskva
- Pivo 2016 (pivo): 17. – 19. 5. 2016, Soči
- Metalloobrabotka (strojírenství): 23. – 27. 5. 2016, Moskva
- Atomexpo (jaderná energetika) 30. 5. – 1. 6. 2016, Moskva
- Ugol Rossii & Mining (důlní technika): 9. – 10. 6. 2016, Novokuzněck
- Inoprom (strojírenství): 11. – 14. 7. 2016, Jekatěrinburg
- Automechanika (autokomponenty): 22. – 25. 8. 2016, Moskva
- World Food (potravinářství): 12. – 15. 9. 2016, Moskva
- Ruský průmyslník (strojírenství): 21. – 23. 9. 2016, Petrohrad
- Otdych (cestovní ruch): 21. – 24. 9. 2016, Moskva
- Lesdrevmaš (lesnictví): 27. – 30. 9. 2016, Moskva
- Arms and Hunting (zbraně): 29. 9. – 2. 10. 2016, Moskva
- Zolotaya Oseň (zemědělství): 8. – 11. 10. 2016, Moskva
- Atomex (jaderná energetika): 17. – 18. 10. 2016, Moskva
- Wasma (vodohospodářství): 18. – 20. 10. 2016, Moskva
- YugAgro (zemědělství): 22. – 25. 11. 2016, Krasnodar

Bližší informace k účastem na výstavách a veletrzích v RF (se státním příspěvkem) jsou zveřejňovány na informačním portálu MPO ČR: <http://www.mpo.cz/cz/kalendar-udalosti.html>

Přehled výstav a veletrhů pořádaných v RF, vč. podrobných informací o jejich věcném zaměření lze najít na ruském internetu, např. na: www.allexpo.ru, www.informexpo.ru, www.exponet.ru, resp. na informačních portálech jednotlivých ruských výstavních společností nebo firem – organizátorů výstav.

Přehled výstavišť v Moskvě:

- CVK Expocentrum (na Krasnoj Presně) www.expocentr.ru
- MVK Sokolniki www.exposokol.ru
- Všeruské výstavní centrum (bývalé VDNCh) www.vvcentre.ru
- MVC Krokus Expo www.crocus-expo.ru

6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví

V RF je zřízena Federální služba duševního vlastnictví, patentů a ochranných známek, oficiální zkratka „Rospatent“ (www.fips.ru), která je podřízena Ministerstvu školství a vědy RF.

Rospatent provádí kontrolu a dohled ve sféře právní ochrany a využívání objektů duševního vlastnictví, patentů a obchodních značek a výsledků duševní činnosti, které se stanou předmětem ekonomického a občansko-právního oběhu. Rospatent je zastoupen ve Světové organizaci duševního vlastnictví (www.wipo.org).

Dne 1. ledna 2008 nabyla účinnosti 4. část ruského občanského zákoníku (OZ) týkající se zejména práv duševního vlastnictví. Do ruského právního řádu se tak poprvé dostal zákon, který uceleně stanoví podmínky ochrany práv duševního vlastnictví a sankce za jejich porušení. Zákon zavedl také státní akreditaci institucí zabývajících se ochranou práv duševního vlastnictví.

RF formálně uznává všechny hlavní mezinárodní dohody a úmluvy o ochraně duševního vlastnictví, v praxi se však často setkáváme s jejich porušováním. Jde např. o autorská práva k audio a video nosičům, oděvům apod. Místní úřady s tímto jevem bojují se střídavými úspěchy. Rusko se také snaží získat přístup k moderním technologiím, a to zejména ve strategických oblastech jako je energetika, zbrojní průmysl, IT a telekomunikace apod. Získávání těchto technologií nemusí probíhat vždy legální cestou. Zahraniční společnosti musejí také počítat s horší vymahatelností práva, zvláště v případech, kdy se dostanou do sporu s ruskou státní institucí či korporací.

6.6. Trh veřejných zakázek

Zadávání zakázek financovaných z veřejných prostředků je v Rusku regulováno dvěma zákony, především zákonným předpisem č. 44 ze dne 5. 3. 2013, jež vstoupil v platnost od 1. 1. 2014 „O kontraktním systému ve sféře státních zakázek zboží, prací a služeb pro zabezpečení státních a municipálních potřeb“ a dále **zákonem č. 223** „ O nákupu zboží, prací a služeb určitými druhy právnických osob ze dne 18. 7. 2011.“

Sféra veřejných zakázek a zakázek pro státní podniky v Rusku v současné době v souvislosti se zvyšující se podporou domácích výrobců, politikou tzv. náhrady dovozu a racionalizace rozpočtových zdrojů podléhá legislativním změnám a úpravám.

Zahraničním firmám se tak dále komplikují možnosti působení na ruském trhu. Nicméně i přes evidentní směr podpory domácímu průmyslu Rusko bude i nadále ke svému rozvoji potřebovat zahraniční technologie.

Roční kontrahovaný objem trhu u obou zmíněných forem státních zakázek v Rusku za rok 2015 činil dle údajů ministerstva pro hospodářský rozvoj RF cca 25 bil. rublů (cca 370 mld. USD).

Protekcionalistická opatření, omezování státních zakázek a kursové výkyvy na zahraniční produkci jen za rok 2015 znamenaly nárůst cen v dané oblasti o cca 40 % (podle zdroje z ministerstva hospodářského rozvoje).

Změny v oblasti veřejných zakázek

Oblast veřejných zakázek je upravena federálním zákonem č. 44-FZ („Zákon o kontraktním systému v oblasti veřejných zakázek“) ze dne 5. 4. 2013. Dne 31. 1. 2015 vláda RF přijala usnesení č. 84 týkající se opatření, resp. pravidel v oblasti další podpory tuzemských výrobců, tj. de facto zákazu dovozu vybraných položek strojírenské produkce. Toto opatření navázalo na již dříve přijaté usnesení č. 656 ze dne 14. 7. 2014.

Celkově je **v režimu veřejných zakázek zahrnuto více než 100 položek zboží, které může být dodáváno pouze domácími firmami**. Jedná se například o dopravní prostředky pro veřejné účely a stavební, těžební a komunální techniku (autobusy, trolejbusy, nákladní a osobní automobily, dopravní prostředky pro komunální účely, tramvajové vagóny, přívěsy, kontejnery apod.). Příslušné dokumenty s přesným výčtem položek lze nalézt na webových stránkách ruské vlády (www.government.ru).

Podle vyjádření ruské strany jsou v seznamech uvedeny takové položky zboží, kde existují ruské analogy či minimálně jejich vzorky. Opatření se netýká produkce z členských zemí Eurasijské hospodářské unie (Rusko, Bělorusko, Kazachstán, Arménie). V praxi to znamená, že dodávky uvedeného zboží z jiných zemí nejsou v oblasti veřejných zakázek aktuálně možné.

Kromě toho se na řadu dalších položek (cca 250 druhů zboží) může vztahovat preference až do výše 15 % ceny.

Zákon č. 44 kromě jiného rozšířil možnosti výběru dodavatele, upravil pravidla plánování, auditu, monitoringu a smluvních závazků. V souladu se zákonem byla zavedena elektronická forma podpisu a elektronická forma aukcí.

Podle zákona č. 44 jsou možné následující formy výběru dodavatele ve sféře státních zakázek:

- Nekonkurenceschopné, resp. zakázky předem zadané jedinému účastníku
- Konkurenceschopné, jež jsou realizovány prostřednictvím několika druhů konkursů (tendrů). V praxi se jedná o otevřené konkursy, tendry s omezenou účastí, uzavřené konkursy, tzv. dvou etapové konkursy, elektronické aukce a uzavřené aukce, nabídková a kotační řízení.

Probíhající změny a korekce týkající se zákona č. 44 spočívají také například v možnosti vyžadovat od účastníků řízení za určitých podmínek lokalizování výroby aj. V režimu veřejných zakázek tak v roce 2014/2015 bylo více než 100 položek, které může být na trh dodáváno pouze tuzemskými firmami.

Kompetence v oblasti řízení veřejných zakázek

Problematika veřejných zakázek spadá do kompetence Ministerstva ekonomického rozvoje RF (MER). Konkrétně je má na starosti oddělení pro rozvoj kontraktního systému (děpartment razvitija kontraktnoj sistemy) – viz www.economy.ru.

Změny v oblasti zakázek pro státní podniky

Dne 10. ledna 2016 vstoupily v platnost na základě příslušných výnosů a usnesení vlády RF nové úpravy týkající se federálního zákona o kontraktním systému (federálního zákona č. 223-FZ „O nákupu zboží, prací a služeb určitými druhy právnických osob“ z 18. 7. 2011 doplněného federálním zákonem č. 249-FZ „O změnách ...“ z 13. 7. 2015).

Tímto byl ustaven **koordinační mechanismus zadávání zakázek** pro nahrazování dovozu na nákup dováženého zařízení, prací a služeb ze zahraničí, prováděný v rámci investičních projektů s hodnotou nad 10 mld. rublů (cca 130 mil. USD) realizovaných státními firmami, resp. právnickými osobami, kde má RF podíl na základním kapitálu více než 50 %, případně u investičních projektů, které jsou realizovány v rámci státní podpory.

Koordinace zadávání zakázek bude prováděna prostřednictvím tzv. vládní komise pro nahrazování dovozu. Komise bude „posuzovat“ možnosti náhrady dovážené produkce domácími výrobky, případně pomůže organizovat složitější dovozní nákupy. V případě, že se daný druh výrobku nachází na seznamu, bude příslušným projektům usnadněn přístup k vládním rozpočtovým prostředkům. Na začátku r. 2016 vláda RF schválila dva seznamy položek strojírenských výrobků.

První seznam zahrnuje 11 kriticky důležitých druhů strojírenských výrobků s vysokým podílem výzkumu a vysokou cenou. Jedná se např. o parní kotle (nad 250 t/h), generátory (nad 100 MW), parní turbíny (nad 100 MW), plynové turbíny (nad 16 MW), lodě a plavidla, vrtulníky a letadla, letecké motory, satelity a kosmická zařízení. Nákup těchto výrobků musí ruská vláda prostřednictvím komise pro náhradu dovozu odsouhlasit.

Druhý seznam zahrnuje 139 druhů strojírenských výrobků, jejichž nákupy se nemohou realizovat bez souhlasu komise pro náhradu dovozu, pokud cena jednoho druhu zboží překročí 150 mil. rublů (cca 1,9 mil. USD). Jedná se např. o parní kotle, generátory, elektrické transformátory, vysokonapěťová zařízení, elektrická zařízení, akumulátory, plynové turbíny, kompresory, armatury, jeřáby, výtahy, zdviže, dopravníky, soustružnicko-obráběcí centra, kovoobráběcí stroje (soustruhy, vrtačky, frézy, brusky, hoblovací stroje, atd.), dobývací techniku, bagry, sklápěcí vozidla pro užití v terénu, drtičky, některé potravinářské technologie, lokomotivy a související kolejovou techniku, atd.

(Pozn.: Detailní informace k předmětné zákonné úpravě včetně obou výše uvedených seznamů lze najít na webových stránkách Vlády RF, www.government.ru).

Od roku 2016 také vstoupily v platnost nařízení, která zakazují nákup vybrané zahraniční produkce v rámci státních zakázek, jež mají své analogy v tuzemské výrobě (např. softwarové programové vybavení, některá farmaceutika) aj. Nejsou vyloučena ani další zákonná omezení u strojírenské produkce v průběhu roku 2016, resp. rozšíření stávajícího seznamu položek.

Relevantní změnou zákona č. 223 byl v průběhu **roku 2015** v souladu s přijetím zákona „O rozvoji malého a středního podnikání“ povinný požadavek 10% podílu subjektů malého a středního podnikání na celkovém objemu zakázek pro státní podniky včetně sféry inovací a vyspělých technologií.

Jedním z hlavních problémů zakázek pro státní podniky **byla v roce 2015** jejich nízká konkurenceschopnost. Podíl zakázek týkající se jednoho dodavatele představoval až 40 %, zatímco např. forma aukcí a konkursů se na tomto segmentu podílela pouhými 4 %.

Internetové odkazy

Návrhy aktuálních změn legislativních předpisů v uvedené oblasti je možno sledovat na portálu www.regulation.gov.ru. Příslušná aktuální usnesení vlády k dané problematice je možné monitorovat na webových stránkách ruské vlády: www.government.ru. Na federálním portále pro oblast veřejných zakázek - www.zakupki.gov.ru jsou soustředěny veškeré federální veřejné zakázky. Portál spravuje MER RF, nicméně kontrolní činnost (objednavatelů zakázek) zajišťuje Federální antimonopolní služba (FAS). Pro získání aktuálních informací na tomto portále je zapotřebí oficiální registrace. Internetové zdroje v RF nabízí kromě jiného také **placené či částečně veřejné portály tendrů** (např. www.rostender.ru, www.torgi.gov.ru, www.komtender.ru, www.bicotender.ru). Pro oblast vypisování tendrů přímo jednotlivými regiony RF je také užitečný portál www.regions.ru.

6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Přestože vymahatelnost práva se postupně zlepšuje, praxe ukazuje, že spory, které se české firmy pokoušejí řešit soudní cestou, nemusí dopadnout v jejich prospěch. Ruští partneři často maří soudní jednání, způsobují administrativní obstrukce a soudy mají tendenci přijímat rozhodnutí ve prospěch ruské strany. Z tohoto důvodu mnohé z českých firem působících na ruském trhu se snaží vkládat do kontraktu klauzuli o řešení sporu u nestranného soudu v třetí zemi. Před uzavřením kontraktu doporučujeme konzultovat zajištění obchodního či investičního projektu se specializovanou právní kanceláří. V tomto směru působí v Moskvě i pobočky několika českých právních kanceláří.

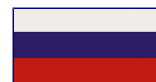
Poznámka: Ruští partneři jsou zvyklí jednat „na hraně“ a nebojí se rizika soudních sporů zvláště, pokud vědí, že tento se odehraje v rámci jurisdikce ruských státních orgánů. Pokud k takovému sporu dojde, neváhají přistoupit k tvrdým opatřením vůči české straně. V případě, že se spor nevyvíjí v jejich prospěch, uchylují se k průtahům, předstírání různých skutečností a dalším „taktikám“. To případně obchodní spory velmi komplikuje. Zpravidla se tedy vyplatí důsledná prevence, tzn. zejména podrobné projednání všech potenciálně sporných skutečností na každé etapě spolupráce, důkladná analýza všech detailů uzavíraných smluv, zajištění se formou bankovních a jiných garancí atd.

Hlavní rizika místního trhu:

- nízká vymahatelnost práva;
- tarifní i netarifní překážky, nestandardnost a mnohdy i neprůhlednost procesu proclívání zboží;
- vyšší korupce na všech úrovních a téměř ve všech sférách;
- vysoká cena za průnik na trh, většina českých firem si nemůže dovolit zpravidla předraženou reklamu;
- ruské firmy mají tendence klást českým firmám často náročné podmínky pro dodávky (např. odkladů plateb, proclívání zboží, certifikace apod.), které finančně silní západní obchodní partneři mnohdy akceptují; obchody v Rusku nelze dělat „na dálku“, osobní přítomnost a osobní jednání s partnery jsou nutností; nízká dostupnost místních zdrojů financování, resp. obtížně splnitelné podmínky ruských bank při poskytování úvěrů; vítězí tak zpravidla ten, kdo může současně s dodávkou nabídnout partnerovi výhodné financování;
- mnohé české firmy nedisponují dostatečným kapitálovým zázemím, aby mohly ruským partnerům dodávat zboží s odkladem platby, na leasing, na úvěr, popř. s odkladem splátek, jak je to běžné u některých západních firem;
- v poslední době velmi zesílil tlak na lokalizaci výroby v Ruské federaci namísto dříve běžných dodávek zboží či materiálu; taková lokalizace je ale velmi finančně náročná a nese nejen ekonomická, ale i administrativní rizika.

Platební podmínky a platební morálka:

Platební styk probíhá v zásadě ve stejných intencích jako v Evropě. Specifikem spojeným s vývojem ruské ekonomiky v poslední době je značné kolísání kursu místní národní měny – rublu. Není výjimkou, že tyto výkyvy mohou dosahovat až do výše 25 % hodnoty měny vůči euru či americkému dolaru. V období krize to může být ale až 100 %, a to ve velmi krátké době. Proto je dobré se proti těmto výkyvům zajistit, ať již standardními bankovními nástroji, anebo obchodováním přímo v zahraniční měně. To však nese určitá rizika, a to případnou platební neschopnost partnera při poklesu rublu, anebo také snížení konkurenceschopnosti české produkce oproti jiným výrobkům např. z Turecka, Číny apod.

V souvislosti s uvalením sankcí na RF za anexi Krymu v roce 2014 se velmi zhoršil přístup ruských společností k finančním zdrojům na běžném bankovním trhu. Nedostatek likvidity se projevil růstem úrokových sazeb, což prakticky znemožnilo mnoha malým a středním podnikům přístup k jakémukoliv financování. Toto, společně s prudkým poklesem kurzu rublu, způsobuje zhoršení platební morálky ruských partnerů a rovněž klade velký důraz na zajištění expertního financování ze zahraničí.

6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Kultura obchodního jednání

Obchod v Rusku je postaven do značné míry na osobních vztazích, a to v pozitivním i negativním smyslu slova. Proto je velmi důležitý osobní kontakt s potenciálními partnery, který je vždy dobré navázat a udržovat s nejvyššími představiteli dané společnosti. V ruských firmách i státních institucích totiž převládá direktivní styl řízení.

Kultura obchodního jednání, zejména v regionech, je stále směsicí evropsko-sovětského přístupu a v některých lokalitách dokonce muslimsko-orientálního přístupu. Jednání, jež bývá často komplikováno různými byrokratickými omezeními, probíhá obvykle složitě, vyžaduje trpělivost, cílevědomost a výběr obchodního partnera z regionu s těsnými kontakty na místní administrativní orgány.

Pokud se nejedná o přímou dodávku/kontrakt, ale zahraniční společnost se chce ucházet o zakázku ve veřejném výběrovém řízení, je získání ruského partnera, se kterým bude možno se hlásit do tendru a který zná dobře místní prostředí, prakticky nezbytností. Pokud transakce vyžaduje souhlas státního úředníka, pak je to on v roli „nejkvalifikovanějšího konzultanta“, kterého nelze z jednání vyloučit. Za málo pravděpodobnou lze považovat možnost uzavření dohody hned při prvním jednání. U nově nastupující generace obchodníků lze spatřovat obrát k racionalizaci, což se projevuje i ve způsobu vedení obchodního jednání. Dlouhodobé osobní kontakty založené na vzájemné důvěře podstatně snižují nebezpečí nekorektních praktik.

V Rusku se také často stává, že o vítězi některých výběrových řízení je již předem rozhodnuto. V takovém případě je dobré mít v Rusku místního obchodního partnera, který má o tendrech přehled a může svému zahraničnímu partnerovi ušetřit mnoho času i prostředků. Na druhou stranu ve výběrových řízeních, která nejsou dopředu nijak ovlivněna, vyžadují ruští zákazníci maximální kvalitu a konkurenceschopnou cenu. Tendrů se obvykle účastní i zahraniční společnosti (např. z Německa, Francie, USA, Japonska či Jižní Koreji), které nabízejí špičkovou kvalitu a nejnovější technologie. Není možné předpokládat, že společnost, která se nedokáže prosadit na domácím českém, či západoevropském trhu, uplatní své výrobky v Rusku. Nároky na kvalitu jsou totiž v Ruské federaci velmi vysoké.

Vedoucí delegace z ruské strany, který jednání zahajuje a zpravidla vede, disponuje vysokou formální autoritou. Členové jeho doprovodu se do diskuse zapojují většinou jen na jeho přímou výzvu. Z tohoto důvodu není příliš vhodné se obracet přímo na podřízené a vedoucího obcházet či dokonce ignorovat. Respektování hierarchie ruských protějšků přispívá do značné míry ke zdárnému průběhu jednání. Jednací styl takové autority je často veden v duchu „vítězství-prohra“, ačkoliv navenek je kladen důraz na „vzájemnou“ výhodnost transakce.

Při obchodních jednáních se nedoporučuje vyvíjet nátlak na partnera, ale ponechat mu čas (ruská mentalita má jiné vnímání prostoru a času). Dohody bývají zachyceny písemně, ústní ujednání nemají stejnou váhu – na rozdíl od některých evropských zemí. Projevy nesouhlasu se zpravidla vyjadřují přímo s patřičným vysvětlením, resp. omluvou. Během jednání se můžete setkat s hlasitým a emotivním vystoupením či dokonce pohrůzkami. Můžete se setkat i s arogancí a tvrdými slovy. Ruští partneři také s oblibou využívají tzv. taktiku „cukru a biče“, kdy jsou schopní se na jedné straně uchylovat až k výhrůzkám (např. ukončení veškerých jednání) a na straně druhé jsou schopni partnera zahrnout všemožnými sliby. Vždy je proto dobré soustředit se na garance takových slibů (kvality, ceny, času dodávky).

Dále je dobré mít na paměti, že v Rusku existují odlišné technické i jiné normy a standardy výrobků, než v EU. Tyto normy jsou často nekompatibilní, a proto je nutné projít před uvedením výrobku na ruský trh často administrativně náročným certifikačním procesem.

Vedení velkých korporací a firem hovoří již dnes plyně anglicky. Nicméně pokud je to možné, je s ruskými partnery vždy lepší hovořit v ruštině. U menších a středních firem je ruština prakticky nezbytností. To samé při komunikaci se státními orgány (mimo oddělení určená pro styk se zahraničím). Chcete-li pak probírat technické detaily, je lepší vzít si tlumočníka. Každopádně na jednacím jazyku je třeba se předem domluvit.

K dobrému tónu patří výměna dáreků (především při prvním jednání s nejvyššími představiteli firem). Jejich hodnota a pečlivost výběru je v očích partnerů jistým důkazem vaší snahy a hloubky vztahu. Dárek je třeba mít při vhodné příležitosti vždy připravený a rozhodně by to neměla být pouze firemní propisovací tužka či zapalovač. Vhodné je např. kvalitní české sklo apod.

Obchodně lze v RF v zásadě jednat po celý rok, s výjimkou konce roku a první poloviny ledna kalendářního roku, kdy Rusové slučují dovolenou se státními svátky. Koncem prosince je tedy třeba počítat s tím, že nejbližší obchodní jednání je možné až ve druhé polovině ledna. Je též třeba počítat s útlumem všech aktivit v první dekádě května, kdy od 1. do cca 10. května probíhají tzv. Majské prázdniky. Období letních dovolených začíná stejně jako školní prázdniny již začátkem června a kulminuje v červenci a srpnu.

Verbální i neverbální komunikace

V Rusku (a v ruský mluvících zemích obecně) se k předmětné záležitosti přechází postupně a preferuje se „květnatý styl“ mluvy. Rusové (zvláště příslušníci starší generace) mají rádi patos, což se při jednáních projevuje v tom, že jsou zpravidla velmi srdeční, zdvořilí (množství komplimentů), mají tendenci zveličovat, přikrášlovat, obdivovat, chválit apod. To ovšem vůbec neznamená, že musí dojít k pozitivnímu výsledku jednání. Podobné chování očekávají od partnera. Jednání s nimi proto trvá déle – rádi diskutují a polemizují, někdy se i rádi předvádějí. To však neplatí pro nejvyšší management velkých ruských firem, který naopak vyžaduje velmi věcný a konkrétní přístup při jednáních a s tím související velmi dobrou a detailní přípravu a také stručný způsob vyjadřování.

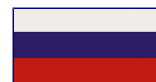
Komunikace probíhá často během „pracovních“ obědů nebo večeří. Ačkoli se říká, že stávající ruští byznysmeni již nepijí tolik vodky jako dříve, tento nápoj je stále součástí jejich kultury. Rusové jsou zvyklí na bohatě prostřený stůl a jednou otevřená láhev vodky se už nezavírá. Konzumace je doplňována množstvím přípitků (tzv. tosty), jež jsou málokdy stručné. Hojnost přípitků při ruském stolování je známá. Nejedná se účelově o opíjení, spíše o řečnická cvičení, která vedou k navození důvěry a navázání osobního kontaktu. Přípitky je třeba si dopředu připravit. Kromě obvyklých přípitků na úspěch zamýšleného obchodu je žádoucí vyzdvihnout osobní vlastnosti partnera, nezapomenout připít na zdraví přítomných dam. Tradiční nadstandardní slovanské vztahy jsou většinou myšleny dobře a netřeba se jim vyhýbat či téma znevažovat. Galantnost vůči přítomným ženám se projevuje nejenom v komplimentech při přípitcích, nýbrž i tím, že muži na jejich počest připijí ve stoje, zatímco „něžné pohlaví“ sedí. Po jídle se očekává poděkování.

Ačkoli mají Rusové smysl pro humor a dokáží si dělat legraci i sami ze sebe, z Ruska i ze svých vůdců, od cizinců toto však zřídka přijmou. Obvykle nelibě nesou, pokud s kritikou ruských poměrů začne bez vyzvání cizinec, který o dané záležitosti v jejich očích „nic neví“. Přitom nehraje roli, zda je kritika oprávněná či nikoli. S kritikou by měl zkrátka začít Rus, k němuž je pak eventuálně možné se opatrně přidat. Zdrženlivost je v tomto případě namístě zejména při prvním setkání. Naopak bývá s povděkem kvitována poznámka typu „však u nás to není o mnoho lepší“. Je třeba vždy mít na paměti, že vlastenectví a pocit národní hrdosti je důležitou součástí myšlení snad každého Rusa.

Oslovování příjmením hlavně při jednání s cizincem je zcela na místě, nicméně Rusové dávají přednost oslovování jménem a otčestvom (jméno po otci), které považují za méně oficiální, resp. rezervované. Takto oslovují i nejvýznamnější osoby včetně nejvyšších představitelů země.

Význam času

V Rusku je jiné vnímání času než ve střední Evropě. Poněkud benevolentnější vztah Rusů k času se zde projevuje nejen v osobní (ne)dochvilnosti, ale i v oficiálních situacích, jako je pracovní doba, úřední hodiny nebo třeba jízdní řád.

Při obchodních jednáních není výjimkou určité zdržení. Častým důvodem bývají dopravní problémy, zejména ve velkých městech (Moskva, Petrohrad atd.). Na druhé straně se slovní spojení „dopravní špička“ stalo eufemismem pro omluvu jakékoli nedochvilnosti. Od evropských partnerů se však dochvilnost očekává, neboť v Evropě je to součástí kulturních tradic a obchodních zvyklostí. Při plánování termínu schůzky ve velkoměstech je proto nutné zohlednit dopravní faktor a počítat s patřičnou (cca hodinovou) časovou rezervou.

Několik užitečných rad, které je dobré mít na paměti při jednání s ruskými partnery:

Styl jednání:

- Rusové preferují květnatý styl vyjadřování a jen pozvolný přechod k vlastnímu předmětu. Rádi zveličují, říkají komplimenty, diskutují a argumentují.
- Jsou pověstní jako zdatní vyjednávači a to ve stylu vítězství-prohra.
- V roli kupujícího nejsou příliš ochotni k ústupkům.
- Využívají různé zpomalovací taktiky i taktiku omezené pravomoci.
- Vznášejí doplňující požadavky a pozměňující úpravy na poslední chvíli nebo poté, co je vše dohodnuto.
- Využívají tzv. taktiku „cukru a biče“, kdy jsou schopni se na jedné straně uchylovat až k výhrůzkám (např. ukončení veškerých jednání) a na straně druhé jsou schopni partnera zahrnout všemožnými sliby. Vždy je proto dobré soustředit se na garance (kvality, ceny, času dodávky).
- Kompromis považují za slabost. Konfliktů se neobávají.

Role hierarchie:

- Ve většině podniků převládá direktivní způsob řízení. Nejdůležitější osobou je tedy šéf. On rozhoduje o chodu podniku a rovněž o všem ostatním.
- Názor nadřízeného má mnohem větší váhu než pohled podřízeného.

6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Doklady

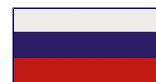
Při cestě do Ruské federace musí mít cestující u sebe:

1. cestovní pas nebo jiný cestovní doklad
2. platné ruské vízum
3. finanční prostředky na celou dobu pobytu v RF nebo doklad prokazující zajištění nákladů spojených s pobytem v RF
4. doklad o cestovním zdravotním pojištění na území RF

Víza

O ruské vízum mohou občané ČR požádat pouze na ruských velvyslanectvích a konzulátech, resp. ve vízových centrech, které pro ruské konzuláty zajišťují přijímání vízových žádostí. Vízum lze vyřídit i prostřednictvím některých cestovních kanceláří v ČR, pokud však cestující není členem zájezdu pořádaného takovou cestovní kancelář, obstarat si takto vízum se nedoporučuje. Zejména v případě, že bude občan ubytován v soukromí, vznikají problémy při registraci, neboť jako přijímající strana je pak ve vízu uveden jiný subjekt, než jak je to ve skutečnosti. **Získat ruské vízum až na hraničním přechodu není možné.**

K žádosti o vízum se přikládá voucher ruské cestovní kanceláře anebo pozvání k návštěvě RF ověřené Federální migrační službou RF anebo Ministerstvem zahraničních věcí RF. K žádosti o udělení víza RF se dále předkládá fotografie, cestovní pas nebo jiný cestovní doklad a cestovní zdravotní pojištění na celou dobu pobytu na území RF. Cestovní doklad musí být platný minimálně 6 měsíců po ukončení pobytu v RF (pokud se jedná o žádost o udělení krátkodobého víza).

Vízum má podobu štítku, který se vlepuje do pasu. Při vstupní pasové kontrole cestující obdrží do pasu razítko, na kterém je uvedeno datum příjezdu, aby bylo možné určit přesný počet dní pobytu v RF. Počet dní nesmí návštěvník RF v žádném případě překročit. Obdrží také tzv. migrační kartu, kterou je nutné mít u sebe po celou dobu pobytu a při vycestování z území RF. Bez migrační karty není např. možné se zaregistrovat v hotelu. V případě ztráty migrační karty vystaví její duplikát místní úřad Federální migrační služby.

Ten, kdo z území Ruské federace dále cestuje do některé ze zemí Společenství nezávislých států, musí být vybaven **mnohonásobným vízem**, bez něhož mu nebude umožněn návrat na území RF.

POZOR! Osobám, které se ocitnou na území RF bez víza, hrozí vysoká pokuta a budou podrobeny zdlouhavé administrativní proceduře, která nevyhnutelně skončí jejich okamžitým vyhoštěním ze země na vlastní náklady.

Přesné náležitosti podání žádosti o vízum sdělí zastupitelský úřad RF, který žádost o udělení víza vyřizuje. V České republice je to:

1) Praha

Konzulární oddělení velvyslanectví RF, Korunovační 34, 160 00 Praha 6
tel.: 233 374 093, 233 371 548
fax: 233 371 492
e-mail: consulpraha@rambler.ru

www.czech.mid.ru

úřední hodiny: po – pá 09.00 - 12.00

2) Brno

Generální konzulát RF, ul. Hlinky 142 b, 603 00 Brno,
tel. 543 232 157
fax 543 244 429
e-mail: gkbrno@gmail.com

www.brno.mid.ru

úřední hodiny: 9.00 - 13.00 (Po, St, Pá)

3) Karlovy Vary

Generální konzulát RF, ul. Petra Velikého 18, 360 01 Karlovy Vary
tel. 353 221 325, 353 221 324
fax: 353 226 261
e-mail: gk-karlovy-vary@rambler.ru

úřední hodiny: 9.00 - 13.00 (Po, St, Pá).

Je třeba si před cestou zkontrolovat, na jaké období je vízum vydáno. V tomto období může cestující na území RF vstoupit a pobývat zde a v tomto období musí také území RF opustit. **Pokud cestující zjistí, že z nějakého důvodu musí, resp. potřebuje na území RF zůstat i po skončení platnosti víza, na které do RF přicestoval, je třeba, aby u místní pobočky Federální migrační služby RF požádal o prodloužení víza.** Vízum, na kterém je v azbuce uvedeno "ОДНОКРАТНАЯ", lze použít pouze k jednomu pobytu v RF.

Omezení vstupu

Do některých územních částí Ruské federace mohou cizinci vstupovat pouze na základě zvláštního povolení, o které je třeba zažádat u místně příslušné pobočky Federální migrační služby s dostatečným předstihem.

Ohlašovací povinnost

Dne 15. ledna 2007 vstoupil v platnost zákon RF č. 109 o migrační databance cizinců a osob bez občanství v Ruské federaci, který stanoví povinnost ohlásit adresu místa pobytu na území RF. Nová právní úprava převedla povinnost hlásit adresu pobytu občana ČR v RF na přijímající stranu a nově stanovila povinnost takového občana se po odjezdu z místa ubytování písemně odhlásit. Občan ČR má nově povinnost mít u sebe nejpozději po uplynutí 3 pracovních dnů od příjezdu do místa ubytování doklad o

tom, že adresu místa pobytu nahlásil. *Adresa Federální migrační služby RF: ul. Pokrovka 42, Moskva (stanice metra Kitaj gorod).*

V praxi nyní existují 2 režimy krátkodobého pobytu v RF (na ruské vízum):

1. Pobyt v ubytovacím zařízení

Ubytovacím zařízením se rozumí hotel nebo jiná organizace poskytující ubytování, například sanatorium či jiná ozdravovna, penzion, turistická chata, kempink, dětský tábor, nemocnice nebo jiná instituce zdravotní či sociální péče. Podle výkladu Federální migrační služby RF se ubytovacím zařízením rozumí také Český dům při Velvyslanectví ČR v Moskvě. Ubytovacím zařízením se zde rozumí rovněž vazba, vězení nebo jiná instituce sociální nápravy.

Každé ubytovací zařízení v RF je povinno zaregistrovat každého občana ČR, kterého ubytovalo, nehledě na délku jeho pobytu v RF nebo na délku jeho pobytu v tomto ubytovacím zařízení. Informaci o nástupu ubytování je ubytovací zařízení povinno předat místně příslušné pobočce Federální migrační služby RF (dále též FMS) spolu s požadovanými doklady nejpozději do 24 hodin, ukončení ubytování je ubytovací zařízení povinno ohlásit nejpozději do 12.00 hod. následujícího dne.

2. Pobyt jinde než v ubytovacím zařízení

Povinnost zaregistrovat pobyt občana ČR má v tomto případě tzv. přijímající strana. Tou může být jen fyzická osoba s právem trvalého pobytu na území RF anebo právnická osoba, u které občan ČR fakticky bydlí nebo u které pracuje. Přijímající stranou nemůže být občan ČR, který v RF pobývá na vízum nebo na povolení k dlouhodobému pobytu.

Přijímající strana je povinna zaregistrovat přicestování občana ČR, který u ní bydlí nebo pracuje, pouze **v případě, že pobyt v RF přesáhne 7 pracovních dnů**. Pokud občan ČR přicestuje do RF na dobu méně jak 8 pracovních dnů a není ubytován v ubytovacím zařízení, nemusí být nikde registrován. Občan ČR naopak musí být zaregistrován nejpozději po uplynutí 7 pracovních dnů ode dne přicestování do místa ubytování. Odcestování občana ČR je pak přijímající strana povinna oznámit nejpozději do 2 kalendářních dnů.

Během tranzitu přes území RF (například vlakem) se občan nikde registrovat nemusí.

Občan ČR je povinen předložit pas s ruským vízem a migrační kartu (část B) v ubytovacím zařízení, resp. přijímající straně za účelem zaregistrování. Ubytovací zařízení, resp. přijímající strana pořídí fotokopii těchto dokladů a zároveň vyplní dvoustránkový formulář "Ohlášení o příjezdu cizince do místa ubytování".

Vyplněný ohlašovací formulář, kopii datové stránky pasu, kopii ruského víza (a kopii stránky s vyznačeným razítkem vstupu do RF, pokud není vyznačeno u ruského víza), kopii odjezdového dílu migrační karty (část B) se zřetelně vyznačeným razítkem vstupu do RF, kopii občanského průkazu osoby uvedené na ohlašovacím formuláři, a dále plnou moc, pokud příjezd občana registruje jiná osoba než uvedená na ohlašovacím formuláři, se bez poplatku podává na místně příslušné pobočce FMS RF. Za poplatek lze tyto doklady podat i na jakékoli ruské poště. V tom případě je třeba odevzdat uvedené doklady dvakrát - jeden zasílá pošta Federální migrační službě, druhý si ponechává pro případ ztráty na cestě.

Ohlašovací formulář obsahuje část, kterou při jeho přijetí pracovník Federální migrační služby (resp. pošty) orazítkuje úředním datumovým razítkem potvrzujícím přijetí ohlášení. Tuto část formuláře pak pracovník vrátí tomu, kdo ohlášení provedl. Takto orazítkovaná část formuláře slouží jako potvrzení o splnění ohlašovací povinnosti pro případ kontroly cestovatele. Ubytovací zařízení, resp. přijímající strana, je proto povinna orazítkovanou část formuláře předat občanovi a ten je povinen ji mít u sebe až do doby odcestování z místa pobytu, kdy je povinen jej vrátit zpět ubytovacímu zařízení, resp. přijímající straně. O odjezdu občana ČR z místa ubytování je ubytovací zařízení, resp. přijímající strana, povinna informovat tak, že na orazítkovanou část ohlašovacího formuláře dopíše datum odjezdu a tuto vrátí místně příslušné pobočce Federální migrační služby buď přímo nebo prostřednictvím pošty. Pošta vydá o přijetí písemné potvrzení.

Odhlašovací povinnost se vztahuje i na krátkodobé opuštění místa pobytu, na kterém je cizinec už zaregistrován, tj. např. při vyjíždění do jiných ruských měst s opětným návratem do původního místa ubytování. V souladu se zákonem je cestovatel povinen zaregistrovat se (být zaregistrován přijímající stranou) a posléze se odhlásit na každém místě na kterém se zdrží déle než 7 dnů, v případě, že je ubytován v ubytovacím zařízení, splní tuto povinnost nehledě na délku pobytu ubytovací zařízení.

V případě ztráty víza či jeho prodloužení je vhodné mít kontakty na zvoucí ruský subjekt, který musí požádat o vydání duplikátu víza a registrace v místě posledního pobytu cizince na území RF. Současně upozorňujeme na přísné postihy cizinců, kteří se na území RF zdržují nelegálně, či nedisponují výše uvedeným dokladem o splnění ohlašovací povinnosti po dobu pobytu v RF (v daném případě hrozí pokuta do výše 5 tisíc rublů).

Aby mohl návštěvník opustit území Ruské federace, musí při pohraniční kontrole předložit platné vízum.

V případě, že návštěvník překročil povolenou dobu pobytu (vztahuje se i na případ, kdy vízum ztratil nebo mu bylo ukradeno) nebo nebyl řádně registrován a odhlášen v místě pobytu, nemá právo opustit území RF, dokud situaci nenapraví přijímající strana v součinnosti s FMS.

Velvyslanectví ČR v Moskvě doporučuje, aby si čeští občané před cestou ověřili u zastupitelského úřadu RF v ČR, zda se podmínky přicestování a pobytu nezměnily.

Podmínky pro tranzit přes území RF:

Občané ČR, kteří cestují do třetí země a projíždějí přes území RF, jsou **povinni předložit ruské tranzitní vízum**.

Výjimkou je situace, kdy cestující neopustí tranzitní prostor mezinárodního letiště na území RF (toto je povinen doložit letenkou prokazující, že mu po příletu do RF navazuje let z RF do třetího státu, a dále vízem takového třetího státu, je-li potřeba). Pokud však pokračuje v cestě z jiného letiště v témže městě, např. přiletí na letiště Šeremetěvo 2 a pokračuje z letiště Domodědovo nebo Vnukovo, ruské vízum potřebuje.

Pokud občan ČR přilétá a odlétá ze stejného letiště (např. Šeremetěvo 2), ale z jiného terminálu, je důležité si zjistit, zda při přechodu z jednoho terminálu na druhý opouští tranzitní prostor či nikoliv. Jestliže tranzitní prostor neopouští, vízum nepotřebuje.

Prodloužení víza v odůvodněných případech

V souladu s článkem 9 Dohody mezi Evropským společenstvím a Ruské federace o zjednodušení vydávání víz občanům Evropské unie a Ruské federace, se občanům smluvních stran, kteří z důvodu vyšší moci nemají možnost opustit území Ruské federace a členských států EU do doby uvedené v jejich vízech, časová platnost jejich víz bezplatně prodlouží na dobu potřebnou k jejich návratu do státu, ve kterém mají trvalý pobyt.

V souladu se článkem 8 citované Dohody občané ČR, kteří ztratili své doklady totožnosti, nebo jimž byly tyto doklady odcizeny v době jejich pobytu na území Ruské federace, mohou toto území opustit bez víz na základě platného dokladu totožnosti (tzv. náhradního cestovního průkazu) vystaveného konzulárními úřady České republiky v Ruské federaci. Tato skutečnost je bohužel někdy ze strany ruských letištních orgánů ignorována, především v důsledku neznalosti příslušné mezinárodní úpravy. V takové situaci, pokud nepomůže výše uvedená argumentace vyplývající z čl. 8 Dohody, doporučujeme ihned kontaktovat příslušné konzulární oddělení ČR (Moskva, Sankt Peterburg nebo Jekatěrinburg).

Bezpečnostní situace

Bezpečnostní situace v některých oblastech RF zůstává dlouhodobě problematická (**Dagestán, Čečensko**, Severní Osetie, Karačevo-Čerkessie, Inguška, Kabardino-Balkarie). Cestování do těchto oblastí může být spojeno se zvýšeným rizikem. S rizikem je spojená i cesta a pobyt v oblasti rusko – ukrajinské hranice v Rostovské oblasti, tj. hranice, která není kontrolována oficiálními ukrajinskými orgány. Doporučujeme důkladně zvážit, zda do výše uvedených regionů cestovat.

Doporučujeme před případnou cestou do RF využít systém dobrovolné registrace občanů ČR při cestě do zahraničí, tzv. systém DROZD (<http://drozd.mzv.cz>).

Dále doporučujeme nevyhledávat náhodné známosti, chodit spíše ve skupinách a nedávat okázale najevo, že jste cizinec. Při jakýchkoliv konfliktech je třeba ihned uvědomit místní policii, případně konzulární úsek příslušného zastupitelského úřadu ČR na území Ruské federace. Nadále platí doporučení kompetentních

ruských orgánů o omezení pohybu cizích státních příslušníků v oblastech s doutnajícími místními konflikty. Jedná se zejména o území Čečenské republiky.

Zejména v Moskvě se objevuje stále vyšší počet osob ze zemí bývalého SSSR, zejména mužů ze Střední Asie, částečně i z kavkazských republik. Nezřídka z jejich strany dochází k přepadávání, okrádání, v horším případě zbití či znásilňování, nejčastěji v pozdních večerních a nočních hodinách. Řeč není pouze o okrajových částech Moskvy, ale i centra města, okolí nádraží, stanic metra apod.

V RF je obecně zakázáno fotografovat vojenské zóny, mosty, přístavy a letiště. Po porušení tohoto zákazu většinou následuje kontrola dokladů a často i pokuta. V případě střetu s ruskou milicí či jinými bezpečnostními orgány se doporučuje zachovat klid a v případě potřeby kontaktovat nejbližší zastupitelský úřad ČR.

Je třeba počítat s tím, že okrajové (venkovské) oblasti Ruska představují určité riziko. Vzdálenosti jsou značné a cizinec, který cestuje autem, může narazit na lokální kriminalitu stejně jako na korupční praktiky policistů a pohraničnicků. V případě nehody a poranění není zdravotnická pomoc zdaleka vždy zaručena.

V Rusku existují rovněž případy přepadení homosexuálů a párů stejné orientace s tím, že další násilí není možno vyloučit. Ačkoliv homosexualita není v Rusku trestná, není ze strany většiny Rusů akceptovaná. Dne 30.6.2013 vstoupil v Rusku v platnost federální zákon "Propaganda netradičních sexuálních vztahů proti nezletilým". Podle tohoto zákona hrozí i cizincům za informace, veřejnou demonstraci a podporu homosexuality peněžní trest do výše 100.000,- rublů, vězení až na 15 dní a vyhoštění z Ruska.

Služby v Ruské federaci

Služby v Ruské federaci mají stoupající úroveň a zejména ve velkých městech jsou zahraniční turisté obsluhováni ve slušném standardu. Jedná se zejména o kadeřnické, poštovní, bankovní, poradenské a konzultační služby. Je však třeba počítat se zvýšenými finančními náklady. Neustále je rozšiřována a zkvalitňována síť nákupních center, hypermarketů, obchodních řetězců známých značek, čerpacích stanic apod. Služby motoristům a to zejména na hlavních silničních tazích, jako jsou Brest - Moskva, Moskva - Ufa, Moskva - Rostov na Donu, Moskva - Kazaň, Moskva - Sankt Peterburg, Sankt Peterburg - Tallinn a Sankt Peterburg - Vyborg jsou na slušné úrovni. Pohonných hmot je dostatek a to jak benzínu (i bezolovnatého), tak nafty.

Ubytování v RF a zvláště v moskevských a petrohradských hotelích je drahé a je nutno počítat s poplatkem za noc v hotelích se standardním vybavením v rozmezí cca od 100 do 300 USD.

Doprava z/na letiště: Z mezinárodního letiště Šeremetěvo, kam přilétá většina spojů z ČR, funguje provoz přímé vlakové linky Šeremetěvo - Běloruské nádraží, tzv. aeroexpressu. Jízda trvá 35 minut a cena činí 470 rublů (www.aeroexpress.ru), při internetovém nákupu či nákupu prostřednictvím aplikace mobilního telefonu 420 rublů. Přímá vlaková linka funguje i na trase letiště Domodědovo - Pavelecké nádraží a letiště Vnukovo - Kyjevské nádraží.

Taxi: V oblasti taxikářských služeb varujeme občany ČR před používáním služeb soukromých „taxikářů“ bez licence, kteří masově nabízejí své služby cizincům na letišti Šeremetěvo i ve městě, a to zejména v nočních hodinách. Může jít o organizované gangy specializované na zahraniční turisty, které „taxi“ odveze jinam než na požadované místo, kde je turista přepaden a oloupen o všechny cennosti vč. dokladů. Na letišti funguje 24 hodin denně oficiální přepážka taxi, kde se zaplatí požadovaný tarif a pracovnice přepážky sdělí typ a poznávací značku vozidla. Ve městě v nočních hodinách nedoporučujeme pohybovat se mimo hlavní a osvětlená místa a v případě nutnosti volit oficiální taxíky (zpravidla žlutá barva karoserie, označení taxi). Zvýšenou pozornost je třeba věnovat platbě kartou, resp. ověření, že do platebního zařízení byla taxikářem vložena správná částka.

Základní potraviny jsou v RF běžně ke koupi, doporučujeme však kupovat a konzumovat pouze balené produkty či řádně ošetřenou zeleninu a ovoce. Zásadně nedoporučujeme kupovat u prodejních stánků alkoholické nápoje. Může se jednat o pokoutně vyrobený alkohol s velmi nepříjemnými účinky na zdraví.

Městská kriminalita

Přesto, že se v ulicích velkých měst pohybuje značné množství příslušníků policie, drobná kriminalita je tu stále značně rozvinutá. Především ve večerních hodinách v méně frekventovaných čtvrtích hrozí

také možnost loupežného přepadení. Doporučuje se proto zachovávat některá elementární bezpečnostní opatření:

- nosit u sebe jen část peněz, zbytek nechat na bezpečném místě;
- valutu měnit jen v oficiálních směnárnách a po vyměnění pečlivě přepočítat hotovost;
- nosit s sebou pas (kopii pasu nechat v hotelu);
- při využití taxi služby, návštěvě restaurace či využití jiných služeb si předem zjistit ceny;
- pokud vás zastaví příslušník policie a chce vám zkontrolovat doklady, musí prokázat svou totožnost – každý příslušník musí mít na hrudi štítek s osobním číslem;
- na frekventovaných místech (nádraží, stanice metra, tržiště, obchodní centra atd.) je třeba věnovat obzvláštní pozornost osobním věcem - kapesní krádeže jsou obvyklé, zvláště pokud člověk působí na první pohled jako turista;
- stejně tak se vyplatí obezřetnost při návštěvě barů a nočních klubů; jsou známy četné případy, kdy byli zahraniční turisté omámeni a následně okradeni;
- nedoporučuje se využívání "černých taxíků", třebaže v porovnání s pražskou taxislužbou je relativně menší pravděpodobnost, že budete okradeni; v každém případě je třeba dohodnout se předem na ceně

Co dělat v případě okradení?

V případě, že vám byl ukraden cestovní pas nebo jiný osobní doklad, je třeba sepsat protokol na nejbližší policejní stanici. Protokol předložíte při podání žádosti o vystavení nového nebo náhradního cestovního dokladu na konzulátu.

Varování týkající se drogové problematiky: Vyskytly se případy, kdy byli turisté či podnikatelé dobrovolně či nedobrovolně zapojeni do pašování drog či finanční hotovosti. Doporučujeme nepřebírat žádné předměty, balíčky, zavazadla apod. od neznámých osob

Zákony Ruské federace trestají:

- pašování drog odnětím svobody na 3 resp. 5 - 10 let odnětí svobody;
- prodej drog odnětím svobody na 3 - 7, resp. 5 - 10 let odnětí svobody;
- navádění ke konzumaci drog odnětím svobody na 2 - 8 let (zákon bývá nezřídka zneužíván i k trestání samotné konzumace lehkých drog)

Doprava

Osobním automobilem

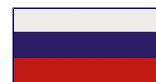
Pokud řidič není majitelem automobilu, musí mít u sebe úředně ověřenou plnou moc od majitele automobilu, která musí být opatřena úředně ověřeným předkladem do ruštiny.

Vzhledem ke klimatickým podmínkám a špatné údržbě silniční sítě je autodoprava často náročná a nebezpečná. Situaci ještě zhoršuje nevypočitatelné chování místních řidičů či špatné značení. Doporučuje se proto řídit na ruských silnicích s maximální opatrností. Kritická je situace na silnicích města Moskvy a dalších větších měst z důvodu nepřetržitých dopravních omezení, oprav a hustoty provozu.

Kontroly dopravní policie (DPS) jsou časté, pokuty za překročení rychlosti je třeba platit na místě nebo bankovním převodem. V případě nehody je třeba počítat s tím, že zásahová vozidla, odtahové služby a především lékařská pomoc se na místo autonehody dostávají s velkým zpožděním.

Vlakem

Služby na ruské železnici jsou poměrně rozvinuté a kvalitní. Vedle standardních státních vlakových souprav lze využívat rovněž dražší a komfortnější soupravy (tzv. firmennyje poezda). Pro dopravu na kratší vzdálenosti je možné využít síť elektrických souprav (tzv. električek). Pohodlné rychlovlaky (Sapsan) jezdí na trase Moskva – Sankt Peterburg a Moskva – Nižní Novgorod.

Jízdenky na vlak (na dlouhé vzdálenosti) se prodávají jen s 45 denním předstihem; v sezóně (období svátků a letních prázdnin) bývají často rychle vyprodané. Při nákupu jízdenky je třeba předložit cestovní pas nebo kopii jeho datové stránky; po zaplacení zkontrolujte údaje uvedené na lístku (jméno, číslo pasu). Při nástupu do vlaku se kromě platné jízdenky předkládá i cestovní pas.

Letadlem

Vnitrostátní lety jsou operovány řadou místních aerolinek. Není zaručené, že ruské vnitřní aerolinky dokonale respektují mezinárodní bezpečnostní směrnice.

Celní a devizové předpisy

Dovoz a vývoz valuty z/na území Ruské federace upravuje federální zákon č. 173-FZ ze dne 10.12.2003 "O měnové regulaci a kontrole". Uvedený zákon byl novelizován a v souladu s jeho novelou platí v Ruské federaci od 31.7.2005 nová právní úprava, která stanoví pro fyzické osoby (rezidenty i nerezidenty) některé změny v oblasti dovozu a vývozu cizí nebo ruské měny.

Jde zejména o následující:

Dovážená cizí měna a měna RF v hotovosti, cestovní šeky, cizí i ruské cenné papíry v celkové hodnotě přesahující 10.000,- USD, dovážené do RF fyzickými osobami (rezidenty i nerezidenty) podléhají písemné deklaraci celním orgánům Ruské federace.

Vývoz cizí měny a měny RF (rezidenti i nerezidenti) v hotovosti v hodnotě vyšší než 10.000,- USD podléhá písemné deklaraci celním orgánům Ruské federace (ve dvojím vyhotovení).

Vývoz měny v hotovosti v hodnotě 10.000,- USD a nižší je osvobozen od celní deklarace či jiných úředních úkonů. Vývoz měny v hotovosti v hodnotě přesahující 10.000,- USD je možný jen při předložení písemné celní deklarace a ostatních dokumentů dokládajících předchozí dovoz měny do Ruské federace v hodnotě nad 10.000,- USD. Vývoz cestovních šeků v hodnotě nad 10.000,- USD podléhá písemné deklaraci celním orgánům Ruské federace.

Doporučujeme všem občanům ČR dovezenou valutu do RF řádně deklarovat a to jak při příjezdu do RF, tak i při odjezdu z RF.

Obzvláštní pozornost musí turisté věnovat vývozu starožitností, historických zbraní, literatury a jiných uměleckých předmětů. V těchto případech je nutné předložit na hraničních přechodech RF povolení k vývozu těchto předmětů vydané Ministerstvem kultury RF.

Při dovozu zvířat na území RF je nutné předložit potvrzení o jejich příslušném očkování a vyhovujícím zdravotním stavu. To samé platí při jejich vývozu z RF. Obě potvrzení je vhodné mít opatřené úředním překladem do ruského jazyka.

Přesné informace je možné nalézt též na stránkách ruské Federální celní služby www.customs.ru.

Seznam věcí **podléhajících písemné deklaraci** při jejich převozu fyzickou osobou přes celní hranici Ruské federace za účelem osobního použití:

- Dovážené věci, jejichž celková hodnota převyšuje 65 tisíc rublů nebo jejichž celková hmotnost převyšuje 35 kg;
- Při jednorázovém dovozu do RF cizí valuta v hotovosti nebo valuta RF, a dále cestovní šeky, cizozemské nebo tuzemské cenné papíry v dokumentární formě, převyšující v ekvivalentu 10 000 (deset tisíc) USD;
- Při jednorázovém vývozu z RF cizí valuta v hotovosti nebo valuta RF v částce, převyšující v ekvivalentu 10.000,- USD;
- Při jednorázovém vývozu z RF cestovní šeky v částce, převyšující v ekvivalentu 10.000 (deset tisíc) USD;
- Při jednorázovém vývozu z RF cizozemských nebo tuzemských cenných papírů v dokumentární formě, s výjimkou případů vývozu z RF cizozemských nebo tuzemských cenných papírů do RF

- předtím dovezených nebo převedených za podmínek dodržení příslušných celních předpisů RF a předložení celní deklarace nebo jiného dokladu, potvrzujícího jejich dovoz nebo převod do RF;
- Všechny dovážené drahé kovy v jakémkoli složení či stavu a všechny vyvážené drahé kovy (s výjimkou dočasně vyvážených šperků nebo šperků obsahujících drahokamy);
  - Drahokamy;
  - Kulturní cennosti;
  - Vyvážená státní vyznamenání Ruské federace;
  - Živočiškové nebo rostliny, kterým hrozí vyhubení, jejich části, deriváty, a dále z nich obdržená produkce;
  - Zbraně a střelivo, nebo jejich části;
  - Dovážené alkoholické nápoje v množství převyšujícím 2 litry;
  - Dovážené tabákové výrobky v množství převyšujícím 50 doutníků + 100 cigár + 200 cigaret + 0,25 kg tabáku (v případě dovozu tabákových výrobků pouze jednoho druhu v množství, převyšujícím 100 doutníků nebo 200 cigár nebo 400 cigaret nebo 0,5 kg tabáku);
  - Narkotické prostředky, psychotropní látky a jejich prekurzory;
  - Silně účinné a jedovaté látky;
  - Vysokofrekvenční předměty a radioelektronové předměty, kromě předmětů konečného užití;
  - Speciální technické předměty, předurčené k nehlasovému získání informace;
  - Vyvážené materiální objekty, zadržující svědectví, obsahující státní tajemství;
  - Jaderné materiály nebo zařízení, speciální nejaderné materiály a související technologie;
  - Radioaktivní izotopy, radioaktivní látky a výrobky na jejich základě;
  - Vyvážené suroviny, materiály, zařízení, vědecko-technické informace a výsledky intelektuálního bádání, které mohou být využity při výrobě zbraní hromadného ničení, prostředků jejich přepravy a při jiných způsobech zbrojení a vojenské techniky;
  - Dovážené chemikálie, které mohou být využity při výrobě chemických zbraní;
  - Produkce vojenského určení;
  - Dopravní prostředky;
  - Předměty, převážené v nedoprovázeném zavazadle;
  - Předměty, posílané na adresu fyzické osoby k osobnímu použití, kromě předmětů posílaných v mezinárodním poštovním styku;

Fyzické osoby, převážející předměty přes celní hranici RF, mohou deklarovat v písemné formě vedle výše uvedených i jiné předměty (včetně dočasně dovezených s následným jejich vývozem, dočasně vyvezených s následným dovozem, předměty, jejichž celková hodnota nepřevyšuje 65 tisíc rublů anebo jejichž celková hmotnost nepřevyšuje 35 kg).

Poznámka:

Máte-li některou z výše uvedených věcí, je třeba ji podrobit celní deklaraci. Při příletu do RF je třeba v takovém případě projít tzv. červenou zónou (a nikoli zelenou). Před tím je třeba **dvojmo vyplnit celní prohlášení. Jedno vyhotovení odevzdáte, druhé si necháte potvrdit a uschováte pro pozdější celní kontrolu při odjezdu z RF jako doklad o tom, že jste deklarovanou věc do RF dovezli.**

6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání cizinců upravuje federální zákon RF č. 115 z 25. července 2002 „O právním postavení cizinců v Ruské federaci“, na tento zákon navazují pozdější úpravy - viz Federální zákon č. 86 z 30.6.2003, Federální zákon č. 141 z 11.11.2003 a Federální zákon č. 122 z 22.8.2004. Podle tohoto zákona vláda Ruské federace každý rok stanoví na návrh státních orgánů kvótu počtu cizinců, kteří budou moci v RF vykonávat pracovní činnost. Kvóty se stanoví podle demografické situace v jednotlivých oblastech a možnosti zaměstnavatelů zajistit pro cizince práci a mezi jednotlivými regiony, oblastmi, kraji a republikami nejsou převoditelné. V některých teritoriálních oblastech, popř. sférách činnosti je zaměstnávání cizinců přímo zakázáno. Jedná se např. o oblasti se zvláštním pobytovým režimem, se složitou politickou situací, v zařízeních vojenského a strategického průmyslu apod.

Zájem je zejména o vysoce kvalifikované pracovníky, o odborníky v oblasti výpočetní techniky, strojírenství, chemie, zdravotnictví. Naproti tomu nemohou být cizinci zaměstnáni v profesích spadajících pod maloobchodní síť.

Zaměstnavatelé musí nejdříve získat povolení na zaměstnání cizinců, které vydávají orgány Federální migrační služby. Pokud ho mají, obrací se svou žádostí o zaměstnání konkrétního cizince na místní pracovní úřad, který žádost posoudí a v případě svého souhlasu ji postoupí teritoriálnímu orgánu Federální migrační služby, která vystaví pozvání na vjezd do RF za účelem pracovní činnosti.

Zájemce o práci v Ruské federaci, který ještě nevstoupil do žádného kontaktu s ruským zaměstnavatelem, by se proto měl nejdříve obrátit na pracovní úřad v místě, kde by chtěl pracovat a informovat se o tom, zda se ve zvoleném místě připouští zaměstnání cizinců a zda mají místní podnikatelé zájem o práci, kterou cizinec nabízí. V kladném případě má cizinec za sebou první krok k realizaci jeho zájmu o pracovní činnost v RF. Další, podstatně složitější, je etapa dojednání pracovních podmínek, zajištění ubytování, obstarání dokumentů k vydání pracovního víza, apod. Je proto snazší hledat práci v českých firmách již působících na území RF. Bližší informace o jejich působení na ruském trhu lze získat na zastoupení Czechtrade v Moskvě.

Platy se v Moskvě pohybují přibližně na stejné úrovni jako v České republice, platy specialistů (vedoucí, hlavní účetní apod.) jsou vyšší než platy v ČR. České firmy zaměstnávají místní síly především jako pomocné administrativní síly ve svých kancelářích a jako představitele svých zastoupení v teritoriu a snižují tak náklady, které by pro ně znamenalo vyslání českého občana. Jedná se zejména o firmy, které jsou na ruském trhu aktivní delší dobu, důvěřují svým partnerům nebo si postupně vybudovaly dealerskou síť. Z finančního hlediska je zaměstnávání místních sil pro české firmy výhodné, i když musí postoupit administrativně náročné procedury. Firma, která místní síly zaměstnává, za ně hradí veškeré poplatky do penzijního a sociálního fondu, zdravotní pojištění a poplatky do fondu zaměstnanosti.

Poznámka:

Problematika pracovních víz a dlouhodobých pobytů občanů EU v RF je dlouhodobě předmětem zvýšeného zájmu EU vzhledem k nereciprocitě vzájemných vztahů v této oblasti. Za poslední dobu nedošlo k žádnému výraznému zlepšení v této záležitosti.

6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Pokud je občan ČR zdravotně pojištěn, asistenční služba, na kterou se v souvislosti s instrukcí pojištění obrátí, sama vybere vhodné zdravotní zařízení k ošetření či hospitalizaci. Důležitá telefonní čísla:

- Záchraná služba a první pomoc: 103
- Univerzální pohotovostní číslo: 112

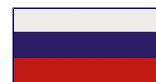
Jak se nechat v Rusku ošetřit?

V Rusku funguje celá řada různých zdravotnických zařízení, od luxusních po obyčejné se zastaralým vybavením a nevábným prostředím.

Pozor! Při cestě do Ruska je třeba uzavřít zdravotní pojištění. Pokud nebudete pojištěni, ruská zdravotnická zařízení po vás budou požadovat, abyste za provedené úkony zaplatili hotově (často i před úkonem). V soukromých klinikách je často povinností za úkon zaplatit s tím, že teprve poté řešíte proplacení úkonu s pojišťovnou. V případě, že nebudete moci zaplatit, lékař vás nemusí ošetřit.

Výjimku představují ruské státní stanice první pomoci, které poskytují základní ošetření zdarma každému bez rozdílu.

Pojišťovny neproplácejí zdaleka všechny typy lékařského ošetření. O tom, zda pojišťovna ten který zákrok proplatí, vás informuje až zpětně (na základě vystavené lékařské zprávy). Pokud zákrok není ohodnocen jako urgentní, musí jej pacient uhradit sám.

Pozor! Nezřídká se stává, že asistenční služba vybere bez předběžné konzultace s pacientem luxusní (drahé) lékařské zařízení. Doporučuje se proto konzultovat s asistenční službou i tuto otázku. V akutních případech lze využít dalších doporučení pracovníků zastupitelského úřadu.

Očkování

Pro území Ruské federace se doporučují následující vakcíny: záškrť, obrna, tetanus, tyfus, chřipka a hepatitida typu A a B.

Nebezpečí nákazy hepatitidou typu B je všeobecné. Z preventivních důvodů se nedoporučuje pít vodu z vodovodu; kontrolujte pečlivě dobu trvanlivosti potravin a kvalitu vodky a dalšího domácího alkoholu rozlévaného v kioscích (musí být opatřena kolkem).

Vzteklina

Ve velkých městech se vyskytují početné smečky potulných psů. Vyhýbejte se styku s těmito zvířaty a pokud se budou chovat podezřele, okamžitě se vzdalte z jejich dosahu.

V případě pokousání, poškrábání či jiného poranění nebo kontaktu vaší sliznice se zvířecími slinami okamžitě omyjte postižené místo mýdlovou vodou a vyčistěte dezinfekcí. V co nejkratší době konzultujte lékaře, pokud možno doporučeného asistenční službou vaší pojišťovny (což v případě nutnosti maximálně uspíší vaší hospitalizaci či pojišťovnou hrazený převoz do ČR).

Klíšťata

S příchodem letních tep/ot se v ruských lesích, a to především na Sibiři, začínají objevovat klíšťata přenášející arbovirus typu B. Doporučujeme proto našim občanům, kteří se chystají cestovat na Sibiř nebo do středních oblastí Ruska, aby:

- se vyhýbali zalesněným místům a pokud to není možné, aby si při průchodu lesem zahalili obvykle odhalená místa (především ruce a hlavu);
- se před odjezdem poradili s lékařem, který se specializuje na diagnózu arboviróz

Hepatitida

Epidemie hepatitidy typu A se mohou v některých místech vyskytnout v souvislosti se špatným stavem vodovodů či se špatnou kvalitou prodáváných nápojů. Doporučujeme proto nakupovat nápoje zaručených značek.

Léky

Ve velkých městech je vysoká koncentrace lékáren nabízející standardní západní výrobky. Mohou se objevit případy padělaných léků, proto doporučujeme návštěvníkům Ruska vybavit se na cestu základními léky domácí výroby, zejména těmi, které cestovatel dlouhodobě a standardně užívá.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Zastupitelský úřad ČR v RF

123056 Moskva, ul. J. Fučíka 12/14

tel.: +7 495 276 07 01 ústředna, +7 495 276 07 02 konzulární informace

fax: +7 499 250 15 23

e-mail: moscow@embassy.mzv.cz

web: www.mzv.cz/moscow

ekonomické oddělení

tel: +7 495 276 07 20

fax: +7 499 251 25 27

e-mail: commerce_moscow@mzv.cz

konzulární oddělení

tel.: +7 495 276 07 15

fax: +7 499 253 92 82

e-mail: consulate.moscow@embassy.mzv.cz

Generální konzulát Sankt Petěrburg

193015 Sankt Petěrburg, ul. Tverskaja 5

tel.: +7 812 271 46 12

fax: +7 812 271 46 15

e-mail: petersburg@embassy.mzv.cz

Generální konzulát Jekatěrinburg

620075 Jekatěrinburg, ul. Gogola 15

tel.: +7 343 379 47 62

fax: +7 343 379 49 26

email: yekaterinburg@embassy.mzv.cz

Honorární konzulát Chanty-Mansijsk

Chanty-Mansijsk, prospekt Mira 38

tel.: +7 34671 90600

fax: +7 34671 30210

e-mail: khantymansiysk@honorary.mzv.cz

7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Teritoriální odbor MZV ČR

Odbor ekonomické diplomacie –OED

zástupce ředitele pověřený řízením odboru: PhDr. Marek SVOBODA

tel: +420 22418 2592

fax: +420 22418 2082

Teritoriální odbor MPO ČR

Odbor zahraničně ekonomických politik I

ředitel odboru: Mgr. Martin POSPÍŠIL

tel: +420 22485 2618

fax: +420 22485 3072

Oddělení SNS, západního Balkánu a dalších zemí MPO ČR

vedoucí oddělení: Mgr. Jiří PYTLÍČEK

tel: +420 22485 2006

fax: +420 22485 2573

CzechTrade Moskva

125047 Moscow, 3rd Tverskaya-Yamskaya Street 36/40

ředitel regionálního centra: Ing. Jiří MAŠATA

tel.: +420 234 668 122

tel/fax.: +7 499 978 76 42 (fax – pouze po ohlášení a ručním přepnutí)

mob: +7 905 708 59 99

e-mail: moscow@czechtrade.cz

web: <http://www.czechtrade.ru>

CzechTrade Petrohrad

199178 Sankt Petersburg, 13 linije V.O. 54

vedoucí zahraniční kanceláře: Ing. Ludmila BRODOVÁ

tel.: +7 812 321 12 83

mob: +7 931 577 22 80

e-mail: petersburg@czechtrade.cz

web: <http://www.czechtrade.ru>

CzechTrade Jekatěrinburg

620075 Yekaterinburg, Gorkogo 45a

vedoucí zahraniční kanceláře: Bc. Petr SLOWIK

tel.: +420 224 907 546

tel.: +7 343 217 35 71

mob: +7 963 035 35 93

e-mail: yekaterinburg@czechtrade.cz

web: <http://www.czechtrade.ru>

CzechTourism Moskva

125047 Moscow, 3rd Tverskaya-Yamskaya Street 36/40

ředitel zahraničního zastoupení: Ing. Róbert NOVOTNÝ

odpovědný za evropskou část Ruska, Běloruska a Zakavkazsko

tel: +7 499 978 52 05

tel/fax: +7 499 978 21 65

web: <http://www.czechtourism.com>

email: novotny@czechtourism.com, moscow@czechtourism.com

CzechTourism Jekatěrinburg

620026 Yekaterinburg, Rosy Luxemburg Street 49, Business Center ONEGIN, Office 626

ředitel zahraničního zastoupení: Ing. Róbert NOVOTNÝ - pověřený řízením

odpovědný za asijskou část Ruska, střední Asii

tel: +7 343 287 10 87

fax: +7 343 287 11 87

e-mail: ekaterinburg@czechtourism.com

web: <http://www.czechtourism.com>

České centrum – Český dům Moskva

Nabízí českým cestovatelům, podnikatelům a organizacím služby zaměřené na podporu jejich exportních aktivit a vytváří pro ně v RF reprezentativní zázemí.

- Hotelové služby s 87 hotelovými pokoji
- Restaurační služby
- Pronájem 122 kanceláří a 132 bytů
- Služby Business centra

- Prezentační prostory ke konání firemních prezentací, tiskových konferencí, seminářů, obchodních jednání a společenských akcí
- Momentálně je v Českém domě v Moskvě akreditováno více než 100 českých firem

Posláním Českého centra Moskva je rozvoj dialogu se zahraniční veřejností a podpora aktivní prezentace ČR ve všech oblastech kultury, vědy a školství.

Kontakty

125047 Moscow, 3rd Tverskaya-Yamskaya Street 36/40
ředitel: Mgr. Jiří PODHOLA
web: www.czechcentres.cz/ceskydum

Recepce – rezervace hotelového ubytování a informace

Tel.: +7 495 787 78 51
IP linka: +420 234 668 111
e-mail: recepce@czech.cz

Dlouhodobé pronájmy bytů a kanceláří

Tel.: +7 499 972 16 21
IP linka: +420 234 668 108
e-mail: pronajem@czech.cz

Business centrum

Tel.: +7 495 787 78 53
IP linka: +420 234 668 153
e-mail: bc@czech.cz

Sekretariát ředitele

Tel.: +7 495 787 78 54
IP linka: +420 234 668 155
e-mail: ceskydum@czech.cz

Kontakty:

123056 Moscow, Yuliusa Fuchíka Street 12/14
ředitel: Mgr. Jiří PODHOLA (pověřen výkonem funkce do jmenování nového ředitele)
web: www.czechcentres.cz/moscow
Tel.: +7 495 276 07 22
IP linka: +420 234 668 513, +420 234 668 514
e-mail: ccmoskva@czech.cz

Česká televize

125047 Moscow, 3rd Tverskaya-Yamskaya Street 31/35
tel.: +7 499 978 76 26
e-mail: ctmoskva@online.ru

Český rozhlas

125047 Moscow, 3rd Tverskaya-Yamskaya Street 31/35
tel.: +7 499 978 73 89
e-mail: czradio@col.ru

7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Pokud je občan ČR zdravotně pojištěn, asistenční služba, na kterou se v souvislosti s instrukcí pojištění obrátí, sama vybere vhodné zdravotní zařízení k ošetření či hospitalizaci. Lze též v akutních případech využít doporučení pracovníků zastupitelského úřadu. Důležitá telefonní čísla:

- Přivolání hasičů: 101
- Přivolání policie: 102

- Záchraná služba a první pomoc: 103
- Hlášení úniku plynu: 104
- Univerzální pohotovostní číslo: 112

Velvyslanectví ČR v Moskvě **+7 495 276 07 15**, +7 495 276 07 01. V případě nouze občan ČR v RF se volá telefon **+7 916 353 26 01**, kde se občan dozví, jak má postupovat.

Při volání z území RF se místo mezinárodního kódu RF "007" volí číslice "8". Při volání z pevné linky do zahraničí se volí číslice „8“ a po 4 vteřinách číslo "10" a dále se vytáčí kód země (pro ČR 420), kód města a číslo volaného účastníka.

Konzulární úsek MZV RF

informace: +7 499 244 45 81

fax: +7 499 244 24 76

Skupina konzulů konajících konzulární službu:

- Šeremetěvo: +7 495 971 20 82, +7 916 261 23 84, fax: +7 901 502 71 21, web: www.svo.aero
- Domodědovo: +7 495 971 27 14, +7 901 547 27 14, +7 916 261 23 59, fax: +7 495 967 84 38, web: www.domodedovo.ru
- Vnukovo: +7 495 436 40 19, +7 495 436 27 36, +7 915 485 07 38, fax: +7 495 436 27 36, web: www.vnukovo.ru

Ústřední migrační služba Ministertva vnitra RF

Главное управление по вопросам миграции МВД РФ

Moskva, Pokrovka 42 (stanice metra Čistye prudy)

dotazy týkající se registrace cizinců +7 499 230 72 53

dotazy týkající se získání pracovního povolení pro cizince +7 499 230 72 53

web: www.fms.gov.ru; www.mvd.ru;

7.4. Internetové informační zdroje

- Nejpoužívanější ruské vyhledávače: www.yandex.ru, www.rambler.ru
- Server orgánů státní správy RF: www.gov.ru
- Server vlády RF s odkazy na jednotlivé resorty: www.government.ru, www.government.gov.ru
- Ministerstvo zahraničních věcí RF: www.mid.ru
- Ministerstvo vnitra RF: www.mvd.ru
- Ministerstvo ekonomického rozvoje RF: www.economy.gov.ru
- Ministerstvo průmyslu a obchodu RF: www.minprom.gov.ru
- Ministerstvo energetiky RF: www.minenergo.gov.ru
- Ministerstvo financí RF: www.minfin.ru
- Ministerstvo dopravy RF: www.mintrans.ru
- Ministerstvo zemědělství RF (zde je možné nalézt i odkazy na stránky všech profesních komor, svazů a asociací ze sektoru zemědělství a potravinářství): www.mcx.ru
- Federální služba pro veterinární a fytosanitární dozor: www.fsvps.ru
- Ministerstvo zdravotnictví a sociálního rozvoje RF: www.minzdravsoc.ru
- Ministerstvo přírodních zdrojů a ekologie RF: www.mnr.gov.ru
- Ministerstvo pro mimořádné události RF: www.mchs.gov.ru
- Ministerstvo obrany RF: www.mil.ru
- Ministerstvo školství RF: www.mon.gov.ru
- Ministerstvo pro rozvoj Dálného východu RF: <http://minvostokrazvitia.ru/>
- Oficiální stránky prezidenta RF: www.kremlin.ru
- Centrální banka RF: www.cbr.ru
- Delegace Evropské unie v RF: www.eeas.europa.eu/delegations/russia/index_en.htm
- Obchodně-průmyslová komora RF: www.tpprf.ru

- Zastoupení v ČR: www.rutpp.cz
- Ruský svaz průmyslníků a podnikatelů: www.rspp.ru
- Moskevská obchodní a průmyslová komora: www.mostpp.ru
- Asociace evropských podnikatelů: www.aebrus.ru
- Federální statistická služba (ROSSTAT): www.gks.ru
- Daňová správa: www.nalog.ru
- Federální celní služba: www.customs.ru
- Federální antimonopolní úřad: www.fas.gov.ru
- Federální služba technického, ekologického a jaderného dozoru: www.gosnadzor.ru
- Informace o clech a Celní Unii (RF, Bělorusko, Kazachstán): www.tks.ru, www.tsouz.ru
- Federální migrační služba: www.fmsrf.ru
- Státní dopravní služba: www.gai.ru
- Server regionů RF: www.regions.ru
- Server vlády Moskvy: www.mos.ru
- Server vlády Moskevské oblasti: www.mosreg.ru
- Informace o ruských zákonech: www.garant.ru, www.consultant.ru

Zpravodajství:

- www.interfax.ru
- www.itar-tass.com
- www.rian.ru
- www.gazeta.ru
- www.rg.ru
- www.vedomosti.ru
- www.strana.ru
- www.rosbalt.ru
- www.rbcdaily.com
- www.kommersant.ru
- www.ng.ru
- www.izvestia.ru
- www.moscownews.org
- www.themoscowtimes.com
- www.echo.msk.ru
- www.bfm.ru

Informace o leteckých spojiích:

- www.polets.ru
- www.aeroflot.ru